

Основна школа „Милован Глишић“ Ваљево

**Школски програм за пети разред
за период 2026-2030. год.**

ПРОГРАМИ ОБАВЕЗНИХ И ИЗБОРНИХ ПРЕДМЕТА У ПЕТОМ РАЗРЕДУ

Обавезни предмети:

- Српски језик и књижевност
- Енглески језик
- Француски језик
- Математика
- Биологија
- Историја
- Географија
- Техника и технологија
- Информатика и рачунарство
- Ликовна култура
- Музичка култура
- Физичко и здравствено васпитање

Изборни предмети:

- Верска настава/Грађанско васпитање

Слободне наставне активности:

- Музиком кроз живот
- Цртање, вајање и сликање
- Чувари природе
- Вежбањем до здравља
- Медијска писменост
- Врлине и вредности I
- Боравак у природи и планинарење I

Допунска настава

- Српски језик
- Енглески језик
- Француски језик
- Математика
- Биологија
- Историја
- Географија

Додатна настава

- Српски језик
- Француски језик
- Математика
- Биологија
- Историја
- Географија

Програми обавезних наставних предмета за пети разред

Наставни предмет: СРПСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета		Стицање основних знања и умећа из области српског језика која ученици треба да стекну. У српском језику то су она знања и умећа која су важна за разумевање саме области и која су од значаја за даље школовање, за формирање културног идентитета, као и за сналажење у различитим животним ситуацијама.			
Редн и број теме	Област/тема	Оријента циони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Граматика-	68	Ученик ће моћи да: -разликује променљиве речи од непроменљивих -разликује категорије рода, броја, падежа речи које имају деклинацију -разликује основне функције и значења падежа -употребљава падежне облике у складу са нормом -употребљава глаголске облике у складу са нормом - разликује основне	-Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, система тизација, провера -Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару -Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода рада на тексту; метода решавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником	-Иницијални тест -Усмено одговарање, разговор -Писане провере -Тестови -Контролна вежба -Ангажовање ученика -Редовно праћење и бележење

			реченичне чланове (у типичним случајевима)		напредовања/формално оцењивање
2.	Књижевност	48	Ученик ће моћи да: - разликује књижевни и некњижевни текст; упоређује одлике фикционалне и нефикционалне књижевности - чита са разумевањем и опише свој доживљај различитих врста књижевних дела - чита са разумевањем одабране примере осталих типова текстова - одреди род књижевног дела и књижевну врсту - разликује карактеристике народне од карактеристика уметничке књижевности - разликује реалистичну прозу и прозу засновану на натприродној мотивацији - анализира елементе композиције лирске песме (строфа, стих); епског дела у стиху и у прози (делови фабуле - поглавље, епизода; стих); драмског	-Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање,систематизација, провера -Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару -Монолошка, дијалошка, стваралачка и метода рада на тексту; метода решавања проблема и истраживачког рада ученика; метода рада са уџбеником и демонстрациона метода	-Усмено одговарање, разговор са учеником -Тест -Контролна вежба

			дела (чин, сцена, појава) -разликује појам песника и појам лирског субјекта; појам приповедача у односу на писца - разликује облике казивања -увиђа звучне, визуелне, тактилне, олфакторне елементе песничке слике -одреди стилске фигуре и разуме њихову улогу у књижевно-уметничком тексту -процени основни тон певања, приповедања или драмске радње (шаљив, ведар, тужан и сл.) -развија имагинацијски богате асоцијације на основу тема и мотива књижевних дела -одреди тему и главне и споредне мотиве -анализира узрочно-последично низање мотива -илуструје особине ликова примерима из текста - вреднује поступке ликова		
--	--	--	---	--	--

			и аргументовано износи ставове -илуструје веровања, обичаје, начин живота и догађаје у прошлости описане у књижевним делима -уважава националне вредности и негује српску културноисторијску баштину -наведе примере личне добити од читања -напредује у стицању читалачких компетенција - упореди књижевно и филмско дело, позоришну представу и драмски текст		
3.	Правопис	8	Ученик ће моћи да: -доследно примењује правописну норму у употреби великог слова; састављеног и растављеног писања речи; интерпункцијских знакова - користи правопис (школско издање)	-Обрада, вежбање, утврђивање/обнављање, систематизација, провера -Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару -Монолошка, дијалошка, стваралачка и метода рада на тексту	-Усмено одговарање, разговор са учеником -Тест -Контролна вежба

4.	Усмено изражавање	13	Ученик ће моћи да: - правилно изговара речи водећи рачуна о месту акцента и интонацији реченице - говори јасно поштујући књижевно језичку норму	-Обрада, вежбање, -Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару -Монолошка, дијалогска и стваралачка метода	-Усмено одговарање, разговор са учеником
5.	Писмено изражавање	21	- течно и разговетно чита наглас књижевне и неуметничке текстове -користи различите облике казивања: дескрипцију (портрет и пејзаж), приповедање у 1. и 3. лицу, дијалог -издваја делове текста (наслов, пасусе) и организује га у смисаоне целине (уводни, средишњи и завршни део текста) - саставља говорени или писани текст о доживљају књижевног дела и на теме из свакодневног живота и света маште - проналази експлицитно и имплицитно садржане информације у једноставнијем књижевном и некњижевном тексту	-Обрада, вежбање, утврђивање, провера -Индивидуални, фронтални и рад у пару -Монолошка, дијалогска, стваралачка и метода рада на тексту; демонстрациона метода	-Усмено одговарање, разговор са учеником -Контролна вежба
6.	Изражајно читање	9		-Вежбање, -Индивидуални, фронтални, групни и рад у пару -Монолошка, дијалогска и стваралачка метода	-Усмено одговарање, разговор са учеником

			- напамет говори одабране књижевне текстове или одломке		
7.	Домаћи задатак	7	-стицање радне навике код куће, анализа и синтеза градива обрађеног у школи, као и увежбавање писменог изражавања -прилагођавање ситуацији када имају више времена за размишљање, када им је доступна литература и када њихова креативност више може да дође до изражаја.	-Обрада, вежбање, утврђивање, провера -Индивидуални и фронтални рад -Монолошка, дијалочка, стваралачка и метода рада на тексту; демонстрациона метода	-Домаћи задатак, разговор са учеником
8.	Писмени задаци	12	Ученик ће моћи да: -вежба писмено изражавање -примени знања о изradi плана и композиције писменог састава -отклања евентуалне грешке	-Обрада, вежбање, утврђивање, провера -Индивидуални и фронтални рад -Монолошка, дијалочка, стваралачка и метода рада на тексту; демонстрациона метода	Писмени задатак

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда – српски језик

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
ВЕШТИНА ЧИТАЊА И РАЗУМЕВАЊЕ ПРОЧИТАНОГ	СПП.ОО.О.1.1: Знају које дијалекатске зоне обухвата српски језик. СПП.ОО.О.1.2: Разликују самогласнике од сугласника, правилан од неправилног изговора гласа. СПП.ОО.О.2.3: Читају књижевне и неуметничке текстове (линеарне и нелинеарне) и пажљиво слушају једноставније излагање. СПП.ОО.О.2.4: Искузују свој доживљај о говореном или писаном тексту. СПП.ОО.О.2.5: Повезују садржај књижевног дела са сопственим искуством. СПП.ОО.О.2.6: Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од	– СПП.ОО.С.1.4. Примењују знања о подели гласова и гласовним алтернацијама у свом говору и писању. – СПП.ОО.С.2.3. Користе различите стратегије читања и учења у складу са постављеним циљем. – СПП.ОО.С.2.8. Разликују субјективност од објективности у изражавању, чињенице од интерпретација, препознају метафоричност; хумор, иронију, сатиру; препознају сврху и циљ изражавања (пропаганда, манипулација, реклама, информисање...). – СПП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст (осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину). – СПП.ОО.С.2.10. Самостално проналазе, повезују информације из текстова из различитих области и користе их у учењу и свакодневним животним ситуацијама.	– СПП.ОО.Н.2.2. Процењују функцију употребљених стилских средстава (стилске фигуре, облици казивања, слојевитост у значењу) у одређеном контексту. – СПП.ОО.Н.2.4. Усклађују сврху, садржај и начин излагања са комуникативном ситуацијом. – СПП.ОО.Н.2.5. Састављају различите типове текстова (бирају одговарајуће елементе функционалних стилова и форме казивања) испољавајући оригиналност и креативност. – СПП.ОО.Н.2.6. Истражују и упоређују информације из различитих медијских извора вреднујући поузданост извора и релевантност информација. -СПП.ОО.Н.3.2. Имају интерактиван однос према медијима; препознају различите врсте медијских манипулација и њихов утицај на обликовање стварности. – СПП.ОО.Н.3.3. Развијају лични стил у вербалном и невербалном

	споредног. СРП.ОО.О.2.8: Уочавају информације у тексту које не разумеју и налазе начине за сазнавање. СРП.ОО.О.3.2. Умеју да прочитају информацију исказану у различитим облицима (табела, графикон, хипертекст...) и интерпретирају је на различите начине (усмено, писмено, визуелно, дигитално).	– СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике; умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе.	изражавању – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике и развијају свој мисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице.
ПИСАНО ИЗРАЖАВАЊЕ	– СРП.ОО.О.1.8. Знају правописна правила и примењују их у једноставнијим примерима. – СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са	– СРП.ОО.С.1.10. Доследно примењују правописна правила и уочавају грешке у свом и туђем тексту. – СРП.ОО.С.2.2. Уочавају и исправљају грешке у свом и туђем тексту у складу са правописном	– СРП.ОО.Н.2.5. Састављају различите типове текстова (бирају одговарајуће елементе функционалних стилова и форме казивања) испољавајући оригиналност и креативност. -СРП.ОО.Н.3.8. Читајући и пишући, проширују своје видике и

	комуникативном ситуацијом. – СРП.ОО.О.2.2. Служи се, „Правописом српскога језика” и речницима за решавање језичких и правописних правила. – СРП.ОО.О.2.4. Исказују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.). – СРП.ОО.О.2.7. Одабирају и прилагођавају комуникативној ситуацији одговарајућа изражајна (вербална и невербална) средства, лексику и облике казивања у писаном и говореном тексту. СРП.ОО.О.3.1. Користе знања из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем. – СРП.ОО.О.3.3. Пишу примењујући различите форме казивања и различите функционалне стилове. – СРП.ОО.О.3.12. Састављају једноставнији говорени или	нормом. – СРП.ОО.С.2.9. Организују говорени или писани текст (осмишљавају и преобликују план, структурирају и преуређују садржај, повезују делове у складну говорену или писану целину). СРП.ОО.С.3.4. Користе читалачку писменост (размишљају о тексту и вреднују његов садржај; пореде чињенице и ставове изнете у тексту с властитим представама, траже доказе у тексту и супротстављају их доказима из других извора информација, користећи општа и специфична знања, али и способност апстрактног размишљања) у различитим сферама, (уметничкој, дигиталној, информатичкој, финансијској, здравственој, медијској, научној, математичкој...). – СРП.ОО.С.3.8. Састављају говорене или писане текстове на основу наученог, основне и секундарне литературе; умеју да цитирају и/или парафразирају туђе текстове.	развијају свој мисаони и емоционални свет, уз спремност да преузму одговорност за изборе и одлуке који утичу на лични живот и живот заједнице.
--	--	--	---

	писани текст према задатом критеријуму, одговорно се односећи према питањима везаним за интелектуалну својину. – СРП.ОО.О.3.13. Увиђају значај језика у неговању културног и националног идентитета; поштују језике националних мањина у Србији и познају елементе њихове културне баштине и историјског наслеђа.		
ГРАМАТИКА, ЛЕКСИКА, НАРОДНИ И КЊИЖЕВНИ ЈЕЗИК	СРП.ОО.О.1.1. Знају које дијалекатске зоне обухвата српски језик. – СРП.ОО.О.1.2. Разликују самогласнике од сугласника, правилан од неправилног изговора гласа. – СРП.ОО.О.1.3. Разликују променљиве и непроменљиве речи, именују врсте речи и разврставају их према основним граматичким категоријама. – СРП.ОО.О.1.4. Разликују просте речи од твореница. – СРП.ОО.О.1.5. Препознају основне реченичне чланове; разликују независне од зависних предикатских	– СРП.ОО.С.1.5. Разликује подврсте променљивих речи и њихове граматичке категорије, као и све глаголске облике (осим имперфекта). – СРП.ОО.С.1.8. Знају и тумаче значења речи и фразеологизама који се јављају у литерарним и медијским текстовима намењеним младима и правилно их употребљавају. – СРП.ОО.С.1.9. Препознају функционалне стилове (књижевно-уметнички, научни, административни, публицистички и разговорни) на основу њихових одлика и примењују их у складу са комуникативном ситуацијом. СРП.ОО.С.3.1. Изражавају своје мишљење у школском, приватном, јавном и медијском контексту	– СРП.ОО.Н.1.1. Разумеју и објашњавају основне функције језика (комуникативну и стваралачку); познају појмове једнојезичности и вишејезичности и знају одговарајуће језичке прилике у Србији. – СРП.ОО.Н.1.4. Проналазе и именују делове речи у вези са облицима речи (граматичку основу и наставак за облик); знају основна значења падежа, именују личне и неличне, просте и сложене глаголске облике и правилно их употребљавају у писању и говору. – СРП.ОО.Н.1.7. Одређују значења непознатих речи и израза на основу њиховог састава и/или контекста у коме су употребљени; познају и користе метафору и

	реченица; именују врсте независних реченица према њиховој комуникативној функцији. – СРП.ОО.О.1.6. Разумеју значења речи, устаљених израза и фразеологизама са којима се срећу у школским текстовима и свакодневној комуникацији. – СРП.ОО.О.1.7. Уочавају основне лексичке појаве (једнозначност и вишезначност речи) и лексичке односе (синонимију, хомонимију и антонимију). – СРП.ОО.О. 1.9. Разликују формално од неформалног изражавања и повезују начин изражавања са комуникативном СРП.ОО.О.2.1. Повезују теоријска знања из граматике са класификацијом језичких појава у једноставној језичкој ситуацији. СРП.ОО.О.3.1. Користе знања из језика како би се правилно, јасно и примерено комуникативној ситуацији изражавали писаним и усменим путем. – СРП.ОО.О.3.4. Усклађују	служећи се књижевним језиком, уз свест о социјалним конвенцијама и културолошким различитостима. – СРП.ОО.С.3.2. Користе изграђене вештине сарадње и културу комуникације, културу сопственог вербалног и невербалног изражавања, као и вештине слушања и поштовања туђег мишљења у различитим аспектима, медијима и комуникацијским ситуацијама. – СРП.ОО.С.3.3. Негују културу свог народа и поштују и уважавају различитости других култура. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући личну, друштвену и комерцијалну вредност. – СРП.ОО.С.3.9. Уважавају културну разноликост Србије, цене културну баштину свог завичаја; имају развијене културне потребе, знају како да их искажу и задовоље.	метонимију као лексичке механизме. — СРП.ОО.Н.3.1. Разумеју и користе могућности језика, истражују и изражавају ставове о себи, као и о друштвеним, културним, моралним, духовним и естетским димензијама људских искустава. – СРП.ОО.Н.3.4. Негују позитивне интеракције и сарадњу у тимском раду уз истрајност и проактивност у остваривању циљева; спремни су да учествују у активностима заједнице и друштва. – СРП.ОО.Н.3.6. Уочавају и прате развој и утицај уметности, науке и технологије на писменост и језик; брину о очувању културно-историјских споменика, о безбедности и одрживости животне средине. – СРП.ОО.Н.3.10. Вреднују језик као медиј националне културе, националну културну баштину и културну разноликост Европе и света.
--	---	--	---

	одговарајући језички израз са контекстом (укључујући и конструктивну комуникацију у сарадњи са другима, у групи, на друштвеним мрежама и интернету). – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице.		
КЊИЖЕВНОСТ	– СРП.ОО.О.1.10. Повезују прочитана књижевна дела са њиховим ауторима; самостално саопштавају основну садржину дела, основну тему, главни мотив дела и његове главне ликове, време и место радње; разликују основне форме казивања. – СРП.ОО.О.1.11. Класификују текстове према различитим критеријумима: књижевни/некњижевни текст, народна/ауторска књижевност; дело у прози/дело у стиху; књижевни род (епски, лирски,	– СРП.ОО.С.1.11. Повезују књижевна дела са историјским и друштвеним контекстом. – СРП.ОО.С.1.12. Уочавају у делу лирске, епске и драмске елементе; именују основне књижевне (песма, приповетка, роман...) и књижевно-научне врсте (биографију, аутобиографију, дневник, путопис, мемоаре и научно-популарне текстове). – СРП.ОО.С.1.13. Разликују аутора књижевног дела од наратора, драмског лица или лирског субјекта; књижевни текст од неуметничког	– СРП.ОО.Н.1.8. Тумаче одлике лирског, епског и драмског у различитим књижевним делима и у књижевним врстама на међи (нпр. драмски спев, лирско-епске врсте). – СРП.ОО.Н.1.9. Уочавају и описују језичке, структурне и/или естетске особине књижевног и неуметничког дела и користе их у вредновању књижевног дела и развијању властитог стила изражавања – СРП.ОО.Н.2.1. Анализирају кључне чиниоце структуре књижевног текста (тематске,

	драмски). – СРП.ОО.О.2.4. Исказују свој доживљај о говореном или писаном тексту (нпр. колико им се текст допада, да ли им је занимљив/необичан; које је основно осећање и тон текста и сл.). – СРП.ОО.О.2.5. Повезују садржај књижевног дела са сопственим или туђим искуством. – СРП.ОО.О.2.6. Сажимају и препричавају прозни текст разликујући главно од споредног; интерпретирају текст (описују ликове, поступке, изводе закључке...). – СРП.ОО.О.3.9. Имају развијене читалачке навике и схватају значај читања за развој сопствене опште културе и знања. – СРП.ОО.О.3.10. Разумеју значај књижевности и културе у свом животу; развијају креативност и сопствене стваралачке способности на свим пољима; вреднују књижевност као суштински део националне, европске и светске културе и као средство за промоцију различитих	текста који обрађују исте/сличне теме, ликове и догађаје. – СРП.ОО.С.1.14. Именују различите облике казивања (приповедање у 1. и 3. лицу, хронолошко и ретроспективно; описивање, врсте описа; монолог, унутрашњи монолог и дијалог), језичко стилска изражајна средства, као и врсте стиха, строфе и риме приликом интерпретације и анализе књижевних дела. – СРП.ОО.С.1.15. Паве разлику између парафразе (препричавања) и анализе дела. – СРП.ОО.С.2.6. Тумаче узрочно-последичне односе у вези са догађајима у тексту, поступцима и карактеристикама ликова, историјским и друштвеним контекстом, тј. мотивима, стилско језичким средствима у поезији; откривају идејни слој текста. – СРП.ОО.С.2.7. Процењују поступке и особине ликова и тако формирају и преиспитују моралне ставове. – СРП.ОО.С.3.5. Проширују интересовање за читање – од различитих неуметничких текстова до књижевности за младе, националне и светске белетристике;	идејне, стилске, језичке и композиционе особине) користећи књижевнотеоријску терминологију. – СРП.ОО.Н.2.2. Процењују функцију употребљених стилских средстава (стилске фигуре, облици казивања, слојевитост у значењу) у одређеном контексту. – СРП.ОО.Н.2.3. Анализирају проблем, идеју или поруку у књижевном и неуметничком тексту сагледавајући их из различитих перспектива; проналазе аргументе, рангирају и преиспитују њихову вредност и евентуално коригују своје ставове. – СРП.ОО.Н.3.9. Негују хумани и критички однос према културним различитостима и начину на који се књижевношћу и другим уметностима може доживети и обликовати свет.
--	---	---	--

	култура. – СРП.ОО.О.3.11. Користе знања из језика и књижевности за учествовање у различитим културним садржајима (приредбе, представе, књижевне вечери, изложбе, перформансе...), реализују унапред осмишљене идеје, учествују у пројектима који се тичу школе и локалне заједнице.	умеју да препоруче књигу и да вреднују препоруке других. – СРП.ОО.С.3.6. Разумеју међусобне везе књижевности и културе; обликују своје естетске и етичке ставове уз помоћ литературе. – СРП.ОО.С.3.7. Користе знања из језика и књижевности за креирање и/или вредновање различитих културних садржаја; спремни су да учествују у самосталним и тимским пројектима; способни су да развију идеју и да је представе препознајући и остварујући личну, друштвену и комерцијалну вредност.	
--	---	--	--

Наставни предмет: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Циљ наставе страног језика		У основном образовању је развијање сазнајних, интелектуалних способности ученика, стицање позитивног односа према другим језицима. Ученик усваја правила орфографије, изражава допадање, реагује вербално и невербално на упутства и поставља питања.			
Редни број	Област-тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за поатизање исхода(дидактичко методичка решења, активности)	Начини и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЛИЧНИ ИДЕНТИТЕТ - Поздрављање и представљање себе и других -изрицање дозвола, забрана, упозорења, правила понашања и обавеза	12	- разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давања информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; - постави одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и о другима - разуме и следи једноставнија упутства у вези са уобичајеним ситуацијама из свакодневног живота (правила игре, рецепт за припремање неког јела, итд.) са визуелном подршкомили без ње; - да једноставна упутства (нпр. Може да опише како се нешто користи/прави, напише рецепт и сл.); - разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; - размени једноставније информације које се односе на забране и правила понашања у школи и на јавном месту (у превозном средству, спортском центру, биоскопу, зоолошком врту и сл.) као и на своје и туђе обавезе; - представи правила понашања, забране и	-Упознавање са наставним садржајима -Стицање знања о предзнању ученика -Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и	Усмено испитивање Нестандардизовани тестови Усмено излагање ученика Дискусија Разговор; Диктат Тест Писмено излагање Токо целе школске године редовно праћење и бележење рада и напредовања ученика и давање повратне информације. .

			листу својих и туђих обавеза користећи одговарајућа језичка средства;	текстом, повезивање наслова са текстом.	
2.	ПОРОДИЦА И ПРИЈАТЕЉИ - описивање бића, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања у садашњости	12	- разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; - упореди и опише карактеристике живих бића, предмета, појава и места, користећи једноставнија језичка средства; - опише специфичније просторне односе и величине једноставним, везаним исказима;	- Вежбе разумевања писаног језика. - Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова).	
3.	СВАКОДНЕВНЕ АКТИВНОСТИ -описивање радњи из садашњости	12	– разуме једноставније текстове у којима се описују радње и ситуације у садашњости; – разуме једноставније текстове у којима се описују способности и умећа; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу које се односе на радње у садашњости; – опише радње, способности и умећа користећи неколико везаних исказа; – разуме једноставније исказе који се односе на изражавање допадања и недопадања и реагује на њих; – изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење.	- Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексике и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.). - Повезивање са личним искуством	
4.	ШКОЛА -описивање радњи из садашњости - исказивање и давање упутстава и смерница	9	– разуме једноставније текстове који се односе на опис особа, биљака, животиња, предмета, места, појава, радњи, стања и збивања; – опише и упореди жива бића, предмете, места, појаве, радње, стања и збивања користећи једноставнија		

			језичка средства; – разуме једноставније предлоге, савете и позиве на заједничке активности и одговори на њих уз одговарајуће образложење; – упути предлоге, савете и позиве на заједничке активности користећи ситуационо прикладне комуникационе моделе; – затражи и пружи додатне информације у вези са предлозима, саветима и позивима на заједничке активности; – разуме једноставнија питања која се односе на оријентацију/положај предмета и бића у простору и правац кретања и одговори на њих; – затражи и разуме обавештења о оријентацији/положају предмета и бића у простору и правцу кретања; – опише правац кретања и просторне односе једноставним, везаним исказима.	- Повезивање са другим предметима	
5.	СТАНОВАЊЕ -- изношење предлога и савета, упућивање позива на учешће у заједничкој активности и реаговање на њих	15	- разуме жеље, намере и планове и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава; - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - опише специфичније просторне		

			односе и величине везаним исказима;		
6.	СПОРТ - описивање радњи из прошлости	6	– разуме једноставније текстове у којима се описују доживљаји, догађаји и способности у прошлости; – размени појединачне информације и/или неколико информација у низу о доживљајима, догађајима и способностима у прошлости; – опише у неколико краћих, везаних исказа доживљај, догађај из прошлости; – опише неки историјски догађај, историјску личност и сл.		
.	ВРЕМЕНСКЕ ПРИЛИКЕ - описивање будућих радњи (планова, намера, предвиђања)	6	- разуме жеље, намере и планове и реагује на њих; - размени једноставне исказе у вези са својим и туђим жељама, плановима и намерама; - саопшти шта он/ она или неко други жели, планира, намерава; - разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама;		
	Укупно	72			

Стандарди образовних постигнућа из енглеског језика за крај петог разреда

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Module 1 Hello	CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. -CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију – CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.	CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају	– CJ1.OO.H.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена. – CJ1.OO.H.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик – CJ1.OO.H.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета).

	– CJ1.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о	улогу језикâ у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.C.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, мејловима о познатим и узрасно адекватним темама. – CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину	– CJ1.OO.H.2.2. Користе страни језик у усменој и писаној комуникацији користећи креативно стратегије компензације и примењујући различите стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену
--	---	---	---

	познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје, уз помоћ наставника или саговорника и евентуалне краће паузе/застајкивања.		вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.H.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.H.3.9. Разумеју општи смисао, детаље, идеје, експлицитно изражена осећања, жеље, расположења и поруке, идентификују и анализирају идеје и ставове аутора, интерпретације, различите перспективе, предрасуде, стереотипе, у узрасно примереним књижевним текстовима и прилагођеним и адаптираним верзијама белетристике за младе. – CJ1.OO.H.3.15. Комплекснијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе, извињења, упутства, савете, захтеве, забране, упутства; износе образложења,
--	---	--	---

			ставове, мишљење, аргументацију, по потреби тражећи помоћ саговорника (вербалним и невербалним средствима).
Module 2 Home & Places	CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију – CJ1.OO.O.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језика у свакодневним активностима из домена	CJ1.OO.C.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање. – CJ1.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице,	– CJ1.OO.H.1.1. Исправно изговарају већину гласова и гласовних група, уз евентуалне утицаје других језика које користе, првенствено матерњег и повремена одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације). – CJ1.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.H.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену.

	личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи из једноставнијих извора информација. – CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају	уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.C.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.C.3.7. Разумеју општи смисао и релевантне информације на блиске теме у краћим текстовима једноставне садржине, порукама, писмима, мејловима о познатим и узрасно	– CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и релевантне информације јасно артикулисаних монолошких излагања, прича, презентација и предавања на узрасно адекватне и блиске теме (из домена науке, уметности, економије, технологије и осталих области људског деловања), уз одговарајућу визуелну подршку. Идентификују идеје, интерпретације, узрочно-последичне везе, разликују чињенице од мишљења и ставова.
--	---	--	---

	текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.	адекватним темама. – CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.	
Module 3 Every day	CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе.	– CJ1.OO.C.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским,	CJ1.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.H.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена – CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним,

	– CJ1.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.O.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ1.OO.O.2.7. Промисљају улогу језика у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном	познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл). – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.C.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.	временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.H.2.7. Промисљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговорно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.11. Идентификују и на основу релевантности издвајају кључне речи и потребне информације из различитих извора информација критички процењујући релевантност, поузданост и кредибилност извора. – CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога,
--	--	--	---

	окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника. – CJ1.OO.O.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете, користећи једноставна језичка средства.	– CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. – CJ1.OO.C.3.15. Искузују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране, образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.	дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације.
Module 4 All about food	CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију	CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете	– CJ1.OO.H.1.3. Познају и користе ограничени репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – CJ1.OO.H.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и

	– CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језикâ које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. – CJ1.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.O.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета,	комуникацију. – CJ1.OO.C.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језикâ које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и	процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери у складу са њеним друштвеним, културним, временским и просторним контекстом. – CJ1.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију, размењују релевантне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање правила учтивости. – CJ1.OO.H.2.7. Промисљају улогу језикâ у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на
--	--	---	--

	уз примену традиционаlnих и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.7. Разумеју кратке поруке које се односе на једноставне информације и непосредно окружење (писма, мејлови, СМС...). – CJ1.OO.O.3.10. Разумеју и проналазе важније информације из инфографикона и других једноставнијих визуелно-текстуалних приказа (табела, дијаграма, мапа, формулара, формула...). – CJ1.OO.O.3.17. Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном	одговарајућу подршку. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.C.3.5. Разумеју основни смисао и главне информације краћих медијских садржаја (радио и телевизијских емисија, подкаста или других аудио-визуелних записа, као и краћих рекламних порука које не садрже игру речи или неко конотативно/скривено / метафорично значење) о блиским темама, као и тему и	блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговорно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације.
--	--	---	--

	обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто	основну поруку кратких телевизијских репортажа и документарних филмова помажући се визуелним информацијама. – СЈ1.ОО.С.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину	
Module 5 It's fun!	– СЈ1.ОО.О.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – СЈ1.ОО.О.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете	– СЈ1.ОО.С.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – СЈ1.ОО.С.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете	СЈ1.ОО.Н.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – СЈ1.ОО.Н.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и фреквентних правилно формираних синтаксичких структура у циљу кохерентне комуникације. – СЈ1.ОО.Н.1.5. Разумеју и користе релативно адекватан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и

	комуникацију – CJ1.OO.O.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. – CJ1.OO.O.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језика у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну	комуникацију. – CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере, уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ1.OO.C.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих	образовног домена. – CJ1.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и селективно користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост, за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.H.2.7. Промишљају улогу језика у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и
--	---	---	---

	подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.O.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, непосредном друштвеном окружењу, природној средини. – CJ1.OO.O.3.18. На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе.	правила учтивости. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језика у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.C.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ1.OO.C.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама, уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника.	повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.H.3.1. Разумеју смисао и важне информације у краћим усменим саопштењима на блиске и узрасно релевантне теме. – CJ1.OO.H.3.4. Разумеју општи смисао, кључне информације, позиције, идеје и ставове из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ1.OO.H.3.7. Разумеју општи смисао и могу да издвоје релевантне информације у порукама, писмима и имејловима о блиским темама које се односе на различите узрасно адекватне теме и на актуелне друштвено релевантне теме од значаја за њихово непосредно школско окружење, ужу или ширу заједницу.
--	--	---	---

Module 6 London was great!	CJ1.OO.O.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ1.OO.O.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију – CJ1.OO.O.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији, размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила	CJ1.OO.C.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да повремено ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ1.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ1.OO.C.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру	– CJ1.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар правила и образаца за грађење граматичких облика који укључују и најфреквентија одступања од морфолошких правила и правила творбе речи. – CJ1.OO.H.1.6. Познају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у језичкој заједници, важније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ1.OO.H.1.7. Поседују темељна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју, тумаче и пореде појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ1.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања различитих усмених, писаних и
-----------------------------------	--	--	--

	учтивости. – CJ1.OO.O.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.O.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ1.OO.O.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење, користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне	личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ1.OO.C.2.7. Промишљају улогу језикâ у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.C.3.9. Разумеју општи смисао, информације, главне идеје и поруке једноставнијих фикционалних прича и других форми из области књижевности за младе прилагођених узрасту и интересовањима. – CJ1.OO.C.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу, у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама, и одговарају на слична питања саговорника. – CJ1.OO.C.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику: тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште	мултимодалних текстова, у складу са текстуалном врстом и комуникативном намером, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ1.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и тумаче појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације. – CJ1.OO.H.2.7. Промишљају улогу језикâ у разноврсним друштвеним активностима и користе страни језик у циљу решавања проблема и повезивање знања у приватном, јавном и образовном домену. – CJ1.OO.H.3.12. Спонтано учествују у једноставнијој интеракцији са двоје или више
--	--	---	--

	елементе. – CJ1.OO.O.3.18. На страном језику преносе саговорнику општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова и усмених исказа информативне природе. – CJ1.OO.O.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику општи смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.	информативне природе, примерене узрасту и интересовањима.	саговорника у оквиру дијалога, дискусија и дебата, разматрају различите перспективе, исказују своје мишљење пружајући објашњења и поткрепљујући га аргументима, излажу ставове и идеје у вези са блиским, релевантним (личним и друштвеним) темама прилагођеним узрасту и интересовањима, поштујући друштвено прихваћене норме комуникације. – CJ1.OO.H.3.13. Релативно течно и с одређеном лакоћом описују себе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике, искуства/догађаје из прошлости и планове за будућност. Спонтано и детаљно излажу на задату тему (из узрасно и интересно примерених и блиских области људског деловања) и одговарају на питања која се односе на смисао и значај теме, кључне
--	--	--	---

			информације и податке, основне поруке и једноставне интерпретације, користећи разноврсна језичка средства. – СЈ1.ОО.Н.3.18. На страном језику у сажетом виду саопштавају информације добијене од трећег лица или пренете путем писаних или усмених текстова у вези с релативно блиским комуникативним ситуацијама и познатим темама.
--	--	--	--

Наставни предмет: ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Циљ и задаци предмета:

Циљ наставе и учења страног језика је да се ученик усвајањем функционалних знања о језичком систему и култури и развијањем стратегија учења страног језика оспособи за основну писмену и усмену комуникацију и стекне позитиван однос према другим језицима и културама, као и према сопственом језику и културном наслеђу.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Поздрављање и представљање себе и других и тражење/давање основних информација о себи и другима у ширем друштвеном контексту	9	По завршеној теми ученик ће бити у стању да у усменој и писаној комуникацији: - разуме краће текстове који се односе на поздрављање, представљање и тражење/давање информација личне природе; - поздрави и отпоздрави, представи себе и другог користећи једноставна језичка средства; - постави и одговори на једноставнија питања личне природе; - у неколико везаних исказа саопшти информације о себи и другима;	- Уводни час упознавања са новим страним језиком -Упознавање са наставним садржајима -Стицање знања о предзнању ученика -Слушање и разумевање кратких дијалога -Слушање и реаговање на команде наставника - Рад у паровима, малим и великим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.) - Израда панора, презентација - Вежбе слушања са унапред датим упутствима - Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом. - Вежбе разумевања писаног	У оквиру формативне евалуације: Усмене провере: -кратке усмене вежбе размене информација, - игре ситуација (jeux de rôle) у пару или у групи, - говорне вежбе (излагање не дуже од 1 – 2 минута)- Писмене провере: - писмена вежбања (CE/PE), - краћи вођени састави, -тестови (диференцијални, граматички и лексички; стандардизовани – DELF и нестандардизовани), -израда пројекта
2.	Описивање карактеристика живих бића предмета, појава и места	9	- разуме једноставнији опис особа, биљака, животиња, предмета, појава или места; - разуме једноставније текстове у којима се описују сталне,	- Повезивање звучног материјала са илустрацијом и текстом, повезивање наслова са текстом. - Вежбе разумевања писаног	

	Описивање догађаја и способности у садашњости		уобичајене и тренутне радње и способности; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - опише сталне, уобичајене и тренутне догађаје/активности и способности користећи неколико везаних исказа.	језика. -Вежбе писменог изражавања (повезивање гласова и групе слова, замењивање речи цртежом или сликом, проналажење недостајуће речи, употпуњавање низа, проналажење "уљеза", осмосмерке, укрштене речи, повезивање краћег текста и реченица са сликама / илустрацијама, попуњавање формулара, писање честитки и разгледница, писање краћих текстова). - Класирање и упоређивање - Игре за обнављање лексике и граматике („вешања“, потапање бродова, бинго и сл.). - Повезивање са личним искуством - Повезивање са другим предметима - Самостални истраживачки рад (домаћи задаци, рад на пројекту).	(истраживачки и креативни рад), -израда домаћих задатака, -диктат, -ауто-евалуација, - посматрање, праћење и бележење напредовања ученика.
3.	Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја, честитање на успеху и изражавање жаљења Описивање догађаја и способности у садашњости Изражавање припадања и поседовања	10	- разуме и, примењујући једноставнија језичка средства, опише начин прославе рођендана, празника и важних догађаја; - разуме и једноставне молбе и захтеве и реагује на њих, - разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију; - разуме и формулише једноставније изразе који се односе на поседовање и припадност; - пита и каже шта неко има/нема		
4.	Описивање уобичајених и тренутних активности, планова	10	- разуме једноставне исказе о уобичајеним и тренутним активностима и способностима и реагује на		

	и способности		њих; - опише и планира уобичајене и тренутне активности кратким једноставним језичким средствима; - опише шта уме/не уме да ради; - разуме једноставније текстове у којима се описују сталне, уобичајене и тренутне радње и способности; - размени информације које се односе на дату комуникативну ситуацију.		
5.	Исказивање просторних односа и величина Изражавање интересовања, допадања и недопадања	10	- разуме једноставнија питања и одговори на њих; - разуме обавештења о простору и величинама; - разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење; - разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе;		

6.	Изрицање дозвола, забрана, правила понашања и обавеза Изражавање интересовања, допадања и недопадања	10	-разуме и реагује на једноставније забране, своје и туђе обавезе; - разуме и реагује на једноставније исказе који се односе на описивање интересовања, хобија и изражавање допадања и недопадања; - опише своја и туђа интересовања и хобије и изрази допадање и недопадање уз једноставно образложење;		
7.	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)	8	-разуме, тражи и даје једноставнија обавештења о хронолошком времену и метеоролошким приликама у ширем комуникативном контексту; - опише дневни/недељни распоред активности; - опише метеоролошке прилике и климатске услове у својој земљи и једној од земаља циљне културе једноставним језичким средствима;		
8.	Један писмени задатак (крај II полугодишта); Три контролне вежбе	6	Ученик треба да примени претходно усвојена знања	Писмене провере	Сумативна евалуација: Писмена и усмена провера

	(на I, II и III клас. пер.)				
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда; ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

ТЕМА/ОБЛАСТ	Ниво образовних стандарда	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
1. Поздрављање и представљање; Школа		– CJ2.OO.O.1.1. Препознају основне интонацијске схеме и изговарају једноставније гласове и најчешће гласовне групе и уз наглашену интерференцију и одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може значајно да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.O.1.4. Препознају ограничен репертоар најједноставнијих синтаксичких структура, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију у искуствено блиским ситуацијама. – CJ2.OO.O.1.6. Препознају	– CJ2.OO.C.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају једноставније гласове и најчешће гласовне групе и уз наглашену интерференцију и одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може значајно да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.C.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	– CJ2.OO.H.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и језичког раслојавања, улоге језика у

	положај циљног језика у глобалном контексту и уочавају суштинске разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ2.OO.O.2.4. Интерпретирају значења најједноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно на основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл.). – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.2.6. Идентификују и пореде најзначајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета уз примену традиционалних и савремених видова	– CJ2.OO.C.1.6. Препознају основне принципе функционисања језичких система и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ2.OO.C.2.4. Интерпретирају значења једноставне усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама и изводе закључке о комуникативној намери ослањајући се на типичну невербалну комуникацију, односно на основне карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл.). – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.2.6. Идентификују и	језичкој заједници, најмаркантније сличности и разлике између заједница које користе циљни и матерњи језик. – CJ2.OO.H.2.4. Интерпретирају значења једноставније усмене и писане поруке у вези са блиским, познатим и узрасно примереним темама, постављају основне хипотезе и изводе закључке о комуникативној намери, ослањајући се на невербалну комуникацију, односно на карактеристике текста (нпр. интерпункција, емотикони, одабир лексике и сл.). – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ2.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни
--	--	---	---

	комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.3.1. Разумеју најфреквентније речи и фразе, лична и друга имена, бројеве, најуобичајеније интернационализме и друге основне лексичке елементе у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа уколико се саопштавају спору и разговетно. – CJ2.OO.O.3.4. Разумеју основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прате, уколико саговорници говоре довољно разговетно и спору. – CJ2.OO.O.3.12. Учествоју у интеракцији уз помоћ и подршку, користећи најједноставнија језичка средства (приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних личних података, тражења и добијања информација, предмета, услуга).	пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.C.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, о непосредном друштвеном окружењу и природној средини. – CJ2.OO.C.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања,	смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ2.OO.H.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену целину.
--	--	--	--

		извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.	
2. Пријатељи и активности у слободно време	– CJ2.OO.O.1.2. Препознају одређена основна правописна правила и записују фреквентне и увежбане краће речи уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ2.OO.O.1.3. Препознају једноставније граматичке елементе и конструкције уз грешке и омашке које могу повремено да ометају комуникацију. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.2.2. Користе страни језик у најједноставнијој усменој и писаној комуникацији често прибегавајући основним стратегијама компензације, планирања излагања и	– CJ2.OO.C.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ2.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији примењујући основне стратегије планирања	– CJ2.OO.H.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање (написаног). – CJ2.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући

	саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.2.7. Промисљају улогу језика у свакодневним активностима из домена властитог интересовања и користе страни језик при решавању задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ2.OO.O.3.1. Разумеју најфреквентније речи и фразе, лична и друга имена, бројеве, најуобичајеније интернационализме и друге основне лексичке елементе у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа уколико се саопштавају споро и разговетно. – CJ2.OO.O.3.3. Разумеју најопштији смисао кратких монолошких прилога уз одговарајућу визуелну	излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.2.7. Промисљају улогу језика у свакодневним активностима из домена личног интересовања и користе страни језик за проучавање главних природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у вези са садржајима школских предмета. – CJ2.OO.C.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.C.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.C.3.16. Пишу једноставне податке о себи и лицима из блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама, повезују неколико исказа у кратак, везани текст о	се повремено на стратегије компензације и планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ2.OO.H.2.7. Промисљају улогу језика у свакодневним активностима и користе страни језик за проучавање природних и друштвених феномена и за релативно успешно решавање задатака у приватном, јавном и образовном домену. – CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.H.3.16. Састављају краће сажете текстове од неколико
--	--	---	--

	подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.O.3.16. Пишу најједноставније податке о себи и лицима из свог блиског окружења у обрасцима, упитницима или табелама. Повезују неколико кратких исказа у везани текст о блиским темама.	блиским темама и састављају текстове од понуђеног језичког материјала на блиске теме у којима описују себе, своју породицу и непосредно окружење користећи једноставну лексику и фреквентне кохезивне елементе.	повезаних реченица о себи, друштвеном и природном окружењу, аспекта приватног и школског живота; пореде људе, ствари и појаве користећи фреквентне кохезивне елементе. Писаним путем траже и преносе детаљније информације, обавештења или податке о себи и другима.
3. Породица и кућни љубимци	– CJ2.OO.O.1.2. Препознају одређена основна правописна правила и записују фреквентне и увежбане краће речи уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ2.OO.O.1.3. Препознају једноставније граматичке елементе и конструкције уз грешке и омашке које могу повремено да ометају комуникацију. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања најједноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у	– CJ2.OO.C.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ2.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања	– CJ2.OO.H.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање (написаног). – CJ2.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.2.1. Примењују

	приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.2.2. Користе страни језик у најједноставнијој усменој и писаној комуникацији често прибегавајући основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.3.2. Разумеју и прате најједноставнија усмена упутства која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно артикулисана, као и јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење, уколико укључују и визуелне	једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета) уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији примењујући основне стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре). – CJ2.OO.C.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку,	основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације и планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ2.OO.H.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима.
--	--	---	--

	елементе. – CJ2.OO.O.3.3. Разумеју најопштији смисао кратких монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.O.3.13. Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби), користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.	паузе и понављања. – CJ2.OO.C.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје уз помоћ наставника или саговорника и уз евентуалне краће паузе/застајкивање.	– CJ2.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.H.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан) ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.
4. Празници - честитке; исказивање хронолошког и метеоролошког времена	– CJ2.OO.O.1.2. Препознају одређена основна правописна правила и записују фреквентне и увежбане краће речи уз ометају разумевање. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију.	– CJ2.OO.C.1.2. Познају важнија правописна правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које могу да ометају разумевање. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.7. Поседују основна	– CJ2.OO.H.1.2. Познају већину правописних правила и примењују их у писаној продукцији уз неправилности које повремено могу да ометају разумевање (написаног). – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.

	– CJ2.OO.O.1.7. Препознају основне сличности и разлике властите и културе језика који уче, уочавају појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се повремено обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ2.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања најједноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе најједноставније текстуалне, визуелно- текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и	знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. – CJ2.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета) уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.C.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно	– CJ2.OO.H.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ2.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену
--	---	---	---

	решавања проблема. – CJ2.OO.O.2.6. Идентификују и пореде најзначајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и култура заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.3.1. Разумеју најфреквентније речи и фразе, лична и друга имена, бројеве, најуобичајеније интернационализме и друге основне лексичке елементе у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа уколико се саопштавају споро и разговодно. – CJ2.OO.O.3.8. Разумеју	контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.C.3.8. Разумеју општи смисао и најважније информације у једноставним врстама текстова прилагођених узрасту и интересовањима (извештаји, огласи, временске прогнозе и сл.) уз одговарајуће илустративне елементе, као и поруке личне природе са неколико суштинских информација (нпр. писма, мејлови итд.). – CJ2.OO.C.3.14. Постављају једноставна питања о темама које одговарају личним интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговарају на слична питања саговорника.	традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.8. Разумеју општи смисао, важније идеје и поруке једноставних линеарних и хипертекстуалних врста (адаптирани, поједностављени и скраћени информативни и књижевни текстови, новинске вести, брошуре, проспекти, кратке репортаже, кратки прилози на друштвеним мрежама) са интернета или из других писаних медија у складу са узрастом и интересовањима. – CJ2.OO.H.3.14. Постављају неколико повезаних питања у низу у вези с личним потребама, интересовањима, обавезама, жељама; одговара на слична питања саговорника.
--	--	--	---

	општи смисао и понеки суштински детаљ у најједноставнијим врстама нефикционалних текстова (натписи, огласи, вести, кратки извештаји, сервисне информације, временске прогнозе, брошуре, проспекти, рекламе, стрипови), уколико су праћени илустративним елементима и препознатљивим начином графичког обликовања. – CJ2.OO.O.3.14. Постављају најједноставнија питања личне природе (о блиским темама, потребама, интересовањима, предметима у нечијем поседу) и одговарају на слична питања саговорника.		
5. Становање, уобичајене дневне активности	– CJ2.OO.O.1.4. Препознају ограничен репертоар најједноставнијих синтаксичких структура, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете	– CJ2.OO.C.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које	– CJ2.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу

	комуникацију у искуствено блиским ситуацијама. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.1.7. Препознају основне сличности и разлике властите и културе језика који уче, уочавају појаве и процесе из свакодневне културе и традиције, о којима се повремено обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ2.OO.O.2.2. Користе страни језик у најједноставнијој усменој и писаној комуникацији често прибегавајући основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са	могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.7. Поседују основна знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју најфреквентније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем у оквиру вршњачке групе. – CJ2.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији примењујући основне стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.C.2.5. Учествоју у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.2.6. Идентификују и пореде значајне појаве и процесе у контексту (властите) културе и	повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.7. Поседују знања у вези са властитом и културама језика које уче, разумеју и објашњавају важније појаве и процесе из свакодневне културе и традиције о којима се обавештавају усменим, писаним и дигиталним путем. – CJ2.OO.H.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације и планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости.
--	--	---	--

	културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.2.6. Идентификују и пореде најзначајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.3.1. Разумеју најфреквентније речи и фразе, лична и друга имена, бројеве, најуобичајеније интернационализме и друге основне лексичке елементе у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа уколико се саопштавају споро и разговетно. – CJ2.OO.O.3.3. Разумеју најопштији смисао кратких монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.O.3.13. Именују и описују људе и ствари из свог непосредног окружења или везане за лична искуства (породица, кућни љубимци, место становања, школа, хоби),	културâ заједница чији језик уче, у оквиру садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.C.3.3. Разумеју глобални смисао кратких, спорим ритмом изговорених и јасно артикулисаних монолошких прилога уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.C.3.13. Користећи једноставна језичка средства, укратко описују или представљају људе, предмете у свакодневној употреби, места, уобичајене активности, догађаје уз помоћ наставника или саговорника и уз евентуалне краће паузе/застајкивање.	– CJ2.OO.H.2.6. Идентификују, анализирају и пореде значајније појаве и процесе у контексту (властите) културе и културâ заједница чији језик уче, у оквиру личних интересовања и садржаја школских предмета, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације и одговарајућу подршку. – CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.3. Разумеју основни смисао и главне информације споријих, јасно артикулисаних монолошких излагања и прича о познатим и узрасно адекватним темама уз одговарајућу визуелну подршку, паузе и понављања. – CJ2.OO.H.3.13. Описују себе и своје непосредно окружење, школски контекст и свакодневни (приватан) живот, свакодневне активности и навике, искуства из прошлости, претходне и планиране активности и догађаје, уз евентуалне краће паузе у говору. На једноставан начин и укратко излажу на задату тему или резимирају краћи текст (прочитан или одслушан) ослањајући се по потреби и на језичка средства која се у њему појављују.
--	---	---	---

	користећи најједноставнија језичка средства и уз помоћ и подршку саговорника.		
6. Исхрана	– CJ2.OO.O.1.3. Препознају једноставније граматичке елементе и конструкције уз грешке и омашке које могу повремено да ометају комуникацију. – CJ2.OO.O.1.4. Препознају ограничен репертоар најједноставнијих синтаксичких структура, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију у искуствено блиским ситуацијама. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања најједноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку.	– CJ2.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја	– CJ2.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које повремено могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и

	– CJ2.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе најједноставније текстуалне, визуелно- текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.3.4. Разумеју основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прате, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. – CJ2.OO.O.3.17. Писаним путем формулишу најједноставније информације о себи или траже информације о другима, састављају кратке и једноставне поздраве и поруке (као СМС, путем електронске поште или друштвених мрежа), као и сажете белешке о информацијама од непосредног	школских предмета) уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, о непосредном друштвеном окружењу и природној средини. – CJ2.OO.C.3.17. Писаним путем достављају/траже основне информације о себи и другима, састављају краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама, кратке и једноставне поруке у личном обраћању (нпр. СМС, мејл, објаве на друштвеним мрежама) у којима се захваљују, извињавају или нешто честитају. – CJ2.OO.C.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику општи	комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ2.OO.H.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ2.OO.H.3.17. Састављају једноставна лична и електронска писма, поруке, мејлове у којима се са пријатељима и познаницима договарају о активностима, постављају или одговарају на
--	--	--	---

	личног интереса (нпр. списак за куповину). – CJ2.OO.O.3.19. На матерњем језику саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа и писаног текста на страном језику.	смисао и најважније појединости јавних натписа и кратких текстова информативне природе (плаката, транспарената, јеловника...), саопштавају основну тему и најопштији садржај кратког усменог исказа на страном језику.	питања на узрасно релевантне теме. Једноставним језичким средствима описују теме и догађаје из приватног, јавног и образовног домена и препричавају кратке (прочитане или одслушане) текстове, ослањајући се на језичка средства која се у њима појављују. – CJ2.OO.H.3.19. На матерњем језику преносе саговорнику тему, општи смисао и најважније информације краћих и једноставнијих писаних текстова (новинских и књижевних) и кратких усмених исказа опште информативне природе, примерене узрасту и интересовањима.
7. Одевање	– CJ2.OO.O.1.1. Препознају основне интонацијске схеме и изговарају једноставније гласове и најчешће гласовне групе и уз наглашену интерференцију и одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може значајно да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.O.1.4. Препознају ограничен репертоар најједноставнијих синтаксичких структура, уз грешке и омашке које могу	– CJ2.OO.C.1.1. Познају основне интонацијске схеме и углавном разумљиво изговарају једноставније гласове и најчешће гласовне групе и уз наглашену интерференцију и одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што може значајно да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.C.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију.	– CJ2.OO.H.1.1. Разумљиво изговарају већину гласова и гласовних група, уз могућу интерференцију и друга одступања од артикулационих и прозодијских правила (акцената, акценатских дужина, интонације), што повремено може да отежава разумљивост порука и комуникацију. – CJ2.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију.

	значајно да ремете комуникацију у искуствено блиским ситуацијама. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања најједноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе најједноставније текстуалне, визуелно- текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени	– CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета) уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе једноставне текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и процењују њихов значај за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.3.1. Разумеју фреквентне речи и изразе у јасно контекстуализованом говору, као и у	– CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.3. Претражују, идентификују по релевантности и користе текстуалне, визуелно-текстуалне и мултимедијалне изворе и садржаје и критички процењују њихов значај и поузданост за потребе информисања, естетског доживљаја, забаве и решавања проблема. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила
--	--	---	--

	информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.3.1. Разумеју најфреквентније речи и фразе, лична и друга имена, бројеве, најуобичајеније интернационализме и друге основне лексичке елементе у оквиру једноставних, кратких, јасно контекстуализованих усмених исказа уколико се саопштавају споро и разговетно. – CJ2.OO.O.3.4. Разумеју основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прате, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. – CJ2.OO.O.3.15. Најједноставнијим језичким средствима исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења	кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.C.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, о непосредном друштвеном окружењу и природној средини. – CJ2.OO.C.3.15. Постављају и одговарају на питања која се односе на изражавање допадања и недопадања, слагања и неслагања и формулишу љубазне молбе, извињења, упутства и савете користећи једноставна језичка средства.	учтивости. – CJ2.OO.H.3.1. Разумеју основни смисао и кључне појединости у кратким саопштењима на блиске теме. – CJ2.OO.H.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ2.OO.H.3.15. Исказују допадање и недопадање, слагање и неслагање, молбе и извињења, упутства, захтеве, савете, забране образлажући своје ставове и мишљење једноставнијим језичким средствима.
8. Сналажење у граду; путовања	– CJ2.OO.O.1.3. Препознају једноставније граматичке елементе и конструкције уз грешке и омашке које могу повремено да ометају комуникацију. – CJ2.OO.O.1.4. Препознају ограничен репертоар	– CJ2.OO.C.1.3. Познају и користе ограничен репертоар најфреквентнијих основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и	– CJ2.OO.H.1.3. Познају и користе ограничен репертоар основних правила и образаца за грађење граматичких облика променљивих врста речи (нпр. облике правилне множине именица или основне просте облике за време код глагола), уз грешке и омашке које

	најједноставнијих синтаксичких структура, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију у искуствено блиским ситуацијама. – CJ2.OO.O.1.5. Препознају елементарни вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу значајно да ремете комуникацију. – CJ2.OO.O.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања најједноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета), уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.O.2.2. Користе страни језик у најједноставнијој усменој и писаној комуникацији често прибегавајући основним стратегијама компензације, планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата.	омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.4. Познају и повремено користе ограничени репертоар основних и једноставнијих синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.1.5. Разумеју и користе најједноставнији и најфреквентнији вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.C.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставних усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу са комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета) уз одговарајућу подршку. – CJ2.OO.C.2.2. Користе страни језик у једноставној усменој и писаној комуникацији примењујући основне стратегије планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере уз одговарајућу подршку и употребу дигиталних алата. – CJ2.OO.C.2.5. Учествују у	повремено могу да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.4. Познају и користе ограничени репертоар основних и једноставних синтаксичких структура (као што су просте и независно сложене реченице), уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.1.5. Разумеју и користе једноставан и фреквентан вокабулар у усменој, писаној и мултимодалној комуникацији на теме из приватног, јавног и образовног домена, уз грешке и омашке које могу повремено да ремете комуникацију. – CJ2.OO.H.2.1. Примењују основне стилове и стратегије разумевања једноставнијих усмених, писаних и мултимодалних текстова, у складу с текстуалном врстом и комуникативном намером, и то у приватном, јавном и образовном домену (који се тиче садржаја школских предмета). – CJ2.OO.H.2.2. Користе страни језик у једноставнијој усменој и писаној комуникацији ослањајући се повремено на стратегије компензације и планирања излагања и саопштавања, организације текста и самопровере
--	---	---	---

	– CJ2.OO.O.2.5. Реагују на једноставна питања у интеркултурној комуникацији и учествују у размени информација у вези са културом свакодневице, ослањајући се у већој мери на стратегије компензације. – CJ2.OO.O.3.2. Разумеју и прате најједноставнија усмена упутства која се односе на познате ситуације, а исказана су спорим темпом и разговетно артикулисана, као и јасно контекстуализована питања која се односе на непосредне личне потребе и интересовања, породицу, блиско окружење, уколико укључују и визуелне елементе. – CJ2.OO.O.3.4. Разумеју основни смисао најједноставније конверзације, тј. предмет разговора који прате, уколико саговорници говоре довољно разговетно и споро. – CJ2.OO.O.3.12. Учествују у интеракцији уз помоћ и подршку, користећи најједноставнија језичка средства (приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања,	интеркултурној комуникацији размењујући основне информације и ставове у вези са културом свакодневице, уз примену вишејезичних ресурса и уважавање основних правила учтивости. – CJ2.OO.C.3.2. Разумеју једноставне усмене савете и упутства која се односе на личне информације, непосредне потребе и блиско окружење уз подршку визуелних елемената (оријентација у простору, употреба апарата, правила игре). – CJ2.OO.C.3.4. Разумеју предмет краће усмене интеракције о личним и породичним стварима, о познатим/блиским темама, о непосредном друштвеном окружењу и природној средини. – CJ2.OO.C.3.12. Успостављају и накратко одржавају друштвени контакт користећи једноставна језичка средства приликом поздрављања, представљања, добродошлице, окончања комуникације, захваљивања, извињавања, размене основних информација о личности и непосредном окружењу, плановима, обавезама, услугама.	уз употребу релевантних дигиталних алата. – CJ2.OO.H.2.5. Успостављају интеркултурну комуникацију и размењују основне информације и ставове, као и лична уверења у вези са културом свакодневице уз примену вишејезичних ресурса и уважавање фреквентнијих правила учтивости. – CJ2.OO.H.3.2. Разумеју краће усмене савете, упутства, молбе итд. који се тичу личних потреба и интересовања (нпр. оријентација у простору, сналажење на јавним местима, употреба уређаја и апарата, правила игре и сл.) који су, по потреби, праћени визуелним елементима. – CJ2.OO.H.3.4. Разумеју основни смисао и главне информације из разговора двоје или више (са)говорника о блиским и познатим темама, уколико се говори разговетно и умереним темпом. – CJ2.OO.H.3.12. Иницирају и/или одржавају разговор и интеракцију са једним саговорником или више саговорника на блиске и познате теме. Уз минималну помоћ саговорника, траже одређени предмет, услугу, објашњење планова и обавеза, повезујући неколико краћих исказа у смислену
--	---	--	---

	извињавања, размене основних личних података, тражења и добијања информација, предмета, услуга).		целину.
--	--	--	---------

Наставни предмет: МАТЕМАТИКА

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе и учења математике је да ученик, овладавајући математичким концептима, знањима и вештинама, развије основе апстрактног и критичког мишљења, позитивне ставове према математици, способност комуникације математичким језиком и писмом и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.					
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ И ДЕЉИВОСТ	34	Ученик ће бити у стању да: - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину (у скупу природних бројева); - примени правила дељивости са 2, 3, 4, 5, 9, 25 и декадним јединицама; - разликује просте и сложене бројеве и растави број на просте чиниоце; - одреди и примени НЗС и НЗД; - изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке; - правилно користи речи и, или, не, сваки у математичко-логичком смислу;	Дијалогска метода, индивидуални, фронтални, групни обим рада, рад у пару, употреба писаних упутстава, коришћење мултимедијалних садржаја и презентација	Иницијално тестирање Критеријумско оцењивање (годишњи тест) Писмене вежбе Писмени задаци Заједничко оцењивање ученика од стране наставника и ученика У месечном оперативном плану наставника ће се прецизније дефинисати начин провере остварености образовних стандарда, исхода и циљева учења у складу са специфичностима одељења -Континуирано праћење и бележење рада и напредовања ученика, израда домаћих задатака, ангажовања и давање повратне информације како би ученици

					унапредили свој рад.
2.	ОСНОВНИ ПОЈМОВИ ГЕОМЕТРИЈЕ	19	- анализира односе датих геометријских објеката и запише их математичким писмом; - опише основне појмове у вези са кругом (центар, полупречник, тангента, тетива) и одреди положај тачке и праве у односу на круг; - нацрта праву паралелну датој правој користећи геометријски прибор; - упореди, сабира и одузима дужи, конструктивно и рачунски; - преслика дати геометријски објекат централном симетријом и транслацијом, - правилно користи геометријски прибор;		
3.	УГАО	12	- идентификује врсте и опише својства углова (суседни, упоредни, унакрсни, углови на трансверзали, углови са паралелним крацима) и примени њихове узајамне односе; - нацрта праву нормалну на дату праву користећи геометријски прибор; - измери дати угао и нацрта угао задате мере; - упореди, сабере и одузме углове рачунски и конструктивно, - реши једноставан задатак применом основних својства паралелограма (једнакост наспрамних страница и наспрамних углова);		
4.	РАЗЛОМЦИ		- прочита, запише, упореди и представи на бројевној полуправој		

		57	разломке и децималне бројеве и преводи их из једног записа у други; - одреди месну вредност цифре у запису децималног броја, - заокругли број и процени грешку заокругљивања; - израчуна вредност једноставнијег бројевног израза и реши једноставну линеарну једначину и неједначину; - реши једноставан проблем из свакодневног живота користећи бројевни израз, линеарну једначину или неједначину; - одреди проценат дате величине; - примени размеру у једноставним реалним ситуацијама; - примени аритметичку средину датих бројева; - сакупи податке и прикаже их табелом и кружним дијаграмом и по потреби користи калкулатор или расположиви софтвер;		
5.	ОСНА СИМЕТРИЈА	15	- идентификује осносиметричну фигуру и одреди њену осу симетрије; - симетрично преслика тачку, дуж и једноставнију фигуру користећи геометријски прибор; - конструише симетралу дужи, симетралу угла и примењује њихова својства; - конструише праву која је нормална на дату праву или паралелна датој правој.		
Укупно		144			

Стандарди за крај петог разреда - МАТЕМАТИКА

1. НАСТАВНА ТЕМА – ПРИРОДНИ БРОЈЕВИ. ДЕЉИВОСТ		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. - МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима. - МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумаче табеларно или графички представљене податке.	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. - МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. - МАТ.ОО.О.2.5. Учествоју у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. - МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима. - МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.ОО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.

СРЕДЊИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.С.1.2. Имају шира знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних бројева.	- МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. - МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	- МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. - МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. - МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима.
НАПРЕДНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)

- МАТ.А.ОО.Н.1.1. Користе скупове, скуповне операције и релације у садржајима из геометрије и алгебре. - МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. - МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. - МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. - МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго). - МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима. - МАТ.С.ОО.Н.1.8. Користе класичну дефиницију вероватноће и основна својства вероватноће.	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема). - МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. - МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. - МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. - МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. - МАТ.ОО.Н.3.5. Спроводећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.7. Спровode анализу податка у контексту других области и доносе закључке. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
--	--	--

2. НАСТАВНА ТЕМА – СКУПОВИ		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.О.1.1. Усвојили су појам скупа и изводе једноставне скуповне операције са два	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике.	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик.

задата скупа. - МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. - МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима.	- МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. - МАТ.ОО.О.2.5. Учествоју у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. - МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	- МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима. - МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.ОО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.
---	--	---

СРЕДЊИ НИВО

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.С.1.1. Формирају скупове према датим захтевима, и изводе скуповне операције у изразима са два скупа или више скупова.	- МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа),	- МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски.

	а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. - МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	- МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. - МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима. - МАТ.ОО.С.3.8. Имају развијену свест о сопственим аналитичким способностима.
НАПРЕДНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.Н.1.1. Користе скупове, скуповне операције и релације у садржајима из геометрије и алгебре. - МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. - МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарно математичко моделирање у познатом контексту.	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема). - МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. - МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за

	ослањања на конкретизацију. - МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. - МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.	наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. - МАТ.ОО.Н.3.5. Спровodeћи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.7. Спровode анализу податка у контексту других области и доносе закључке. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
--	---	---

3. НАСТАВНА ТЕМА – ОСНОВНИ ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. - МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. - МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове.	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. - МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста.	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. - МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима.

	- МАТ.М.О.О.О.2.5. Учествоју у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.О.О.О.2.6. Учествоју у играма које помажу да развију основне математичке вештине, а чине да градиво ученицима постане приступачно и учење занимљиво. - МАТ.О.О.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. - МАТ.О.О.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. - МАТ.О.О.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.О.О.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	- МАТ.О.О.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.О.О.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.О.О.О.3.6. Користе информације и статистичке податке за доношење личних одлука. - МАТ.О.О.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.О.О.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.
--	---	--

СРЕДЊИ НИВО

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.О.О.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере.	- МАТ.О.О.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.О.О.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови	- МАТ.О.О.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.О.О.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. - МАТ.О.О.С.3.3. Доносе математички засноване одлуке у вези са новчаним, еколошким и здравственим питањима.

	математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. - МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења. - МАТ.ОО.С.2.4. Прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	- МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. - МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима. - МАТ.ОО.С.3.7. Схватају употребу статистичких података у природним и друштвеним наукама. - МАТ.ОО.С.3.8. Имају развијену свест о сопственим аналитичким способностима.
--	--	---

НАПРЕДНИ НИВО

Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. - МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке троугла, збир углова многоугла, и друго). - МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема). - МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију.	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. - МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које

тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима.	- МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. - МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.	захтевају висок ниво математичких компетенција. - МАТ.ОО.Н.3.5. Спроведећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.7. Спроведе анализу податка у контексту других области и доносе закључке. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
---	--	---

4. НАСТАВНА ТЕМА – УГАО		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. - МАТ.Г.ОО.О.1.7. Израчунавају мерне величине једноставних геометријских објеката користећи одговарајуће формуле и Питагорину теорему. - МАТ.Г.ОО.О.1.8. Користе јединице мере за дужину, површину, запремину, масу, време и углове.	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. - МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. - МАТ.ОО.О.2.5. Учествоју у методи	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. - МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима. - МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко

	вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.ОО.О.2.6. Учествоју у играма које помажу да развију основне математичке вештине, а чине да градиво ученицима постане приступачно и учење занимљиво. - МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. - МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. - МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.ОО.О.3.6. Користе информације и статистичке податке за доношење личних одлука. - МАТ.ОО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.
СРЕДЊИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.С.1.5. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката, користе разлагања на једноставније објекте, служе се различитим јединицама мере. - МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима.	- МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогiju како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу	- МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. - МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. - МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје

	један на други и како се решења могу интегрисати у целину. - МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења. - МАТ.ОО.С.2.4. Прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима. - МАТ.ОО.С.3.8. Имају развијену свест о сопственим аналитичким способностима.
НАПРЕДНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.Н.1.4. Израчунавају и процењују мерне величине геометријских објеката када потребни елементи нису непосредно дати. - МАТ.Г.ОО.Н.1.6. Доказују геометријска тврђења, по потреби примењујући више познатих тврђења (Питагорина теорема и њен обрат, Талесова теорема, ставови подударности и сличности, значајне тачке	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема).	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама.

троугла, збир углова многоугла, и друго). - МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима.	- МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. - МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. - МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.	- МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција. - МАТ.ОО.Н.3.5. Спроводећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.7. Спровode анализу податка у контексту других области и доносе закључке. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
---	--	--

5. НАСТАВНА ТЕМА – РАЗЛОМЦИ		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.О.1.2. Извршавају и правилно користе рачунске операције, њихова својства и релације у скупу природних, целих и рационалних бројева. - МАТ.А.ОО.О.1.3. Изводе основне поступке при раду са општим бројевима. - МАТ.А.ОО.О.1.5. Решавају једноставне линеарне једначине и неједначине. - МАТ.С.ОО.О.1.11. Елементарно тумаче табеларно или графички представљене	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. - МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. - МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и

податке.	контекста. - МАТ.МАО.О.2.5. Учествоју у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.МАО.О.2.6. Учествоју у играма које помажу да развију основне математичке вештине, а чине да градиво ученицима постане приступачно и учење занимљиво. - МАТ.МАО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. - МАТ.МАО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. - МАТ.МАО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.МАО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	геометријским знањима. - МАТ.МАО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.МАО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору, што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.МАО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.МАО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.
СРЕДЊИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.МАО.С.1.2. Имају шира знања о својствима природних, целих и рационалних бројева и усвојили су појам реалног броја, укључујући разлику између рационалних и ирационалних бројева. - МАТ.А.МАО.С.1.3. Решавају линеарне једначине и неједначине, као и системе линеарних једначина са две непознате.	- МАТ.МАО.С.2.1. Користе аналогiju како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.МАО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину.	- МАТ.МАО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.МАО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. - МАТ.МАО.С.3.3. Доносе математички засноване одлуке у вези са новчаним, еколошким и здравственим питањима. - МАТ.МАО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије.

	- МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења. - МАТ.ОО.С.2.4. Прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	- МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете, посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима. - МАТ.ОО.С.3.8. Имају развијену свест о сопственим аналитичким способностима.
НАПРЕДНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.А.ОО.Н.1.2. Ефикасно манипулишу бројевним и целим алгебарским изразима. - МАТ.А.ОО.Н.1.3. Оспособљени су за елементарно математичко моделирање у познатом контексту.	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема). - МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију.	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. - МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које

	- МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема.	захтевају висок ниво математичких компетенција. - МАТ.ОО.Н.3.5. Спроведећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
--	---	---

6. НАСТАВНА ТЕМА – ОСНА СИМЕТРИЈА		
ОСНОВНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.О.1.6. Препознају основне геометријске објекте у равни и простору и знају њихова основна својства. - МАТ.Г.ОО.О.1.9. Изводе најједноставније геометријске конструкције. - МАТ.Г.ОО.О.1.10. Препознају подударне и симетричне геометријске фигуре у равни.	- МАТ.ОО.О.2.1. Усвајају математичке концепте користећи менталне слике. - МАТ.ОО.О.2.2. Користе конкретизацију како би разумели апстрактне математичке појмове. - МАТ.ОО.О.2.3. Повезују познате чињенице како би извукли очигледне закључке. - МАТ.ОО.О.2.4. Примењују једноставне математичке процедуре при решавању математичког захтева једноставног познатог контекста. - МАТ.ОО.О.2.5. Учествују у методи вођеног откривања дајући одговоре на једноставна питања која их воде ка решењу. - МАТ.ОО.О.2.6. Учествују у играма које помажу да развију основне математичке	- МАТ.ОО.О.3.1. Користе основни математички језик. - МАТ.ОО.О.3.2. Стичу основне вештине које ће им бити корисне у свакодневним ситуацијама, као што су: мерење, управљање новцем и доношење одлука уопште. - МАТ.ОО.О.3.3. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за базичним аритметичким, алгебарским и геометријским знањима. - МАТ.ОО.О.3.4. Разумеју да је математичко знање важно за друге дисциплине и науке. - МАТ.ОО.О.3.5. Користе знања из алгебре и геометрије за разумевање облика и величина, као и за сналажење у простору,

	вештине, а чине да градиво ученицима постане приступачно и учење занимљиво. - МАТ.ОО.О.2.7. Употребљавају геометријски прибор и калкулатор. - МАТ.ОО.О.2.8. Користе едукативне софтвере и апликације које пружају интерактивно искуство учења математике и решавања задатака. - МАТ.ОО.О.2.9. Усвајају основне математичке концепте кроз вежбу, упорност, уредност, систематичност и одговарајући интелектуални напор. - МАТ.ОО.О.2.10. Схватају да грешке нису неуспех, већ део процеса учења.	што им помаже да уоче и опишу околину, уметничка дела, архитектонска остварења и сл. - МАТ.ОО.О.3.6. Користе информације и статистичке податке за доношење личних одлука. - МАТ.ОО.О.3.7. Развијају самопоуздање у своје математичке способности за решавање реалних проблема. - МАТ.ОО.О.3.8. Развијају уредност, систематичност и прецизност.
СРЕДЊИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.С.1.8. Конструишу једноставне геометријске фигуре. - МАТ.Г.ОО.С.1.9. Знају и користе основне изометријске трансформације и пресликавају фигуре конструкцијски или уз помоћ дате квадратне мреже.	- МАТ.ОО.С.2.1. Користе аналогију како би повезали сличне математичке ситуације и пронашли решење у различитим, али сродним проблемима. - МАТ.ОО.С.2.2. Разлажу математички проблем на његове саставне делове (анализа), а затим те делове повезују у целовито решење (синтеза), што им омогућава да разумеју како различити делови математичких задатака међусобно утичу један на други и како се решења могу интегрисати у целину. - МАТ.ОО.С.2.3. Користе индуктивно закључивање за откривање правила/тврђења.	- МАТ.ОО.С.3.1. Адекватно користе математички језик и разумеју његову улогу у научној комуникацији. - МАТ.ОО.С.3.2. Приступају проблемима у свакодневним ситуацијама логично и систематски. - МАТ.ОО.С.3.3. Доносе математички засноване одлуке у вези са новчаним, еколошким и здравственим питањима. - МАТ.ОО.С.3.4. Имају темеље за даље школовање, у којем ће имати потребу за дубљим разумевањем алгебре и геометрије. - МАТ.ОО.С.3.5. Интегришу своје математичко знање у друге предмете,

	- МАТ.ОО.С.2.4. Прелазе са конкретног на апстрактно мишљење. - МАТ.ОО.С.2.5. Истражују различите приступе проблему, уз подршку наставника или вршњака. - МАТ.ОО.С.2.6. Индивидуално и тимски реализују краће пројекте у којима решавају проблеме везане за реалне ситуације. - МАТ.ОО.С.2.7. Користе игре за дубље разумевање математичких појмова, развијање аналитичких вештина и логичког размишљања. - МАТ.ОО.С.2.8. Користе одговарајуће софтвере за решавање задатака и усвајање математичких концепата. - МАТ.ОО.С.2.9. Отворени су за критичко преиспитивање сопствених решења, али и за расправу о различитим методама решавања математичких проблема.	посебно у природним наукама, што им омогућава боље разумевање тих садржаја. - МАТ.ОО.С.3.6. Користе знања из алгебре и геометрије у техничком образовању, уметности и другим областима. - МАТ.ОО.С.3.7. Схватају употребу статистичких података у природним и друштвеним наукама. - МАТ.ОО.С.3.8. Имају развијену свест о сопственим аналитичким способностима.
НАПРЕДНИ НИВО		
Специфична предметна компетенција 1 (СПК1)	Специфична предметна компетенција 2 (СПК2)	Специфична предметна компетенција 3 (СПК3)
- МАТ.Г.ОО.Н.1.5. Конструирају геометријске фигуре, по потреби примењујући више познатих тврђења. - МАТ.Г.ОО.С.1.7. Знају и користе основна тврђења (ставове подударности и сличности, итд.) о геометријским фигурама (угао, троугао, четвороугао, многоугао и круг) у једноставнијим проблемима.	- МАТ.ОО.Н.2.1. Користе генерализацију за формирање тврђења, које потом доказују. - МАТ.ОО.Н.2.2. Користе анализу и синтезу за решавање комплекснијих математичких проблема. - МАТ.ОО.Н.2.3. Користе аналогију у односу на објекте, својства и поступке (не само за сличност између једноставних проблема). - МАТ.ОО.Н.2.4. Користе апстракцију без ослањања на конкретизацију. - МАТ.ОО.Н.2.5. Користе ИКТ алате за решавање сложенијих математичких	- МАТ.ОО.Н.3.1. Користе математички језик строго поштујући његову семантику и синтаксу. - МАТ.ОО.Н.3.2. Јасно изражавају своје математичке мисли и идеје. - МАТ.ОО.Н.3.3. Користе аналитичке и логичке вештине у сложенијим животним ситуацијама. - МАТ.ОО.Н.3.4. Припремљени су за наставак образовања у дисциплинама које захтевају висок ниво математичких компетенција.

	проблема. - МАТ.ОО.Н.2.6. Реализују пројекте у којима повезују различите дисциплине кроз једноставне математичке моделе. - МАТ.ОО.Н.2.7. Користе игре у циљу развоја способности апстрактног и креативног размишљања, као и способности критичке анализе и решавања проблема. - МАТ.ОО.Н.2.8. Показују радозналост за апстрактне математичке концепте и виде их као интелектуални изазов.	- МАТ.ОО.Н.3.5. Спроводећи поступке доказивања, развијају способност критичког мишљења и аналитичког расуђивања. - МАТ.ОО.Н.3.6. Користе математичко-логичка знања и вештине у критичком и конструктивном дијалогу у вези са различитим друштвеним и природним појавама. - МАТ.ОО.Н.3.7. Спроводе анализу податка у контексту других области и доносе закључке. - МАТ.ОО.Н.3.8. Имају развијену интелектуалну радозналост и љубав према математици.
--	--	--

Наставни предмет: БИОЛОГИЈА

Циљ и задаци предмета: Ученик треба да,изучавањем биолошких процеса и живих бића у интеракцији са животном средином,разуме значај биолошке разноврсности и потребу за одрживим развојем и развије одговоран однос према себи и природи.					
Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Порекло и разноврсност живота	32	Анализира разлику између сличности и сродности организама на примерима конвергенције и дивергенције	Смишља нове примере,повезује садржаје у нове целине Монолог Дијалог Фронтални индивидуални	Посматрање активности ученика Испитивање-усмено и писмено Ученички радови Пројекти Бележење активности ученика Формативно и сумативно оцењивање
2.	Јединство грађе и функције као основа живота	11	Користи микроскоп за посматрање грађе гљива,биљних и животињских тквива Разврста организме према задатим критеријума применом дихотомних кључева Повеже принципе систематике са филогенијом и еволуцијом	Користи лабораторијски прибор Самостално истражује и доноси закључке Монолог Дијалог Фронтални Индивидуални рад	Посматрање активности ученика Испитивање-усмено и писмено Ученички радови Пројекти Бележење активности ученика Формативно и сумативно оцењивање
3.	Наслеђивање и еволуција		Ученик ће бити у стању да:одреди однос итмеђу гена и хромозома и основну улогу генетичког материјала у	Ученик треба да повезује оно што учи са оним што зна из биологије Учи кроз сарадњу и дискусију са наставником и другим ученицима	Посматрање активности ученика Испитивање-усмено и писмено

		6	ћелији Шематски прикаже наслеђивање пола и других особина према Менделовом правилу Одреди положај организама на дрвету живота на основу прикупљених и анализираних информација о њиховој грађи	табеларно приказује резултате,са извођењем закључака монолог дијалог фронтални индивидуални рад	Ученички радови Пројекти Бележење активности ученика Формативно и сумативно оцењивање
4.	Живот у екосистему	13	Илуструје примерима однос између еколошких фактора и ефеката природне селекције Идентификује трофички ниво организма у мрежи исхране Повеже утицај абиотичких фактора са животним формама које насељавају неки биом	Повезује оно што учи са оним што зна из биологије и других предмета,као и из живота Монолог Дијалог Фронтални индивидуални	Посматрање активности ученика Испитивање-усмено и писмено Ученички радови Пројекти Бележење активности ученика Формативно и сумативно оцењивање
5.	Човек и здравље	10	Анализира задати јеловник са аспекта уравнотежене исхране Идентификује поремећаје исхране на основу типичних симптома Планира време за рад,одмор и рекреацију Доведе у везу измењено понашање људи са коришћењем психоактивних супстанци	Самостално прикупља и анализира податке и информације,доноси закључке Монолог Дијалог Фронтални индивидуални	Посматрање активности ученика Испитивање-усмено и писмено Ученички радови Пројекти Бележење активности ученика
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда – БИОЛОГИЈА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
1. Порекло и разноврсност живота	СПК1 БИО.ОО.О.1.1. Примењују критеријуме за разликовање живих бића од неживе природе. БИО.ОО.О.1.2. Идентификују положај, изглед и функцију органа у људском телу. БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног фактора на живи свет и животну средину СПК2 БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. БИО.ОО.О.2.2. Активно	СПК1 БИО.ОО.С.1.1. Пореде ћелије према морфолошким и функционалним карактеристикама. СПК2 БИО.ОО.С.2.1. Истражују допринос научника развоју биологије и значај научних открића за развој друштва. БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи	

	учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. БИО.ОО.О.2.4. Посматрају, уочавају, прате и описују појаве у животу организама из окружења и презентују резултате истраживања. БИО.ОО.О.2.5. Уз помоћ наставника изводе једноставне експерименте у којима се истражује утицај спољашње и унутрашње средине на процесе код живих бића. СПКЗ БИО.ОО.О.3.1. Избегавају ризична понашања и прихватају да су пубертетске промене (физичке, психичке, емоционалне и социјалне) део одрастања. БИО.ОО.О.3.2. Развијају толеранцију, превазилазе предрасуде и промовишу социјалну укљученост јер разумеју заједничко порекло	свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. СПКЗ БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
--	--	---	--

	живих бића и утицај наследног материјала и средине на развој особина организама. БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.5. Представљају на креативан начин право на здраву животну средину и обавезу да је штите од нарушавања. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. БИО.ОО.О.3.10. Критички и		
--	--	--	--

	конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.		
2. Јединство грађе и функције као основа живота	СПК2 БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. БИО.ОО.О.2.3. Проналазе на интернету и у литератури податке о адаптацијама карактеристичних врста на услове који владају у екосистемима типичним за Србију. БИО.ОО.О.2.3. Проналазе на интернету и у литератури податке о адаптацијама карактеристичних врста на услове који владају у екосистемима типичним за Србију. СПК3	СПК1 БИО.ОО.С.1.3. Повезују изглед, грађу и функционисање живих бића са условима животне средине на очигледним примерима. БИО.ОО.С.1.4. Анализирају како различити фактори спољашње и унутрашње средине утичу на животне процесе. СПК2 БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка питања о биолошким појавама и процесима. БИО.ОО.С.2.3. Користе	

	БИО.ОО.О.3.4. Развивају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.8. Развивају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. БИО.ОО.О.3.11. Развивају поверење у закључке засноване на научним доказима.	једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. СПК3 БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
3. Наслеђивање и еволуција	СПК2 БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. СПК3 БИО.ОО.О.3.8. Развивају способност вербалног	СПК1 БИО.ОО.С.1.5. Објашњавају значај полног размножавања и наслеђивања особина за разноврсност живог света. СПК2 БИО.ОО.С.2.2. Постављају једноставна истраживачка	

	изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	питања о биолошким појавама и процесима. БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. СПК3 БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
4. Живот у екосистему	СПК1 БИО.ОО.О.1.3. Примерима илуструју узроке и последице штетног деловања антропогеног фактора на живи свет и животну средину. СПК2	СПК2 БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.2.4. Графички и	СПК1 БИО.ОО.Н.1.6. Критички вреднују антропогени утицај на животну средину и биодиверзитет. СПК2

	БИО.ОО.О.2.1. Поштују безбедносна правила приликом практичног и теренског рада. БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. СПКЗ БИО.ОО.О.3.4. Развијају радозналост према природи. БИО.ОО.О.3.6. Учествују у дискусијама и дебатама о значају дивљих и гајених врста за човека. БИО.ОО.О.3.7. Конструктивно сарађују у активностима које имају за циљ очување здравља, животне средине и биодиверзитета непосредне околине. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. БИО.ОО.О.3.9. Критички и	табеларно приказују резултате истраживања користећи научни језик. БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. БИО.ОО.С.2.6. Користе више различитих релевантних извора информација током истраживачког рада. БИО.ОО.С.2.7. Истражују живи свет на терену: прикупљају узорке, фотографишу, прате појаве и процесе, врше мерења. СПКЗ БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	БИО.ОО.Н.2.3. Анализирају податке, објашњавају трендове и изводе закључке. СПКЗ БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја.
--	---	---	--

	одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.		
5. Човек и здравље	СПК2 БИО.ОО.О.2.2. Активно учествују у тимском раду и уважавају мишљења других. СПК3 БИО.ОО.О.3.1. Избегавају ризична понашања и прихватају да су пубертетске промене (физичке, психичке, емоционалне и социјалне) део одрастања. БИО.ОО.О.3.3. Усвајају навике и знања који	СПК1 БИО.ОО.С.1.12. Критички вреднују важност здравих стилова живота у превенцији болести. СПК2 БИО.ОО.С.2.3. Користе једноставне методе, технике и процедуре за сакупљање и систематизацију података истраживања. БИО.ОО.С.2.4. Графички и табеларно приказују резултате истраживања користећи научни	СПК3 БИО.ОО.Н.3.1. Иницирају, осмишљавају и учествују у реализацији активности са циљем подизања свести о очувању здравља, квалитета животне средине и значају одрживог развоја.

	доприносе заштити и очувању сопственог здравља и здравља других људи. БИО.ОО.О.3.8. Развијају способност вербалног изражавања чињеница, идеја, ставова и мишљења о биолошким појавама. – БИО.ОО.О.3.9. Критички и одговорно користе дигиталне технологије у активностима у вези са истраживањем биолошких појава и процеса. – БИО.ОО.О.3.10. Критички и конструктивно процењују свој рад и учење, као и рад других. – БИО.ОО.О.3.11. Развијају поверење у закључке засноване на научним доказима.	језик. БИО.ОО.С.2.5. Примењују знања из математике, природних и друштвених наука у истраживачком и експерименталном раду. СПКЗ БИО.ОО.С.3.1. Решавају проблеме одрастања повезујући их са физиолошким процесима који их узрокују. БИО.ОО.С.3.2. Процењују сопствене животне навике у односу на елементе здравог начина живота и принципе одрживог развоја. БИО.ОО.С.3.4. Изражавају критички став према медијским садржајима који се баве здравим стиловима живота, климатским променама, загађивању животне средине и изумирању биљних и животињских врста. БИО.ОО.С.3.5. Планирају, воде и вреднују сопствено учење, чиме развијају самопоуздање и истрајност.	
--	--	--	--

Наставни предмет: ИСТОРИЈА

Циљ и задаци предмета:

Циљ наставе историје јесте да се осигура да сви ученици стекну базичну језичку и научну писменост и да напедују ка реализацији одговарајућих Стандарда образовних постигнућа, да се оспособе да решавају проблеме и задатке у новим и непознатим ситуацијама, да изразе и образложе своје мишљење и дискутују са другима, развију мотивисаност за учење и заинтересованост за предметне садржаје, као и развијање историјске свести и хуманистичко образовање ученика. Настава историја треба да допринесе разумевању историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса, као и развијању националног и европског идентитета и духа толеранције код ученика.

Задаци наставе историје су:

- стварање разноврсних могућности да кроз различите садржаје и облике рада током наставе историје сврха, циљеви и задаци образовања, као и циљеви наставе историје буду у пуној мери реализовани
- да ученици разумеју историјске догађаје, појаве и процесе, улогу истакнутих личности у развоју људског друштва и да познају националну и општу историју (политичку, економску, друштвену, културну...).

Циљ и задаци наставе историје остварују се кроз различите садржаје, методе и облике рада, уз поштовање Образовних стандарда за крај обавезног образовања.

Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	4	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - разликује основне временске одреднице - лоцира одређену временску одредницу на временској ленти - разликује начине рачунања времена у прошлости и садашњости - именује периоде прошлости и историјске периоде и наведе граничне догађаје	Ученик активно учествује у раду, сарађује, уочава битно, анализира карту и изворе, изводи закључке. Наставник организује наставу, даје упутства о начину рада, сарађује са ученицима, подстиче њихову активност и мотивише ученике.	- Посматрање - Испитивање - Ученички радови - Тестирање

			- разврста историјске изворе према њиховој основној подели - повеже врсте историјских извора са установама у којима се чувају		
2.	ПРАИСТОРИЈА	3	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - наведе главне проналаске и опише њихов утицај на начин живота људи у праисторији - разликује основне одлике каменог и металног доба	Ученик активно учествује у раду, сарађује, уочава битно, анализира карту и изворе, изводи закључке. Наставник организује наставу, даје упутства о начину рада, сарађује са ученицима, подстиче њихову активност и мотивише ученике.	- Посматрање - Испитивање - Ученички радови - Тестирање
3.	СТАРИ ИСТОК	5	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - лоцира на историјској карти <i>најважније цивилизације</i> и државе Старог истока - користећи историјску карту, доведе у везу особине рељефа и климе са настанком цивилизација Старог истока - одреди место припадника друштвене групе на графичком приказу	Ученик активно учествује у раду, сарађује, уочава битно, анализира карту и изворе, изводи закључке. Наставник организује наставу, даје упутства о начину рада, сарађује са ученицима, подстиче њихову активност и мотивише ученике.	- Посматрање - Испитивање - Ученички радови - Тестирање

			хијерархије заједнице - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева на Старом истоку - наведе најважније одлике државног уређења цивилизација Старог истока - идентификује основна обележја и значај религије у цивилизацијама Старог истока - разликује врсте писама цивилизација Старог истока - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа Старог истока на савремени свет - смести историјску појаву, догађај и личност у одговарајући миленијум или век - изложи историјске догађаје хронолошким редоследом - прикупи и прикаже податке из различитих извора информација везаних за одређену историјску тему - визуелне и текстуалне информације повеже са одговарајућим историјским		
--	--	--	---	--	--

			периодом или цивилизацијом		
4.	АНТИЧКА ГРЧКА	12	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - опише особености природни услова и географског положаја античке Грчке - лоцира на историјској карти најважније цивилизације и државе античке Грчке - приказује друштвену структуру и државно уређење грчких полиса на примеру Спарте и Атине - пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античкој Грчкој - идентификује узроке и последице грчко-персијских ратова и Пелопонеског рата - истражи основна обележја и значај религије старих Грка - разликује легенде и митове од историјских чињеница - наведе значај и последице освајања Александра Великог - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античке Грчке и	Ученик активно учествује у раду, сарађује, уочава битно, нализирати карту и изворе, изводи закључке. Наставник организује наставу, даје упутства о начину рада, сарађује са ученицима, подстиче њихову активност и мотивише ученике.	- Посматрање - Испитивање - Ученички радови - Тестирање

			хеленистичког доба на савремени свет - смести историјску појаву, догађај и личност из историје античке Грчке и хеленизма у одговарајући миленијум, век или деценију - израчуна временску удаљеност измеђе појединих догађаја - користи основне историјске појмове		
5.	АНТИЧКИ РИМ	12	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: - лоцира на историјској карти простор настанка и ширења Римске државе - наведе основне разлике између античке римске републике и царства - разликује узроке од последица најзначајнијих догађаја у историји античког Рима - истражи основна обележја и значај религије античког Рима - илуструје примерима важност утицаја привредних, научних и културних достигнућа античког Рима на савремени свет	Ученик активно учествује у раду, сарађује, уочава битно, анализира карту и изворе, изводи закључке. Наставник организује наставу, даје упутства о начину рада, сарађује са ученицима, подстиче њихову активност и мотивише ученике.	- Посматрање - Испитивање - Ученички радови - Тестирање

			- пореди начин живота припадника различитих друштвених слојева у античком Риму - наведе најзначајније последице настанка и ширења хришћанства - лоцира на карти најважније римске локалитете на територији Србије - смести историјску појаву, догађај и личност из историје античког Рима у одговарајући миленијум, век или деценију		
	Укупно	36			

Стандарди образовних постигнућа из историје за крај петог разреда – ИСТОРИЈА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Увод у историју	СПК1 -ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. -ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. -ИСТ.ОО.О.1.4. Смештају годину у одговарајућу деценију, век, миленијум, еру, а појаву, догађај и личност у одговарајући историјски период или век и рачунају временску удаљеност између догађаја. СПК2 -ИСТ.ОО.О.2.1. Именују историјске изворе према основној подели и наводе њихову	СПК1 – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. СПК2 – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. СПК3 – ИСТ.ОО.С.3.1. Објашњавају значај историје (наука и наставни предмет) за формирање ставова и за лични развој; разумевање савремених друштвених токова.	СПК1 – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процесе са динамиком промена граница на одређеном простору у различитим историјским периодима. СПК2 – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст извора непознат ученику, алису у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. СПК3 – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова.

	улогу у реконструкцији прошлости. СПК3 - ИСТ.ОО.О.3.1. Разликују историју као науку, наставни предмет и раздобље прошлости и објашњавају повезаност историје са другим наставним предметима.		
Праисторија	СПК1 – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.3. Разликују и именују основне временске одреднице и наводе раздобља прошлости и историјске периоде према хронолошком редоследу. -ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје.	СПК1 – ИСТ.ОО.С.1.1. Издавају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихов утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. СПК2 – ИСТ.ОО.С.2.1. Селекују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.5. Издавају и анализирају сличности и разлике у изворима информација који се односе на исту историјску појаву, догађај или личност. СПК3 – ИСТ.ОО.С.3.5. Препознају значај локалне културне баштине у ширим цивилизацијским оквирима и учествују у	СПК1 – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмовима историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквири. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. СПК2 – ИСТ.ОО.Н.2.4. Постављају хипотезу о разлозима за појаву разлика у тумачењима исте историјске појаве, догађаја или личности у различитим изворима информација.

	СПК2 - ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издавају кључне податке у вези са одређеном темом. СПК3 - ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности из развоја људских права и друштва засновано на њиховом поштовању.	њеномочувању и афирмацији. – ИСТ.ОО.С.3.6. Повезују културно-историјску и природну баштину са историјским и савременим контекстом и активно учествују у њиховом очувању.	СПК3 – ИСТ.ОО.Н.3.5. Објашњавају и представљају значај научних достигнућа и уметничких дела у грађењу идентитета.
Стари исток	СПК1 – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање мишљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје.	СПК1 – ИСТ.ОО.С.1.1. Издавају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихову улогу у развоју друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и	СПК1 – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процес са динамиком промена на граници одређеног простора у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи.

	– ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирајунаисторијскојкартипростор одигравањапојава, процеса и догађајаизнационалне и општеисторије. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликујуузрокеодпоследика и описујуихнапримеримакључнихпојава, догађаја и процесаизнационалне и/илиопштеисторије. СПК2 – ИСТ.ОО.О.2.1. Именујуисторијскеизворепремаосновнојподели и наводењиховуулогу у реконструкцијипрошлости. – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљајуинформацијеизразличитихизвора и издавајајукључнеподатке у везисаодређеномтемом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читајуједноставне и карактеристичнеисторијскеинформациједате у формиисторијскекарте (наведеналегенда), табеле и/илиграфикана. СПК3 – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примеримаилуструјукултурноисторијсконаслеђесопственог и другихнарода. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и	лоцирајуисторијскипросторнагеографскојкарти и на примеримаописујукакосуодликегеографскогпростораутицаленаодређенеисторијскедогађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавајуузроке и последицеључнихпојава, догађаја и процесаизнационалне и општеисторије. – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобнувезудруштвене, културне, научно-технолошке и уметничкепојаве у националној и општојисторији. СПК2 – ИСТ.ОО.С.2.2. Издавају и процењујуприкупљенеинформацијесаставиштарелевантности и сазнајневредностизаодређенутему. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликујумитове и легендеодисторијскихчињеница. СПК3 – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификујуулогумитова и легенди у изградњиидентитета.	СПК2 – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирајузначајисторијскихдогађаја, појава, личностинаосновумерилавредностивременаодигравања, а ненаосновусавременогконтекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређујуизкогисторијскогпериода и сакоггеографскогпросторапотичеисторијскиизворкадајетекстизворанепознатученику, алису у њемунаведенеинформације о особинамапериодаилигеографскогпростора. СПК3 – ИСТ.ОО.Н.3.6. Покрећу и спроводеактивностикојесуусмерененанеговањесећањаназначајнеличности, појаве и догађајеизпрошлостилокалнесредине/народа/државе.
--	---	---	---

	описујуутицајкултурно-историјскебаштиненаизградњуиден титета.		
Античка Грчка	СПК1 – ИСТ.ОО.О.1.1. Именујуосновнепојмовеисторијскенауке и појмовеизисторијецивилизације и повезујуихсаописимањиховогзначења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користеосновнепојмовеисторијскенауке и појмовеизисторијецивилизације у излагањуисторијскенауке, у дискусији, дијалогуилидебати о историјскимтемамаузувавањемипшљењасаговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описујукључнепојаве, догађаје, процесе и личностиизнационалне и општеисторије. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирајунаисторијскојкартипростор одигравањапојава, процеса и догађајаизнационалне и општеисторије. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликујуузрокеодпоследика и описујуихнапримермакључнихпојава, догађаја и процесаизнационалне и/илиопштеисторије. – ИСТ.ОО.О.1.8.	СПК1 – ИСТ.ОО.С.1.1. Издвајају и описујуспецифичностиосновнихпојмоваисторијскенауке и појмоваизисторијецивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезујуосновнепојмовеисторијскенауке и појмовеизисторијецивилизацијесапојмовимаиздругихнаставнихпредмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизноодређујукојојдеценији, веку, миленијуму и историјскомпериодуприпадаодређеналичност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описујукључнекарактеристикепојава, догађаја, процеса и личности и објашњавајуњиховутицајнаразвојдруштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирајуисторијскипросторнагеографскојкарти и на примеримаописујукакосуодликегеографскогпростораутицаленаодређенеисторијскедогађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавајуузроке и последице кључних појава, догађаја и процесаизнационалне и општеисторије – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобнувезудруштвене, културне, научно-технолошке и уметничкепојаве у националној и општојисторији.	СПК1 – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавајуспецифичностиосновнихпојмовамаисторијскенауке и појмоваизисторијецивилизације, кључнихпојава, догађаја, процеса и личностиизнационалне и општеисторије. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезујуличности, појаве, догађаје и процесе и смештајуих у прецизниххронолошке и/илипросторнеоквире. – ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значајпојава, догађаја, процеса и личностиизнационалне и општеисторијеузнавођењеспецифичнихдеталја. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезујупојаве, догађаје и процесесадинамикомпроменаграницанаодређеномпростору у различитимисторијскимпериодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументованообјашњавају, на примерима, узроке и последице променакојесукрозисторијудоживљаваладруштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезујузнањаизисторијесазнањимаиздругих наставнихпредметаприописивању и

	Наводе кључна научно-технолошка изуми и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. СПК2 – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке у вези са одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације из датих у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графика. – ИСТ.ОО.О.2.5. Поређују различите изворе о истој историјској појави, догађају и/или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/или интерпретацији. СПК3 – ИСТ.ОО.О.3.2. Препознају на карактеристичним примерима историјске корене у савременом друштвеном појави и институцијама. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и	СПК2 – ИСТ.ОО.С.2.1. Селекују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се дешавају. – ИСТ.ОО.С.2.3. Разврставају историјске информације у различитим симболичким модалитетима према релевантностима теме истраживања. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде од историјских чињеница. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различите начине и уз коришћење дигиталних технологија. СПК3 – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета.	објашњавају научно-технолошких и уметничких достигнућа. СПК2 – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена од игравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и са ког географског простора потиче историјски извор када је текст изворане познат ученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметничког дела. СПК3 – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке за разумевање развоја друштва и његових савремених токова. – ИСТ.ОО.Н.3.2. Образлажу значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултурности.
--	---	--	---

	личности заразвој људских права и друштва заснованога њиховом поштовању. – ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета. – ИСТ.ОО.О.3.7. Објашњавају на карактеристичним примерима значај неговања сећања на кључне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, државе и институција.		
Антички Рим	СПК1 – ИСТ.ОО.О.1.1. Именују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације и повезују их са описима њиховог значења. – ИСТ.ОО.О.1.2. Користе основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације у излагању историјске наративе, у дискусији, дијалогу или дебати о историјским темама уз уважавање ими	СПК1 – ИСТ.ОО.С.1.1. Издавају и описују специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације. – ИСТ.ОО.С.1.2. Повезују основне појмове историјске науке и појмове из историје цивилизације са појмовима из других наставних предмета. – ИСТ.ОО.С.1.3. Прецизно одређују којој деценији, веку, миленијуму	СПК1 – ИСТ.ОО.Н.1.1. Наводе и објашњавају специфичности основних појмова историјске науке и појмова из историје цивилизације, кључних појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.Н.1.2. Повезују личности, појаве, догађаје и процесе и смештају их у прецизне хронолошке и/или просторне оквире.

	шљења саговорника. – ИСТ.ОО.О.1.5. Наводе и описују кључне појаве, догађаје, процесе и личности из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.6. Лоцирају на историјској карти простор одигравања појава, процеса и догађаја из националне и опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.7. Разликују узроке од последица и описују их на примерима кључних појава, догађаја и процеса из националне и/или опште историје. – ИСТ.ОО.О.1.8. Наводе кључне научно-технолошке изуме и уметничка дела и објашњавају њихов значај за развој цивилизације. СПК2 – ИСТ.ОО.О.2.2. Прикупљају информације из различитих извора и издвајају кључне податке	и историјском периоду припада одређена личност, појава, догађај и процес. – ИСТ.ОО.С.1.4. Описују кључне карактеристике појава, догађаја, процеса и личности и објашњавају њихову утицај на развој друштва, државе, привреде и културе. – ИСТ.ОО.С.1.5. Препознају и лоцирају историјски простор на географској карти и на примерима описују како су одлике географског простора утицале на одређене историјске догађаје и процесе. – ИСТ.ОО.С.1.6. Објашњавају узроке и последице кључних појава, догађаја и процеса из националне и опште историје – ИСТ.ОО.С.1.7. Доводе у међусобну везу друштвене, културне, научно-технолошке и уметничке појаве у националној и општој историји. СПК2 – ИСТ.ОО.С.2.1. Селектују историјске изворе према основној подели и повезују их са местима где се чувају. – ИСТ.ОО.С.2.3.	– ИСТ.ОО.Н.1.3. Процењују значај појава, догађаја, процеса и личности из националне и опште историје уз навођење специфичних детаља. – ИСТ.ОО.Н.1.5. Повезују појаве, догађаје и процес са динамиком промена граница одређеног простору у различитим историјским периодима. – ИСТ.ОО.Н.1.6. Аргументовано објашњавају, на примерима, узроке и последице промена које су кроз историју доживљавала друштва, државе, привреде, културе и народи. – ИСТ.ОО.Н.1.7. Повезују знања из историје са знањима из других наставних предмета при описивању и објашњавању научно-технолошких и уметничких достигнућа. СПК2 – ИСТ.ОО.Н.2.1. Анализирају значај историјских догађаја, појава, личности на основу мерила вредности времена од
--	--	---	---

	у везиса одређеном темом. – ИСТ.ОО.О.2.3. Проналазе и читају једноставне и карактеристичне историјске информације дате у форми историјске карте (наведена легенда), табеле и/или графика. – ИСТ.ОО.О.2.5. Поређавају различите изворе о истој историјској појави, догађају и/или личности и идентификују сличности и разлике у њиховом представљању и/или интерпретацији. СПКЗ – ИСТ.ОО.О.3.2. Препознају на карактеристичним приликама историјске корене у савременом друштвеном појавама и институцијама. – ИСТ.ОО.О.3.3. Наводе и објашњавају значај кључних појава, догађаја, процеса и личности у развоју људских права и друштва заснованог на њиховом поштовању.	Разврставају историјске информације у различитим симболичким модалитетима према релевантностима теме истраживања. – ИСТ.ОО.С.2.6. Разликују митове и легенде историјских личности. – ИСТ.ОО.С.2.8. Планирају и спроводе истраживање одређеног историјског догађаја/појаве/личности. – ИСТ.ОО.С.2.9. Представљају резултате истраживања на различитим ачинама и уз коришћење дигиталних технологија. СПКЗ – ИСТ.ОО.С.3.4. Идентификују улогу митова и легенди у изградњи идентитета.	игравања, а не на основу савременог контекста. – ИСТ.ОО.Н.2.2. Одређују из ког историјског периода и саког географског простора потиче историјски зворка да је текст изворанепознатученику, али су у њему наведене информације о особинама периода или географског простора. – ИСТ.ОО.Н.2.5. Издају и наводе разлике у научној и уметничкој интерпретацији књижевног или уметничког дела. СПКЗ – ИСТ.ОО.Н.3.1. Образлажу у различитим ситуацијама (околностима, контекстима) улогу и значај историјске науке у разумевању развоја државног и његових савремених токова. – ИСТ.ОО.Н.3.2. Образлажу значај цивилизацијских тековина за развој хуманистичког, демократског, инклузивног друштва заснованог на поштовању различитости и интеркултуралности.
--	---	---	---

	– ИСТ.ОО.О.3.5. Наводе и примерима илуструју културно-историјско наслеђе сопственог и других народа. – ИСТ.ОО.О.3.6. Препознају и описују утицај културно-историјске баштине на изградњу идентитета. – ИСТ.ОО.О.3.7. Објашњавају на карактеристичним примерима значај неговања сећања на кључне личности, догађаје и појаве из прошлости народа, државе и институција.		
--	--	--	--

Наставни предмет: ГЕОГРАФИЈА

Циљ и задаци предмета: Циљ наставе предмета географије је да ученик изучавањем географских објеката, појава и процеса у природном и друштвеном окружењу и међусобној повезаности са њима развије одговоран однос према себи, природи и будућности планете Земље.

Редн и број теме	Област/тема	Оријен тацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко- методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	2	- повеже постојећа знања о природи и друштву са географијом као науком; - повеже географска знања о свету са историјским развојем људског друштва и научно-техничким прогресом; - на примерима покаже значај учења географије за свакодневни живот човека; - разликује одговорно од неодговорног понашања човека према природним ресурсима и опстанку живота на планети Земљи;	Наставне методе: - вербална: метода усменог излагања и разговора, - визуелна: текстуална, демонстративна, илустративна, - методе активног учења: кооперативна, интерактивно учење. Облици рада: - рад у паровима, рад у мањим групама, индивидуални рад, групни рад, фронтални рад.	- Путем израде задатака у уџбенику, - усменим одговарањем ученика, - ученички радови, - тестирање, - евалуација.
2.	ВАСИОНА	4	- разликује појмове васиона, галаксија, Млечни пут, Сунчев систем, Земља; - објасни и прикаже структуру Сунчевог система и положај Земље у њему; - разликује небеска тела и наводи њихове карактеристике; - одреди положај Месеца у односу на Земљу и именује месечеве мене;	Корелација: - српски језик, математика, ликовна култура, историја, биологија, физика, хемија, информатика и рачунарство. Међупредметне компетенције: - компетенција за учење; - одговорно учешће у демократском друштву; - естетичка компетенција;	

			- дефинише и на слици препозна мала тела Сунчевог система.	- комуникација; - одговоран однос према околини;	
3.	ПЛАНЕТА ЗЕМЉА - Облик Земље и структура њене површине	1	- помоћу глобуса опише облик Земље и наведе доказе о њеном облику; - помоћу карте опише распоред копна и воде на Земљи и наведе називе континената и океана; - примерима објасни деловање Земљине теже на географски омотач;	- одговоран однос према здрављу; - предузимљивост и оријентација ка предузетништву; - рад са подацима и информацијама; - сарадња; - дигитална компетенција. Активности наставника: - усмерава, - наводи, - ствара ситуацију, - сугерише, - поставља проблем, - дели ученике у парове или групе, - подстиче, - дискутује, - анализира, - мотивише, - координира, - користи наставна средства (слике, презентације, моделе), - наводи на повезивање и примену знања, - поставља занимљива питања, - даје повратну информацију.	
	-Земљина кретања	4	- разликује и објасни кретања Земље и њихове последице; - демонстрира Земљина кретања и њихове најважније последице помоћу глобуса и других модела; - повеже смер ротације са сменом дана и ноћи; - повеже нагнутост земљине осе са различитом осветљеношћу површине Земље; - повеже револуцију Земље са сменом годишњих доба на северној и јужној полулопти и појавом топлотних појасева; - образлаже примену географских знања у свакодневном животу;	Активности ученика: - препознају, - описују, - објашњавају, - уочавају, - процењују, - класификују, - доносе закључке,	
	-Унутрашња грађа и рељеф Земље	11	- разликује деловање унутрашњих сила (сила Земљине теже, унутрашња топлота Земље); - разликује основне омотаче унутрашње грађе Земље; - наведе спољашње силе (ветар, вода) Земље;		

		- помоћу карте и цртежа опише начине и последице кретања литосферних плоча (вулканизам, земљотреси, набирање и раседање); - разликује хипоцентар и епицентар и наведе турсне зоне у свету и у Србији; - наведе поступке које ће предузети за време земљотреса; - опише процес вулканске ерупције и њене последице; - помоћу фотографија или узорка стена разликује основне врсте стена, описује њихов настанак и наводи примере за њихово коришћење; - помоћу карте, цртежа и мултимедија објашњава настанак планина и низија и разликује надморску и релативну висину; - разликује ерозивне и акумулативне процесе; - објашњава настанак облика рељефа под дејством воде и ветра; - на фотографијама препознаје облике рељефа насталих дејством спољашњих сила; - наведе примере деловања човека на промене у рељефу (броне, насипи, копови);	- истражују, - илуструју, - читавају податке, - демонстрирају, - користе функције специјализованих званичних дигиталних алата, - бележе.	
	-Ваздушни омотач Земље	- опише структуру атмосфере; - наведе временске промене које се дешавају у тропосфери (ветрови, падавине, облаци, загревање ваздуха...);		

		6	- разликује појам времена од појма клима; - наведе климатске елементе и чиниоце и основне типове климе; - графички представи и чита климатске елементе (климадијаграм) користећи ИКТ; - користи дневне метеоролошке извештаје из медија и планира своје активности у складу са њима; - наведе примере утицаја човека на загађење атмосфере и предвиђа последице таквог понашања; - на личном примеру показује еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима уређења околине); - наведе примере утицаја атмосферских непогода на човека (екстремне температуре и падавине, град, гром, олуја);		
	-Воде на Земљи	5	- уочава и разликује на географској карти океане, мора, заливе и мореузе; - наведе и опише својства морске воде; - помоћу карте прави разлику између речне мреже и речног слива; - наведе и опише елементе реке (извор, ушће, различити падови на речном току); - разликује типове језерских		

			басена према начину постанка; - наведе узроке настанка поплава и бујица и објасни последице њиховог дејства; - наведе поступке које ће предузети за време поплаве и након ње; - наведе примере утицаја човека на загађивање вода и предвиђа последице таквог понашања; - Предлажу мере заштите географског омотача на основу анализе промена у Земљиним сферама.		
	-Билни и животињски свет на Земљи	3	- помоћу карте повеже климатске услове са распрострањеношћу живог света на Земљи; - помоћу карте наведе природне зоне и карактеристичан живи свет у њима; - опише утицај човека на изумирање одређених биљних и животињских врста; - наведе примере за заштиту живог света на Земљи.		
Укупно		36			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда - ГЕОГРАФИЈА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
1.ЧОВЕК И ГЕОГРАФИЈА	– ГЕО.ОО.О.1.1. Објашњавају својим речима предмет проучавања географије. – ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика.	– ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	– ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата.
2. ВАСИОНА	– ГЕО.ОО.О.1.2. Упоредују небеска тела на основу положаја, физичких и хемијских особина – ГЕО.ОО.О.2.1. Илуструју цртежом, скицом или моделом положај небеских тела у Сунчевом систему.	ГЕО.ОО.С.2.1. Утврђују односе величина и положаје планета на основу израђеног сопственог модела Сунчевог система. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	- ГЕО.ОО.Н.1.1. Изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље
3. ПЛАНЕТА ЗЕМЉА Облик Земље и структура њене површине	– ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика. – ГЕО.ОО.О.2.1. Илуструју цртежом, скицом или моделом положај небеских тела у Сунчевом систему.	– ГЕО.ОО.С.1.2. Објашњавају облик, димензије и кретања Земље и њихове последице. – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.).	ГЕО.ОО.Н.1.1. Изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље.
-Земљина кретања	– ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикона, табела и тематских карата.	– ГЕО.ОО.С.1.2. Објашњавају облик, димензије и кретања Земље и њихове последице. – ГЕО.ОО.С.2.2. Демонстрирају Земљина кретања и њихове	-ГЕО.ОО.Н.1.1. Изводе закључке о утицајима појава у Сунчевом систему на географски омотач Земље.

		најважније последице помоћу глобуса и других модела. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	
-Унутрашња грађа и рељеф Земље	– ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикана, табела и тематских карата. - ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима уређења околине).	– ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена. – ГЕО.ОО.С.1.4. Доводе у везу географске објекте са географским појавама у Земљиним сферама. – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.). – ГЕО.ОО.С.2.8. Изводе закључке о географским појавама на основу посматрања елемената географске средине. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	– ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата. – ГЕО.ОО.Н.2.5. Самостално изводе закључке о појединим појавама у географској средини на основу једноставних мерења и на друге начине прикупљених података о њима. – ГЕО.ОО.Н.3.3. Предлажу мере заштите географског омотача на основу анализе промена у Земљиним сферама.
-Ваздушни омотач Земље	– ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика. – ГЕО.ОО.О.1.5. Дефинишу појам природних непогода. – ГЕО.ОО.О.2.2. Очитавају вредности температуре ваздуха, ваздушног притиска и количине падавина помоћу аналогних и дигиталних мерних инструмената.	– ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена. – ГЕО.ОО.С.1.4. Доводе у везу географске објекте са географским појавама у Земљиним сферама. – ГЕО.ОО.С.1.9. Идентификују узроке загађивања и предлажу мере заштите воде, ваздуха и земљишта у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету.	– ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата. – ГЕО.ОО.Н.2.5. Самостално

	– ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикана, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.7. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима проналазе основне географске објекте у расположивим географским базама података. ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима уређења околине).	– ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. – ГЕО.ОО.С.2.4. Изводе закључке о метеоролошким појавама на основу резултата мерења климатских елемената у географској средини. – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.). – ГЕО.ОО.С.2.8. Изводе закључке о географским појавама на основу посматрања елемената географске средине. ГЕО.ОО.С.3.1. Прикупљају и анализирају информације о стању животне средине и активно се укључују у уређење простора свог насеља. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	изводе закључке о појединим појавама у географској средини на основу једноставних мерења и на друге начине прикупљених података о њима. – ГЕО.ОО.Н.3.3. Предлажу мере заштите географског омотача на основу анализе промена у Земљиним сферама.
-Воде на Земљи	– ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика. – ГЕО.ОО.О.1.5. Дефинишу појам природних непогода. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикана, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.7. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима	– ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена. – ГЕО.ОО.С.1.4. Доводе у везу географске објекте са географским појавама у Земљиним сферама. – ГЕО.ОО.С.1.9. Идентификују узроке загађивања и предлажу мере заштите воде, ваздуха и земљишта у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују	– ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата. – ГЕО.ОО.Н.2.5. Самостално изводе закључке о појединим

	проналазе основне географске објекте у расположивим географским базама података. ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада, рециклажа, учешће у активностима уређења околине).	графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.). – ГЕО.ОО.С.2.8. Изводе закључке о географским појавама на основу посматрања елемената географске средине. ГЕО.ОО.С.3.1. Прикупљају и анализирају информације о стању животне средине и активно се укључују у уређење простора свог насеља. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	појавама у географској средини на основу једноставних мерења и на друге начине прикупљених података о њима. – ГЕО.ОО.Н.3.3. Предлажу мере заштите географског омотача на основу анализе промена у Земљиним сферама.
-Биљни и животињски свет на Земљи	– ГЕО.ОО.О.1.4. Класификују Земљине сфере и њихове елементе на основу главних физичко-географских одлика. – ГЕО.ОО.О.2.3. Очитавају податке са графикана, табела и тематских карата. – ГЕО.ОО.О.2.7. Уз помоћ апликација инсталираних на паметним телефонима и другим ИКТ уређајима проналазе основне географске објекте у расположивим географским базама података. - ГЕО.ОО.О.3.1. На личном примеру показују еколошки одговорно понашање (правилно одлагање отпада,	– ГЕО.ОО.С.1.1. Процењују повезаност географије са осталим природним и друштвеним наукама у истраживању просторних феномена. – ГЕО.ОО.С.1.4. Доводе у везу географске објекте са географским појавама у Земљиним сферама. – ГЕО.ОО.С.1.9. Идентификују узроке загађивања и предлажу мере заштите воде, ваздуха и земљишта у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.1.10. Аргументују своје мишљење о примењеним мерама заштите природе у Србији и свету. – ГЕО.ОО.С.2.3. Израђују графиконе, табеле, схеме и тематске карте (картограме) над основом коју представља нема карта. – ГЕО.ОО.С.2.7. Користе функције специјализованих званичних дигиталних алата за одређивање	– ГЕО.ОО.Н.1.4. Изводе закључке о утицајима природних и антропогених процеса на стање квалитета животне средине у својој локалној средини, Србији и свету. – ГЕО.ОО.Н.2.1. Доносе закључке о просторним и узрочно-последичним везама између физичко-географских фактора (рељеф, клима, воде и земљиште) и друштвено-географских елемената (становништво, привреда, насеља и држава) на основу информација са географских карата. – ГЕО.ОО.Н.3.3. Предлажу мере заштите географског омотача на основу анализе промена у Земљиним сферама.

	рециклажа, учешће у активностима уређења околине).	основних просторних карактеристика географских објеката (дужина, површина, растојање, обим, итд.). – ГЕО.ОО.С.2.8. Изводе закључке о географским појавама на основу посматрања елемената географске средине. – ГЕО.ОО.С.3.4. Образлажу примену географских знања у свакодневном животу.	
--	---	--	--

Наставни предмет: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Циљ предмета:		Циљ наставе и учења технике и технологије је да ученик развије техничко-технолошку писменост, да изгради одговоран однос према раду и производњи, животном и радном окружењу, коришћењу техничких и технолошких ресурса, стекне бољи увид у сопствена професионална интересовања и поступа предузимљиво и иницијативно.			
Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	6	По завршетку ове теме ученик треба да: - зна да опише улогу технике, технологије и иновација у развоју заједнице и њихово повезивање - разликује основна подручја човековог рада, производње и пословања у техничко-технолошком подручју - наводи занимања у области технике и технологије - процењује сопствена интересовања у области технике и технологије - организује радно окружење у кабинету правилно и безбедно користи техничке апарате и ИКТ уређаје у животном и радном окружењу	Разноврстан методички приступ с обзиром на различитост функција и карактера појединих делова програмских садржаја, као и психофизичке могућности ученика. За успешно остваривање програма, односно циља учења, потребно је организовати наставу у складу са следећим захтевима: - уводити ученике у свет технике и савремене технологије на занимљив и атрактиван начин, чиме се подстиче њихово интересовање за техничко стваралаштво; - омогућити ученицима да исказују властите креативне способности, да траже и налазе сопствена техничка решења и да се доказују у раду; - систематизовано излагати	Вреднују се процес и продукти учења. У процесу оцењивања потребно је узети у обзир све активности ученика (уредност, систематичност, залагање, самоиницијативност, креативност и др). Вредновање активности, нарочито ако је тимски рад у питању, може се обавити са групом тако да се од сваког члана тражи мишљење о сопственом раду и о раду сваког члана
2.	САОБРАЋАЈ	14	По завршетку ове теме ученик треба да: - процени како би изгледао живот људи без саобраћаја - класификује врсте саобраћаја и саобраћајних средстава према намени - наводи професије у подручју рада саобраћај - направи везу између савременог саобраћаја и коришћења информационих технологија		

			• разликује безбедно од небезбедног понашања пешака, возача бицикла и дечијих возила • правилно се понаша као пешак, возач бицикла и дечијих возила у саобраћају • користи заштитну опрему за управљање бициклом и дечијим возилима • аргументује неопходност коришћења сигурносних појасева на предњем и задњем седишту аутомобила и увек их користи као путник • повеже место седења у аутомобилу са узрастом ученика • одговорно се понаша као путник у возилу • показује поштовање према другим учесницима у саобраћају анализира симулирану саобраћајну незгоду на рачунару и идентификује ризично понашање пешака и возача бицикла	ученике проблемским ситуацијама – расподела комплексних задатака на низ једноставнијих захтева, идентификовање елемента који ученик мора узети у разматрање приликом решавања проблемских ситуација, као и подстицање ученика на коришћење различитих когнитивних процеса као што су индуктивно и дедуктивно закључивање, поређење, класификација, предвиђање резултата, трансфер знања од познатог на непознато; – обезбедити услове да ученици на најефикаснији начин стичу трајна и применљива научно-технолошка знања и да се навикавају на правилну примену техничких средстава и технолошких поступака; – не инсистирати на запамћивању података, поготову мање значајних чињеница и теоријских садржаја који немају директну примену у свакодневном животу; – ради што успешније корелације одговарајућих садржаја, усклађивања	понаособ (тзв. вршњачко оцењивање). Писмене провере у зависности од области (критеријумски тестови, петнаестоминутни тестови, полугодишњи или годишњи тестови). Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење. Ако наставник са ученицима договори показатеље на основу којих сви могу да прате напредак у учењу, ученици се уче да размишљају о квалитету свог рада и о томе шта треба да предузму да би
3.	ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	16	По завршетку ове теме ученик треба да: • самостално црта скицом и техничким цртежом једноставан предмет • правилно чита технички цртеж • преноси податке између ИКТ уређаја • примењује основне поступке обраде дигиталне слике на рачунару • користи програм за обраду текста за креирање документа са графичким елементима • користи Интернет сервисе за претрагу и приступање online ресурсима • преузима одговорност за рад • представи идеје и планове за акције које		

			предузима користећи савремену информационо-комуникациону технологију и софтвер		
4.	РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	20	По завршетку ове области ученик треба да: - повезује својства природних материјала са применом - објасни технологије прераде и обраде дрвета, производњу папира, текстила и коже - сече, спаја и врши заштиту папира, текстила, коже и дрвета - правилно и безбедно користи алате и прибор за ручну механичку обраду (маказе, моделарска тестера, брусни папир, стега) - направи план израде једноставног производа и план управљања отпадом - самостално израђује једноставан модел	терминологије, научног осмишљавања садржаја и рационалног стицања знања, умења и навика, неопходна је стална сарадња са наставницима информатике и рачунарства, физике, математике, хемије, биологије и ликовне културе. у циљу развоја међупредметних компетенција; – приликом конкретизације појединих садржаја, нарочито упознавања нових и савремених технологија, у обзир узимати специфичности средине и усклађивати их са њеним потребама.	свој рад унапредили. Оцењивање тако постаје инструмент за напредовање у учењу. На основу резултата праћења и вредновања, заједно са ученицима треба планирати процес учења и бирати погодне стратегије учења.
5.	КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	16	По завршетку ове области ученик треба да: - самостално проналази информације потребне за израду предмета/модела користећи ИКТ и интернет сервисе - одабира материјале и алате за израду предмета/модела - мери и обележава предмет/модел - ручно израђује једноставан предмет/модел користећи папир и/или дрво, текстил, кожу и одговарајуће технике, поступке и алате - користи програм за обраду текста за креирање документа реализованог решења - самостално представља пројектну идеју, поступак израде и решење/производ - показује иницијативу и јасну оријентацију ка остваривању циљева и постизању		

			успеха • планира активности које доводе до остваривања циљева укључујући оквирну процену трошкова • активно учествује у раду пара или мале групе у складу са улогом и показује поштовање према сарадницима • пружи помоћ у раду другим ученицима • процењује остварен резултат и развија предлог унапређења		
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда: ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
ЖИВОТНО И РАДНО ОКРУЖЕЊЕ	– ТЕХ.ОО.О.2.5. Употребом савремених техничких и технолошких достигнућа увиђају значај технике и технологије у свакодневном животу. – ТЕХ.ОО.О.3.1. Примењују мере заштите на раду ради сопствене и сигурности осталих учесника у процесу рада. – ТЕХ.ОО.О.2.2. Праве разлику између правилног и	– ТЕХ.ОО.С.1.3. Познају основне делове, принцип рада и начин одржавања апарата и уређаја у домаћинству. – ТЕХ.ОО.С.1.5. Анализирају да ли је коришћење одређене технике и технологије у складу са принципима очувања животне средине.	– ТЕХ.ОО.Н.3.1. Анализирају расположиве информације при куповини техничког уређаја.

	неправилног коришћења електричних уређаја и машина. – ТЕХ.ОО.О.3.5. Препознају своје способности и афинитете према различитим занимањима у области технике. – ТЕХ.ОО.О.3.4. Применом правила рационалног коришћења енергије у домаћинству штеде кућни буџет.	– ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	
САОБРАЋАЈ	– ТЕХ.ОО.О.3.3. Примењују правила безбедности као активни учесници у саобраћају.	– ТЕХ.ОО.С.1.6. Повезују примере примене ИКТ-а у управљању саобраћајним системима са безбедношћу у саобраћају. – ТЕХ.ОО.С.2.1. На основу анализе симулиране саобраћајне ситуације, увиђају потенцијалне сигурносне ризике за учеснике у саобраћају. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и	

		технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	
ТЕХНИЧКА И ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– ТЕХ.ОО.О.2.3. Цртају једноставне предмете скицом и техничким цртежом примењујући правила техничког цртања. – ТЕХ.ОО.О.2.4. Примењују основна знања из области технике и технологије коришћењем апликација из Office пакета. – ТЕХ.ОО.О.2.1. Мере и контролишу основне физичке величине правилном применом прибора и инструмената за мерење и контролу.	– ТЕХ.ОО.С.2.2. Самостално или тимски израђују техничку документацију у оквиру мини пројекта користећи прибор за техничко цртање или рачунарске апликације. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	– ТЕХ.ОО.Н.1.3. Познају развој основних компоненти рачунара, таблет уређаја и паметних телефона.
РЕСУРСИ И ПРОИЗВОДЊА	– ТЕХ.ОО.О.1.1. Повезују врсте, својства и начин обраде са употребом материјала. – ТЕХ.ОО.О.1.4. Наводе главне загађиваче ваздуха, воде и земљишта и описују њихов утицај на животну средину.	– ТЕХ.ОО.С.1.1. Пореди традиционалне и савремене технологије обраде материјала. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	

		предмета. – ТЕХ.ОО.С.3.5. Иницирају и учествују у активностима рециклаже и заштите животне средине у локалној заједници.	
КОНСТРУКТОРСКО МОДЕЛОВАЊЕ	– ТЕХ.ОО.О.3.2. Израђују једноставне моделе и макете самостално или у тиму, у циљу развоја и усавршавања мануелних вештина и радних навика.	– ТЕХ.ОО.С.3.3. Креирају рекламни материјал ради промоције самостално или тимски израђеног пројекта. – ТЕХ.ОО.С.3.4. Повезују стечена знања из технике и технологије са сродним садржајима из других наставних предмета.	– ТЕХ.ОО.Н.2.1. На основу анализе конструкторског модела, предлажу мере његовог унапређења уз уважавање естетских компоненти.

Наставни програм: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Циљ предмета:		Циљ наставе и учења информатике и рачунарства је оспособљавање ученика за управљање информацијама, безбедну комуникацију у дигиталном окружењу, производњу дигиталних садржаја и креирање рачунарских програма за решавање различитих проблема у друштву које се развојем дигиталних технологија брзо мења.			
Редни бројте ме	Област/тема	Оријента циониброј часова	Исходи	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ИКТ	14	- наведе примену информатике и рачунарства у савременом животу - правилно користи ИКТ уређаје - именује основне врсте и компоненте ИКТ уређаја - прави разлику између хардвера, софтвера и сервиса - прилагоди радно окружење кроз основна подешавања - креира дигитални слику и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - креира текстуални документ и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - примени алате за снимање и репродукцију аудио и видео записа - креира мултимедијалну презентацију и примени основне акције едитовања и форматирања (самостално и сараднички) - сачува и организује податке - разликује основне типове датотека	Наставник бира корисничке програме (комерцијалне или слободне) које ће ученици користити. Користиће се програми који су Paint, WordPad, PowerPoint, Notepad, Microsoft Word, SoundRecorder... стандардних дијалога за читавање, снимање и проналажење датотека. Најчешће бити коришћен индивидуални облик рада и рад у пару. Од наставних метода демонстрациона, метода рада на тексту и игровне активности	Посматрање, испитивање, тестирање, писмене провере, ученички радови, пројекти, истраживања, самоевалуација ученика. Ученици ће представљати своје радове пред одељењем у циљу развијања самопуздања и увежбавања јавног наступа.

2.	Дигитална писменост	6	- реагује исправно када дође у потенцијално небезбедну ситуацију у коришћењу ИКТ уређаја; - доводи у везу значај правилног одлагања дигиталног отпада и заштиту животне средине - разликује безбедно од небезбедног, пожељно од непожељног понашања на интернету - реагује исправно када дођу у контакт са непримереним садржајем или са непознатим особама путем интернета - приступа интернету, самостално претражује, проналази информације у дигиталном окружењу и преузима их на свој уређај - информацијама на интернету приступи критички - спроводи поступке за заштиту личних података и приватности на интернету - разуме значај ауторских права - препознаје ризик зависности од технологије и доводи га у везу са својим здрављем - рационално управља временом које проводи у раду са технологијом и на интернету	Биће коришћен фронтални облик рада у циљу упознавања ученика са безбедним коришћењем интернета, а групни облик рада у циљу припреме и презентовања искустава при коришћењу интернета. Метода решавања проблема је погодна за коришћење напредне претраге интернета и брзог доласка до жељених података.	За утврђивање и појашњавање ове теме организовати квизове или радионице онлајн упитника на задате теме. Разменити податке и обрађивати резултате ученика других група. Разговарати о ауторским правима и поступцима заштите дигиталних података. Прикупити нежељена искустава на интернету и дискутовати о сваком.
3.	Рачунарство	14	- изводи скуповне операције уније, пресека, разлике и правилно употребљава одговарајуће скуповне ознаке - схвати математичко-логички смисао речи "и", "или", "не", "сваки", "неки", израза "ако...онда" - зна алгоритме аритметике (сабирања, множења, дељења с остатком, Еуклидов	Реализацију теме започети приказом, https://petlja.org/BubbleBe/r/lekcije/scratch-support/algorithmi-nacin-razmisljanja најпре фронтално, а онда индивидуално.	Тестирање и писмене провере. Користити и сајт Петља. На пример <i>Основне аритметичке операције</i> и примена је могуће проверити и помоћу ове странице користиће се и

			алгоритам) и интерпретира их алгоритамски - наведе редослед корака у решавању једноставног логичког проблема - креира једноставан рачунарски програм у визуелном окружењу - сврсисходно примењује програмске структуре и блокове наредби - користи математичке операторе за израчунавања - објасни сценарио и алгоритам пројекта - анализира и дискутује програм - проналази и отклања грешке у програму	Увести променљиве као појам. Направити везу између наредби које записујемо уз помоћ блокова и очекиваног дејства те наредбе, на једноставном примеру, као и везу између корака алгоритма и одговарајуће наредбе коришћењем фронталног облика рада кроз игровне активности. Биће коришћена и метода рада са уџбеником, а и коришћење садржаја са сајта Петља.	бележење напредовања и формативно оцењивање ученика.
4.	Пројектна настава	2	- сарађује са осталим члановима групе у одабиру теме, прикупљању и обради материјала у вези са темом, формулацији и представљању резултата и закључака - одабира и примењује технике и алате у складу са фазама реализације пројекта - наведе кораке и опише поступак решавања пројектног задатка - вреднује своју улогу у групи при изради пројектног задатка и активности за које је био задужен - поставља резултат свог рада на интернет, ради дељења са другима, уз помоћ наставника	Тема ће се реализовати коришћењем групног облика рада, методом цртања, методом рада на тексту и методом истраживачког рада.	Посматрати пројекат у техничком и функционалном смислу. Спровести са ученицима истраживање Делити их у групе сходно фази истраживања: група која осмишљава питања, група која анализира прикупљене податке, представља резултате истраживања и група која израђује упутства заштите од дигиталног насиља.
Укупно		36			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда: ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
ИКТ	– ИНФ.ОО.О.1.1. Разликују хардвер од софтвера и именују основне компоненте дигиталних уређаја.	– ИНФ.ОО.О.2.1. Креирају, едитују, форматирају и чувају текстуалне, графичке, аудио, видео и мултимедијалне датотеке. – ИНФ.ОО.С.2.1. Креирају или адаптирају датотеке у одговарајућем софтверу примењујући акције уметања елемената – слике, табеле, графиконе и друге садржаје. .	– ИНФ.ОО.О.3.2. Обезбеђују правилно и дуготрајно функционисање дигиталног уређаја, примењујући правила физичке и софтверске заштите.
ДИГИТАЛНА ПИСМЕНОСТ	– ИНФ.ОО.С.1.5. Процењују валидност информација пронађених на интернету.	– ИНФ.ОО.О.2.2. Самостално претражују интернет, проналазе информације и преузимају их на свој дигитални уређај. – ИНФ.ОО.С.2.3. Информацијама које проналазе на интернету приступају критички. – ИНФ.ОО.О.2.3. Путем интернета остварују безбедну и	-ИНФ.ОО.О.3.1. Користећи дигиталне технологије, ефикасно учествују у групном раду. – ИНФ.ОО.Н.2.3. Штите дигиталне продукте свог или тимског рада одговарајућом Си- си лиценцом.

		примерену комуникацију са другим корисницима. – ИНФ.ОО.С.2.4. Информације пронађене на интернету користе у складу са ауторским правима, уз навођење извора и атрибуција – ИНФ.ОО.С.2.5. На безбедан начин, штитећи лични идентитет, комуницирају путем интернета уважавајући правила дигиталног правописа и нетикеције.	
РАЧУНАРСТВО	– ИНФ.ОО.О.1.3. Представљају решење једноставног проблема помоћу алгорита који садржи излистане улазне податке, дефинисан начин њихове обраде и приказан очекивани резултат (излаз).	– ИНФ.ОО.О.2.4. Препознају који од понуђених програма (визуелних и текстуалних) је креиран на основу датог алгорита. .	– ИНФ.ОО.С.2.6. Креирају и тестирају рачунарски програм, којим аутоматизују решавање проблема примереног узрасту

Програм за наставни предмет – ЛИКОВНА КУЛТУРА

Циљ предмета		Поступно развијање способности ученика за визуелно памћење и предочавање; поступно оспособљавање ученика за артикулисано ликовно изражавање упознавањем слободног ритмичког компоновања ликовних елеманата: линија, облика, боја; поступно оспособљавање ученика за ликовно изражавање у стварању колажа, светлинских објеката и у обликовању и преобликовању употребних предмета; даље развијање способности ученика за конструисање, комбинаторику и обликовање; проширивање сазнања и искуства ученика у коришћењу различитих материјала и средстава за рад у процесу ликовног изражавања; мотивисање ученика на активан однос према актуелним питањима која се односе на заштиту и унапређивање чвекове природне и културне средине.			
Ред ни број теме	Област/тема	Оријент ациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Слободно ритмичко компоновање	10	- опише ритам који уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на њега/њу остављају различите врсте ритма; - гради правилан, неправилан и слободан визуелни ритам, спонтано или с одређеном намером; - користи, у сарадњи са другима, одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналног визуелног ритма; - разматра, у групи, како је учио/ла о визуелном ритму и где та знања може применити; - направи, самостално, импровизовани прибор од одабраног материјала; - искаже своје мишљење о томе зашто људи стварају уметност;	1. Медији, материјали и технике визуелних уметности 2. Елементи, принципи и садржаји (теме, мотиви, идеје...) Визуелних уметности 3. Улога, развој и различи-тост визуелних уметности	- усменом провером усвојених знања - надзором у току практичног рада - естетском анализом уметничких дела - естетском анализом реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) вредновањем реализованих ученичких радова (кроз разговор са ученицима) у складу са постављеним критеријумима Одељењске изложбе Мапе радова
2.	Линија	20	-опише линије које уочава у природи, окружењу и уметничким делима; - пореди утисак који на		

			њега/њу остављају различите врсте линија; - гради линије различитих вредности комбинујући материјал, угао и притисак прибора/ - користи одабране садржаје као подстицај за стварање оригиналних цртежа; - црта разноврсним прибором и материјалом изражавајући замисли, машту, утиске и памћење опаженог; - разматра, у групи, како је учио/ла о изражајним својствима линија и где се та знања примењују; - искаже своје мишљење о томе како је развој цивилизације утицао на развој уметности;материјала;		
3.	Облик	24	Пореди облике из природе, окружења и уметничких дела према задатим условима; - гради апстрактне и/или фантастичне облике користећи одабране садржаје као подстицај за стваралачки рад; - наслика реалне облике у простору самостално мешајући боје да би добио/ла жељени тон; - обликује препознатљиве тродимензионалне облике одабраним материјалом и поступком; - преобликује предмет за рециклажу дајући му нову употребну вредност; - комбинује ритам, линије и облике стварајући оригиналан орнамент за		

			одређену намену; - објасни зашто је дизајн важан и ко дизајнира одређене производе; - разматра, у групи, како је учио/ла о облицима и где та знања примењује; - искаже своје мишљење о томе зашто је уметничко наслеђе важно;		
4.	Орнамент	4	- пореди различите начине комуницирања од праисторије до данас; - обликује убедљиву поруку примењујући знања о ритму, линији, облику и материјалу; - изрази исту поруку писаном, вербалном, невербалном и визуелном комуникацијом; - тумачи једноставне визуелне информације; - објасни зашто је наслеђе културе важно.		
5.	Светлиски објекти и колаж	4			
6.	Визуелно споразумевање	4			
7.	Обликовање и преобликовање употребних предмета	6			
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда – ЛИКОВНА КУЛТУРА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Линије у свету око нас	– ЛИК.ОО.О.1.1. Повезују материјале и прибор са традиционалним техникама визуелних уметности које користе у раду.	– ЛИК.ОО.О.2.1 Истражују, у стваралачком раду, изражајне могућности традиционалних материјала, алата, техника и савремених уређаја који се	– ЛИК.ОО.Н.3.3. Обликују презентације водећи рачуна о ауторским правима и безбедности током рада на интернету и приликом преузимања садржаја са интернета

		користе за обликовање визуелних садржаја.	
Облици у простору	– ЛИК.ОО.С.1.2. Објашњавају комуникативну функцију визуелних уметности и њен потенцијал да утиче на друштво и појединце.	– ЛИК.ОО.С.2.2. Обликују визуелне садржаје који изражавају позитивне поруке и мотивишу	– ЛИК.ОО.С.3.3. Уважавају различитост у естетским доживљајима и начинима визуелног изражавања испољавајући разумевање и емпатију.
Слободно ритмичко компоновање	– ЛИК.ОО.С.1.3. Објашњавају начин коришћења различитих садржаја као подстицај за развијање креативних идеја наводећи примере из сопственог искуства	– ЛИК.ОО.С.3.2. Описују усмено свој рад и естетски доживљај уметничких дела, дизајна, природе и урбане средине користећи примерене и јасне реченице и изразе.	– ЛИК.ОО.Н.3.1. Активно траже места и изворе где могу додатно проширити знања и интересовања и развијати одабране вештине.
Светлински облици и колаж	ЛИК.ОО.С.1.3. Објашњавају начин коришћења различитих садржаја као подстицај за развијање креативних идеја наводећи примере из сопственог искуства.	– ЛИК.ОО.С.2.3. Користе природу, уметничка дела и разноврсне текстуалне, аудио и аудио-визуелне садржаје као подстицај за стварање оригиналних ликовних радова.	– ЛИК.ОО.Н.3.2. Подстичу друге да се активно укључе у културни и уметнички живот заједнице

Визуелно споразумевање	– ЛИК.ОО.О.1.3 Објашњавају на који начин визуелна уметност доприноси очувању животне средине.	– ЛИК.ОО.С.2.2. Обликују визуелне садржаје који изражавају позитивне поруке и мотивишу друге.	– ЛИК.ОО.Н.1.3. Наводе примере повезаности визуелних уметности, других врста уметности и наука.
-------------------------------	--	---	---

Наставни предмет: МУЗИЧКА КУЛТУРА

Циљ наставе предмета			Циљ наставе и учења музичке културе је да код ученика, развијајући интересовања за музичку уметност, стваралачко и критичко мишљење, естетске критеријуме, формира естетску перцепцију и музички укус, као и одговоран однос према очувању музичког наслеђа и култури свога и других народа.		
Редн и број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Човек и музика. Певањем и свирањем упознајемо музику	14	Наведе начине и средства музичког изражавања у праисторији и античком добу; - објасни како друштвени развој утиче на начине и облике музичког изражавања; - искаже своје мишљење о значају и улози музике у животу човека; - реконструише у сарадњи са другима начин комуникације кроз музику у смислу ритуалног понашања и пантеизма; - идентификује утицај ритуалног понашања у музици савременог доба	Упознавање са циљевима, исходима, наставним садржајима, критеријумама оцењивања, стицање увида у предзнања ученика и даље планирање рада, Монолошко-дијалогске методе Метода демонстрације Игровне активности Интерактивне методе и кооперативно учење	Посматрање, испитивање, тестирање, писмене провере, ученички радови, пројекти, истраживања, самоевалуација ученика

			(музички елементи, наступ и сл.);		
2.	Човек у праисторији, Музички инструменти, Певањем и свирањем упознајемо музику	18	- класификује инструменте по начину настанка звука; - опише основне карактеристике удараљки; - препозна везу између избора врсте инструмента и догађаја, односно прилике када се музика изводи; - користи могућности ИКТ-а у примени знања о музичким инструментима (коришћење доступних апликација);		Испитивање Слушни тестови
3.	Слушањем упознајемо нова дела и композиторе. Певањем и свирањем упознајемо музику	15	Изражава се покретима за време слушања музике; - вербализује свој доживљај музике; - идентификује ефекте којима различити елементи музичке изражајности (мелодија, ритам, темпо, динамика) утичу на тело и осећања; - анализира слушано дело у односу на извођачки састав и инструменте; - илуструје примере коришћења плесова и музике према намени у свакодневном животу (војна музика, обредна музика, музика за забаву...); - критички просуђује лош утицај прегласне музике на здравље; - понаша се у складу са правилима музичког бонтона; - користи могућности ИКТ-а за слушање музике;	Улога наставника у току реализације програма: наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, Улога ученика: током реализације акценат ће бити на активностима, повезивању садржаја са свакодневницом Корелација са другим областима, предметима...	Музичке асоцијације Анализа текста Активност на часу
4.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Певањем и свирањем упознајемо музику.	15	- пева и свира самостално и у групи; - примењује правилну технику певања (правилно дисање, држање тела, артикулација); - кроз свирање и		формативно оцењивање и бележење напредовања ученика

			покрет развија сопствену координацију и моторику; - користи различита средства изражајног певања и свирања у зависности од врсте, намене и карактера композиције; - искаже своја осећања у току извођења музике; - примењује принцип сарадње и међусобног подстицања у заједничком музицирању; - учествује у школским приредбама и манифестацијама; - користи могућности ИКТ-а у извођењу музике (коришћење матрица, караоке програма, аудио снимака...);		
5.	Музичко стваралаштво	10	Користи музичке обрасце у осмишљавању музичких целина кроз певање, свирање и покрет; - изражава своје емоције осмишљавањем мањих музичких целина; - комуницира у групи импровизујући мање музичке целине гласом, инструментом или покретом; - учествује у креирању школских приредби, догађаја и пројеката; - користи могућности ИКТ-а за музичко стваралаштво.		Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
Укупно		72			

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда – МУЗИЧКА КУЛТУРА

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Човек и музика	– МУЗ.ОО.О.3.1. Понашају се у складу са правилима музичког бонтонa у различитим музичким приликама.	– МУЗ.ОО.С.2.1. Разумеју улогу и место музике у народним обредима и обичајима свог и других народа.	– МУЗ.ОО.Н.1.3. Представљају начин повезаности музике (тематски, стилски, жанровски и сл.) са другим уметностима и областима ван уметности (књижевност, сценски покрет, ликовна уметност, религија, историја, медицина, спорт...).
Певањем и свирањем упознајемо музику	– МУЗ.ОО.О.2.1. Певају по слуху на матерњем и језику других народа са или без пратње ритмичких инструмената. – МУЗ.ОО.О.2.2. Изводе једноставну ритмичку пратњу коју су осмислили на ритмичким инструментима. – МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике.	– МУЗ.ОО.С.3.2. Учешћем у групном музицирању испољавају и развијају толеранцију, самопоуздање, мултикултуралност, осећај припадности, поштовање различитости.	– МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом.

Човек преисторије и антике	– МУЗ.ОО.О.1.2. Наводе кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца (музичке форме, представнике и репрезентативна дела).	– МУЗ.ОО.С.1.2. Представљају кључне карактеристике одређеног музичког стила/правца у контексту друштвено-историјских прилика.	– МУЗ.ОО.Н.2.1. Идентификују утицај музике других епоха у делима савремене музике.
Музички инструменти	– МУЗ.ОО.О.1.3. Дефинишу поделу инструмената према начину добијања звука и идентификују врсту инструмента према изгледу.	– МУЗ.ОО.С.2.3. Препознају инструмент или групу у музичкој композицији.	– МУЗ.ОО.Н.2.3. Комуницирају у групи импровизујући мање музичке целине гласом, мелодијским инструментом или покретом.
Слушањем упознајемо нова дела и композиторе	– МУЗ.ОО.О.2.3. Реагују покретима и изражавају се ликовним илустрацијама за време слушања музике.	– МУЗ.ОО.С.3.3. Критички просуђују о утицају музике и звукова из окружења на здравље.	. Анализирају извођачке и техничке могућности инструмената у музичком делу, колористику и боју тона, висину и покретљивост/ виртуозност.

Наставни предмет: ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета			Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапрђује физичке способности, моторичке вештине и знаање из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и применеправилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.		
Редн и број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Физичке способности	4	Ученик ће бити у стању да: - примени једноставне комплексе простих и општеприпремних вежби - изведе вежбе (разноврсна природна и изведена кретања) и користи их у спорту, рекреацији и различитим животним ситуацијама - упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст и сагледа сопствени моторички напредак	Теоријски часови на почетку полугодишта : Континуирано током целе школске године највећим делом у уводној и завршној фази часа	Активност ученика на часу Усмена и практична провера знања везаних за физичко васпитање и спорт као и здравствено васпитање Поштовање хигијенско здравствених принципа на часу
2.	Мерење - тестирање	8		Објашњење и демонстрација од стране наставника Провера и пробно тестирање	Активност ученика на часу и степен стечених знања о сврсисходности тестирања и начинима мерења Батерија тестова
3.	Атлетика А) трчања Б) скокови Ц) бацања	18	- комбинује и користи достигнути ниво усвојене технике кретања у спорту и свакодневном животу - доводи у везу развој физичких способности са	Усмено објашњење и демонстрација од стране наставника и ученика Припремне вежбе за различите технике трчања, скоков и бацања	Активност ученика на часу Практична провера усвојености технике извођења елемената и познавање основних правила Степен напредовања у

			атлетским дисциплинама	Сугестије, корекције, похвале од стране наставника	извођењу у односу на почетни ниво Познавање начина мерења резултата
4.	Гимнастика А) вежбе на тлу Б) Прескок Ц) вежбе на греди	15	- одржава стабилну и динамичку равнотежу у различитим кретањима, изводи ротације тела - користи елементе гимнастике у свакодневним животним ситуацијама и игри - процени сопствене могућности за вежбе у гимнастички	Од познатог ка непознатом, од лакшег ка тежем Обавезна асистенција од стране наставника и ученика У случају отежаног савлађивања - враћање напредвежбе и извођење по фазама	Активност ученика на часу Практична провера усвојености технике извођења елемената и познавање основних правила асистенције Степен напредовања у извођењу у односу на почетни ниво
5.	Рукомет	14	- користи елементе технике у игри - примењује основна правила рукомета у игри - учествује на унутародељенским такмичењима	Усмено објашњење и демонстрација Рад у паровима и групама Од лакшег ка тежем Континуирано праћење: сугестије, корекције, похвале	Активност ученика на часу Практична провера усвојености технике извођења елемената и познавање основних правила Степен напредовања у извођењу у односу на почетни ниво Степен усвојености правила и примена правила у игри
6.	Полигони	5	Повећање успешности и брзине извођења задатака у полигону, уз испуњавање одређених временских норми -Ратвој спретности, окретности, брзине, издржљивости и концентрације	Јасно дефинисана и демонстрирана правила извођења Најпре Кружни метод – рад по станицама, 2-3 групе, а након тога извођење у целости Пробно мерење приликом извођења	Ангажованост ученика на часу Степен остварености временских норми Континуиран напредак приликом сваког извођења (временске норми)

				полигона у целости	
7.	Ритмика и плес	6	- изведе кретања, вежбе и кратке саставе уз музичку пратњу - игра народно коло - изведе кретања у различитом ритму - изведе основне кораке плеса из народне традиције других култура		
8.	Физичка и здравствена култура (Реализује се кроз све наставне области и теме уз практичан рад)	/	- објасни својим речима сврху и значај вежбања - користи основну терминологију вежбања - поштује правила понашања у и на просторима за вежбање у школи и ван ње, као и на спортским манифестацијама - примени мере безбедности током вежбања - одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање - примени и поштује правила тимске и спортске игре у складу са етичким нормама - навија и бодри учеснике на такмичењима и решава конфликте на социјално прихватљив начин - користи различите изворе	Наставник и ученици воде рачуна да приликом извођења сваки ученик има довољно простора како не би дошло до ометања и повређивања Објашњење и демонстрација од стране наставника или ученика	Степен ангажованости ученика Напредак у извођењу елемената

			информација за упознавање са разноврсним облицима физичких и спортско-рекреативних активности - прихвати сопствену победу и пораз у складу са "ферплејом" - примењује научено у физичком и здравственом васпитању у ванредним ситуацијама - препозна лепоту покрета и кретања у физичком вежбању и спорту - направи план дневних активности - наведе примере утицаја физичког вежбања на здравље - разликује здраве и нездраве начине исхране - направи недељни јеловник уравнотежене исхране уз помоћ наставника. - примењује здравствено-хигијенске мере пре, у току и након вежбања - препозна врсту повреде - правилно реагује у случају повреде - чува животну средину током вежбања		
--	--	--	---	--	--

8	Опште припремне вежбе	2	Ученици имају знања и поштују принципе приликом извођења вежби Способни су да прикажу комплексе општеприпремних вежби у складу са наставном јединицом	На уводним часовима и у припремном делу часа током године Наставник и ученици изводе ОП вежбе са и без реквизита, ..	Процена од стране наставника и ученика о правиности и сврсисходности вежбања
Укупно		72			

Наставни предмет – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ/ОБАВЕЗНА ФИЗИЧКА АКТИВНОСТ

Циљ и задаци предмета: Циљ учења физичког и здравственог васпитања је да ученик унапрђује физичке способности, моторичке вештине и знаање из области физичке и здравствене културе, ради очувања здравља и применеправилног и редовног физичког вежбања у савременим условима живота и рада.					
Редни број теме	Област/тема	Оријентацион и број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	Мали фудбал	19	Додавање и пријем Вођење Жонглирање Играње главом Финтирање Шутирање Елементи тактике	Усмено објашњање и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Мењање услова у којима се изводе елементи	Наставник и ученици оцењују степен ангажованости и заинтересованости ученика, поштовање хигијенско-здравствених навика, степен напредовања у односу на почетни
2.	Атлетика	4	Полигон: трчање, скокови	Усмено објашњање и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Помоћ ученика коморганизације	

				Најпре извођење по деловима па у целисти	ниво, поштовање правила понашања ик фер плеја, сарадња са осталим ученицима, знања о значају ФВ.
3.	Гимнастика	4	Вежбе на тлу – састав	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале Асистенција од стране ученика и наставника Помоћ ученика око организације	
4.	Ритмика и плес	3	Вежбе са вијачом и обручем	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале	
5.	Развој физичких способности	3	Рад по станицама	Усмено објашњење и демонстрација Корекције, сугестије, похвале	
6.	Рукомет	3	Игра са применом правила	Наставник и ученици суде уз примену правила	
7.	Активности на снегу	6	Шетња, клискање, санкање	Парк „Пећина“ Упознавање са тереном и Мерама безбедности	
8	Турнир – спортске игре	6	Утакмица са правилима и суђењем	Наставник и ученици суде уз примену и поштовање правила	
9.	Оријентиринг	6	Рад по задацима и оријентациони крос	Парк“Пећина“од лакшег ка тежем, упознавање терена, начина извршења задатака	

Стандарди образовних постигнућа за крај петог разреда – ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

Ниво образовних стандарда ТЕМА/ОБЛАСТ	Основни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК3)	Средњи ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)	Напредни ниво (СПК 1, СПК 2, СПК 3)
Програм рада, правила понашања на часу у условима сале, спортског терена Значај вежбања за здравље	– ФЗВ.ОО.О.3.1. Редовно се баве физичком активношћу у складу са препорукама јавног здравља, примењујући основне хигијенске и безбедносне мере. – ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. – ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања.	– ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења. – ФЗВ.ОО.С.2.3. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.2.4. Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање.	– ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност.
Антропомеријска мерења и мерење физичких способности *вежбе за побољшање	– ФЗВ.ОО.О.3.1. Редовно се баве физичком активношћу у складу са препорукама јавног здравља, примењујући основне	– ФЗВ.ОО.С.1.1. Анализирају користи од редовне физичке активности. – ФЗВ.ОО.С.1.2. Анализирају	– ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине ради побољшања извођења.

физичких способности	хигијенске и безбедносне мере. – ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. – ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања.	значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. – ФЗВ.ОО.С.2.3. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.2.5. Користе концепте мерења да одреде удаљеност, брзину, висину, фреквенцију, број понављања, трајање активности, паузе и сл. приликом вежбања.	– ФЗВ.ОО.С.1.2. Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту.
Атлетика Трчање на кратким и средњим, стазама; ниски старт Истрајно трчање Бацање вортекса	– ФЗВ.ОО.О.3.1. Редовно се баве физичком активношћу у складу са препорукама јавног здравља, примењујући основне хигијенске и безбедносне мере. – ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку	ФЗВ.ОО.С.3.2. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности. – ФЗВ.ОО.С.1.2. Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. – ФЗВ.ОО.С.1.4. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа	– ФЗВ.ОО.Н.2.2. Истражују како учествовање у активностима у природи доприноси личном здрављу и здрављу заједнице. – ФЗВ.ОО.Н.3.4. Уз одговарајућу помоћ креирају и спроводе план за побољшање или очување сопственог нивоа физичке активности и моторичких способности и

Скок увис	активност. – ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања.	физичке активности утичу на њене ефекте. – ФЗВ.ОО.С.1.8. Објашњавају кључне карактеристике правилног извођења моторичких вештина – ФЗВ.ОО.С.1.10. Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу.	прате његове ефекте. – ФЗВ.ОО.Н.3.5. Праве одговорне изборе у вези са физичком активношћу, исхраном и здрављем. – ФЗВ.ОО.Н.3.6. Подстичу друге да се баве физичком активношћу ради очувања здравља.
Вежбе на тлу Колутови, Став на лопатицама, став на шакама, елементи равнотеже	– ФЗВ.ОО.О.3.1. Редовно се баве физичком активношћу у складу са препорукама јавног здравља, примењујући основне хигијенске и безбедносне мере. – ФЗВ.ОО.О.3.4. Анализирају и вреднују своју свакодневну физичку активност. – ФЗВ.ОО.О.3.6. Одржавају личну и колективну хигијену током вежбања.	– ФЗВ.ОО.С.1.10. Препознају развојне промене и њихов утицај на бављење физичком активношћу.	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима.
Вежбе на справама Козлић: прескок згрчком и	– ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију	– ФЗВ.ОО.С.2.1. Идентификују добре и слабе стране сопственог извођења моторичке вештине	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу

разношком Вратило: њихање у вису, упор за рукама, саскок из упора Греда: ходање, окрети	покрета приликом извођења основних моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.8. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.11. Придржавају се правила понашања доприносећи безбедној и позитивној атмосфери за вежбање.	ради побољшања извођења. – ФЗВ.ОО.С.2.2. Дају вршњацима повратне информације о извођењу моторичких вештина ради побољшања извођења. – ФЗВ.ОО.С.2.3. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.2.4. Аргументовано дискутују о утицају физичке активности на здравље и благостање.	са сопственим потребама и интересовањима.
Рукомет Елементи вођења хватања и додавања шутирање, основи групне тактике, правила	– ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.8. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих	– ФЗВ.ОО.О.2.1. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера. – ФЗВ.ОО.О.2.3. Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности.	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима.

	моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.9. Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности.		
Полигон са елементима рукомета, атлетике и вежби на тлу	– ФЗВ.ОО.О.1.7. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења основних моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.8. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења једноставнијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.О.1.9. Придржавају се правила игре/активности и прихватају исход игре/активности.	– ФЗВ.ОО.С.1.6. Демонстрирају добру контролу и координацију покрета приликом извођења сложенијих специјализованих моторичких вештина. – ФЗВ.ОО.С.1.7. Демонстрирају моторичке вештине у различитим условима у складу са постављеним задацима. – ФЗВ.ОО.С.3.2. Правилно реагују у случају повреде приликом физичке активности. – ФЗВ.ОО.С.2.3. Користе повратне информације ради побољшања контроле и координације тела приликом извођења моторичких вештина.	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима.

Ритмика и плес Вежба у 4/4 такту Вежбе са обручем	– ФЗВ.ОО.О.2.1. Активно учествују у разноврсним индивидуалним и групним физичким активностима, сарадничког и такмичарског карактера.	– ФЗВ.ОО.С.1.16. Идентификују елементе националног наслеђа у физичкој активности, спорту и плесу	– ФЗВ.ОО.Н.3.1. Са самопоуздањем се редовно баве физичком активношћу у складу са сопственим потребама и интересовањима.
Опште припремне вежбе	– ФЗВ.ОО.О.1.1. Дају типичне примере за различите типове физичке активности. – ФЗВ.ОО.О.1.2. Тумаче основне препоруке за физичку активност деце и адолесцената. – ФЗВ.ОО.О.1.3. Препознају и описују промене које настају у организму током физичке активности. – ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања.	– ФЗВ.ОО.О.1.4. Демонстрирају правилно загревање на почетку вежбања и смиривање организма на крају вежбања. – ФЗВ.ОО.О.2.3. Редовно учествују у различитим вежбањима ради унапређивања моторичких способности	– ФЗВ.ОО.С.1.2. Анализирају значај моторичких способности за добро здравље и учествовање у спорту. – ФЗВ.ОО.С.1.3. Демонстрирају технике помагања, чувања себе и других приликом вежбања. – ФЗВ.ОО.С.1.4. Објашњавају како промене фреквенције, интензитета, трајања и типа физичке активности утичу на њене ефекте.

Програми изборних наставних предмета

Наставни програм: ВЕРСКА НАСТАВА

Циљ и задаци предмета: у 5. разреду јесте да ученици на примеру старозаветне историје уоче да Бог није одустао од остварења свог првобитног плана о свету, који се огледа у сједињењу свих створених бића са Богом преко човека, и поред тога што је то први човек Адам одбио да испуни. Бог је после греха првог човека променио начин остварења тог циља, али је циљ због кога је свет створен остао исти. Конкретна реализација тога циља почиње од избора Аврама и благосиљања јеврејског народа у њему, што означава почетак Цркве која има исту структуру као будуће Царство Божије. Кроз старозаветну историју почиње, међутим, да се назире и то коју је личност одабрао Бог да уместо првог Адама буде та спона између Њега и света како би се тај план испунио, као и то на који ће се начин то сада остварити. Старозаветни догађаји и старозаветна Црква типови су и праслика оваплоћења Сина Божијег који ће постати нови Адам, његовог страдања и васкрсења, као и новозаветне Христове Цркве.

Редни број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	I – УВОД	6	- моћи да сагледа садржаје којима ће се бавити настава Православног катихизиса у току 5. разреда основне школе; - моћи да уочи какво је његово предзнање из градива Православног катихизиса обрађеног у претходном циклусу школовања. - бити мотивисан да похађа часове Православног катихизиса.	- Упознавање са садржајем програма и начином рада - ПРЕЛИМИНАРНА СИСТЕМАТИЗАЦИЈА	Катихизација као литургијска делатност-заједничко је дело катихете (вероучитеља) и његових ученика. Катихета (вероучитељ) би требало стално да има науму да катихеза не постоји ради гомилања информација („знања о вери“), већ као настојање да се учење и искуство Цркве лично усвоје и спроведу у живот кроз слободно учешће у богослужбеном животу Цркве. На почетку сваке наставне теме ученике би требало упознати са циљевима и исходима
2.	II - РЕЛИГИЈА И КУЛТУРА СТАРОГ СВЕТА	8	- моћи да именује неке политеистичке религије - моћи да наведе неке од	- Религија и култура старог света - Човекова жеђ за Богом и вечним животом	

			карактеристика политеистичких религија и културе старог века	• Митови и легенде	наставе, садржајима по темама, начином остваривања програма рада, као и са начином вредновања њиховог рада.
3.	III - ОТКРИВЕЊЕ - СВЕТ БИБЛИЈЕ	10	• моћи да уочи да се Бог откривао изабраним људима, за разлику од паганских божанстава; • моћи да објасни да је рођење Христово догађај који дели историју на стару и нову еру; • моћи да наведе неке од библијских књига, њихове ауторе и оквирно време настанка • моћи да разликује Стари и Нови Завет • бити подстакнут да се односи према Библији као светој књизи;	• Божије Откровење • Свето Писмо (настанак, подела)	Врсте наставе Настава се реализује кроз следеће облике наставе: • теоријска настава (35 часова) • практична настава (1 час) Место реализације наставе • Теоријска настава се реализује у учioniци; • Практична настава се реализује у цркви – учешћем у литургијском сабрању; Дидактичко методичка упутства за реализацију наставе
4.	IV - СТВАРАЊЕ СВЕТА И ЧОВЕКА	12	• моћи да преприча библијску причу о постању и доживи је као дело љубави Божије • моћи да увиди да је Бог поред видљивог света створио и анђеле • моћи да преприча библијску приповест о стварању човека и уочи да је човек сличан Богу јер је слободан	• Шестоднев • Стварање човека „поикони и подобију“ • Прародитељски грех • Човеки из вавилонског врта (Каин и Авел, Ноје, Вавилонска кула)	• Уводне часове • Треба да се објасни мислититак од попријесум еђусобном упознавању ученика, упознавању ученика с циљевима, исходима, наставним садржајима, али и тако да наставник стекне почетни увид у то каквим предзнањима и ставовима из подручја Право

			• бити подстакнут на развијање осећаја личне одговорности према природи; • моћи да наведе неке од последица првородног греха по човека и читаву створену природу; • моћи да преприча неку од библијских прича до Аврама; • моћи да повеже причу о Нојевој барци са Црквом		славног катихизиса, група располаже. • Реализација програма требало би да се одвија у складу с принципима савремене активности наставе, која својом динамиком подстиче ученика на истраживачку и проблемски приступ садржајима тема. У току реализације стављају нагласак више на доживљајно и формативно, а мање на сазнајно и информативно.
Укупно		36			

Програм рада из наставног предмета – ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

Циљ и задаци предмета		Циљ учења Грађанског васпитања је да ученик изучавањем и практиковањем основних принципа, вредности и процедура грађанског друштва постане свестан својих права и одговорности, осетљив за потребе појединаца и заједнице и спреман да активно делује у заједници уважавајући демократске вредности.			
Редн и број теме	Област/тема	Оријентациони број часова	Исходи за тему	Начини и поступци за постизање исхода (дидактичко-методичка решења, активности)	Начин и поступци за процену и проверу остварености постигнућа и циљева
1.	ЉУДСКА ПРАВА	8	По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – разликује жеље од потреба и наведе примере везе између потреба и људских права; – штити своја права на начин који не угрожава друге и њихова права; – аргументује потребу посебне заштите права детета; – на примеру препозна уграђеност права детета у основним докумен-тима која уређују рад школе; – наведе чиниоце који утичу на остваривање дечијих права;	• Интерактивне методе • Истраживачке методе • Дискусија • Аргументовање • Анализа случаја • Покретање иницијативе и акције • Радионице • Симулације • Играње улога • Студије случаја • Дебате • Дискусије • Пројекти • Истраживања • Промоције	Продукти ученичких активности (постери, аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе...) Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
2.	ДЕМОКРАТСКО ДРУШТВО	10	– препозна ситуације кршења дечијих права у свакодневном животу и на примерима историјских догађаја; – искаже свој став о значају поштовања правила у функционисању заједнице; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; – наведе начине демократског одлучивања;	• Интерактивне методе • Истраживачке методе • Дискусија • Аргументовање • Анализа случаја • Покретање иницијативе и акције • Радионице • Симулације • Играње улога	Продукти ученичких активности (постери, аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе...) Формативно оцењивање и бележење

			– објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; – реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; – прихвата друге ученике и уважава њихову различитост	• Студије случаја • Дебате • Дискусије • Пројекти • Истраживања • Промоције	напредовања ученика
3.	ПРОЦЕСИ У САВРЕМЕНОМ СВЕТУ	10	– препозна ситуације кршења дечијих права у свакодневном животу и на примерима историјских догађаја; – искаже свој став о значају поштовања правила у функционисању заједнице; – учествује у доношењу правила рада групе и поштује их; – понаша се у складу са правилима и дужностима у школи; – наведе начине демократског одлучивања; – објасни улогу појединца и група у заштити дечијих права; – реално процени сопствену одговорност у ситуацији кршења нечијих права и зна коме да се обрати за помоћ; – прихвата друге ученике и уважава	• Интерактивне методе • Истраживачке методе • Дискусија • Аргументовање • Анализа случаја • Покретање иницијативе и акције • Радионице • Симулације • Играње улога • Студије случаја • Дебате • Дискусије • Пројекти • Истраживања • Промоције	Продукти ученичких активности (постери, аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе...) Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика
4.	ГРАЂАНСКИ АКТИВИЗАМ	8	– учествује у осмишљавању акције, процењивању њене изводљивости и предвиђању могућих ефекат; – учествује у извођењу акције, прикупљању и обради података о изабраном проблему користећи различите изворе и технике; – презентује, образлаже и аргументује изабрану акцију и добијене резултате; – у дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, комуницира на неугрожавајући начин.	• Интерактивне методе • Истраживачке методе • Дискусија • Аргументовање • Анализа случаја • Покретање иницијативе и акције • Радионице • Симулације • Играње улога • Студије случаја • Дебате • Дискусије • Пројекти	Продукти ученичких активности (постери, аудио-визуелни записи, презентације, прикази резултата истраживања, представе...) Формативно оцењивање и бележење напредовања ученика

				• Истраживања • Промоције	
	Укупно:	36			

Слободне наставне активности у петом разреду

Ученици се на почетку школске године опредељују за једну од понуђених слободних наставних активности:

- музиком кроз живот,
- цртање, вајање и сликање,
- чувари природе
- сачувајмо нашу планету,
- вежбањем до здравља.
- медијска писменост
- врлине и вредности као животни компас I
- боравак у природи и планинарење I

МУЗИКОМ КРОЗ ЖИВОТ – 36 часова

Циљ и задаци

Циљ учења слободне наставне активности *Музиком кроз живот* је да ученик развија стваралачко и креативно мишљење кроз практичан рад, мотивацију, интелектуални, социјални, емоционални и морални развој, свест о сопственом здрављу, опажање, осетљивост за естетику, радозналост и самопоуздање како би био оспособљен за креативно решавање проблема и имао одговоран однос према очувању уметничког наслеђа и културе свога и других народа.

Остали циљеви и задаци су:

да код ученика развија музичке способности и жељу за активним музицирањем/певањем и суделовањем у школским ансамблима;
да подстиче креативне способности ученика и смисао за колективно музицирање;
да развија навике слушања музике, подстиче доживљај и оспособљеност за разумевање музичких порука;
да подстиче стваралачко ангажовања у свим музичким активностима (извођење, слушање, истраживање и стварање музике);
да развија критичко мишљење.

Ред. бр.	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика
1.	ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ Проширивање знања о музичким елементима. Изражајна својства динамике. Врста, карактер и примена темпа. Тон: боја и текстура Ритам: дводелни, троделни, четвороделни и мешовити. Повезивање звука и ритма. Примена динамике, темпа и ритма	креативне радионице, рад на пројекту, покретање акција, реаговање на одређене теме, дискусије, дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, прављење досијеа, вртлог идеја, студије случаја, промоције, организовање кампања и сл.	Континуирано праћење напретка ученика(ангажовање, аргументовање, залагање), вредновање квалитета постављених питања, повезивање појава, налажење примера, закључивање, размена мишљења, дискутовање, давање креативних решења, размена мишљења, квизови, улазни/излазни тестови

	у свакодневном животу Проширивање искуства ученика у коришћењу различитих музичких средстава за рад у процесу музичког изражавања и обликовања; Индивидуално и групно певање. Двоглас. Троглас. Индивидуално и групно свирање.		
2.	ТЕЛО КАО МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ Синхронизација различитих менталних и физичких капацитета. Координација различитих менталних и физичких капацитета Правилно дисање. Концентрација. Говор тела. Јачање одређених делова тела. Рефлекс. Пажња. Брзина реаговања на различите захтеве из окружења. Развој свесности о нашем телу, контроли покрета и јачању мишића, као и бољој координацији и балансу. Стимулација и активација		

	организма на психомоторном и когнитивном нивоу. Истраживање унутрашњег ритма и звука свога тела. Body percussion.		
3.	КРИТИЧКО МИШЉЕЊЕ КРОЗ МУЗИКУ Технике критичког мишљења. Дрво проблема. Дебата. Шест шешира. Мозгалица. Трибине. Вештине критичког мишљења: комуникација, сарадња, препознавање проблема, решавање проблема. Вештина постављања питања: меморијска, транслацијска, интерпретацијска, аналитичка, синтетичка, евалуацијска. Обликовање оригиналног мишљења. Музичка критика. Анализа композиције Развијање способности и интересовања за целоживотно образовање.		

ЦРТАЊЕ, ВАЈАЊЕ И СЛИКАЊЕ– 36 часова

Циљ и задаци:

Циљ ове слободне наставне активности је да омогућава ученицима да кроз ликовне радионице и индивидуалне и тимске ликовне пројекте развијају стваралачко мишљење и вештине које су им неопходне за свакодневни живот и наставак школовања.

Ова изборна настава такође:

- омогућава и подстиче развој учениковог спонтаног и креативног мишљења у областима ликовне културе;
- омогућава и подстиче ученике на савладавање технолошких поступака ликовног рада у оквиру одређених средстава и медијума;
- мотивише ученике на упознавање основних елемената и закономерности ликовног језика;
- развија способности и веће осетљивости ученика за опажање квалитета свих ликовних елемената: линија, облика, боја;
- ствара услове да ученици на часовима у процесу реализације садржаја користе различите технике и средства и да креативним изражавањем боље упознају њихова визуелна и ликовна својства;
- развија способности ученика за визуелно памћење, за повезивање опажених информација као основе увођења у креативно визуелно мишљење;
- развија већу осетљивост за ликовне и визуелне вредности које се стичу у настави, а примењују у раду и животу;
- развија моторичке способности ученика и навике за лепо писање;
- континуирано подстиче и прати интересовања за посећивањем музеја, изложби и јача потребе код ученика за чување културних добара и естетског изгледа средине у којој ученици живе и раде;
- ствара услове да се упознавањем ликовних уметности боље разумеју природне законитости и друштвене појаве;
- омогући разумевање позитивног емоционалног става према вредностима израженим у делима различитих подручја уметности;
- развија способности за препознавање основних својстава традиционалне, модерне и савремене уметности.

Ред. бр.	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика
1.	ЦРТАЊЕ Својства линија. Врсте цртежа. Цртачке технике.	Индивидуално, креативно, спонтано и слободно изражавање ученика. Подстицање ученика да се ликовно изразе. Поред теоријских часова, реализација практичних часова ван учионице. Илустративно-демонстративна метода	Посматрање Разговор Ученички радови Ангажовање ученика Самопроцена

2.	БАЈАЊЕ Својства облика. Стилизовање облика. Вајарске технике.	Дијалогска метода- метода разговора	
3.	СЛИКАЊЕ Примарне, секундарне и терцијарне боје. Локални тон. Сликарске технике.		

ЧУВАРИ ПРОРОДЕ – 36 часова

Циљ и задаци: Циљ наставе изборног предмета чувари природе јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, усвајање и примена концепта одрживог развоја и остваривање образовања о квалитету живота.

Циљ изучавања: да ученици стекну знања, понашање, ставове и вредности који су потребни за очување и унапређење животне средине, биодиверзитета, природе и одрживог развоја.

Задаци предмета:

- развијање образовања за заштиту животне средине;
- развијање вредности, ставовеа, вештинаа и понашањеа у складу са одрживим развојем;
- развијање здравог односа према себи и другима;
- умеће да на основу стечених знања изабери квалитетне и здраве стилове живота;
- примењивање рационалног коришћења природних ресурса;
- препознавањем извора загађивања и уочавању последица;
- стицањеспособности за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
- развијање радозналости, активног учествовања и одговорности;
- поседовања развијене свести о личном ангажовању у заштити и очувању животне средине, природе и биодиверзитета

Ред. бр.	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика
1.	Упознај живи свет своје околине	Препознавање биљних и животињских врста на основу апликације, прављење онлине и обичних хербаријума од врста које су широко распрострањене у крају, рад на терену ради истраживања биодиверзитета краја, сумирање резултата у учионици и упоређивање резултата са Белим и Црвеним књигама.	Наставник треба континуирано да прати напредак ученика, који се огледа у начину на који ученици учествују у активностима, како прикупљају податке, како бране своје ставове, како аргументују, евалуирају, документују што се постиже формативним оцењивањем.
2.	Значај живог света за човека	Кроз пројекат помоћи опрађивачима, птицама или некој другој врсти радити на еколошкој свести ученика, садити биљке у саксијама или напољу и посматрати утицај загађивача, пестицида, хербицида,...	Посебно поуздани показатељи су квалитет постављених питања, способност да се нађе веза међу појавама, наведе пример, промени мишљење у контакту са аргументима, разликују чињенице од интерпретација, изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиде последице, дају креативна решења. Такође, наставник прати и вреднује како ученици међусобно сарађују, како решавају сукобе мишљења, како једни другима помажу, да ли испољавају иницијативу, како превазилазе тешкоће, да ли показују критичко мишљење или критицизам, колико су креативни. За неке садржаје прикладни су и други начини провере напредовања као што су нпр. квизови или улазни и излазни тестови како би се утврдили ефекти рада на нивоу знања, вештина, ставова.
3.	Помозимо да преживе	Пронаћи адекватне замене за вештачке адитиве помоћу истраживачког рада. На гајеним биљкама их применити.	
	Ја чувам природу	Формирање еко патроле. Истражити литературу како би се локални проблем загађивања могао решити. Израда паноа са правилима бонтона у природи.	Вредновање ученичких

4.		постигнућа врши се у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању. Ученици свакако треба унапред да буду упознати шта ће се и на који начин пратити и вредновати. Приликом сваког вредновања постигнућа потребно је ученику дати повратну информацију која помаже да разуме грешке и побољша свој резултат и учење.
----	--	--

САЧУВАЈМО НАШУ ПЛАНЕТУ – 36 часова

Циљ и задаци

Циљ учења слободне наставне активности Сачувајмо нашу планету јесте развијање функционалне писмености из области заштите животне средине, разумевање односа човек – природа са циљем бољег схватања света који га окружује, лакше сналажење у природном и социјалном окружењу и формирање одговорног и активног појединца у циљу разумевања и примене концепта одрживог развоја.

Задаци наставе предмета Сачувајмо нашу планету су да ученици:

- развијају образовање о одрживом развоју, животној средини и утицају човека на животну средину;
- развијају одговоран однос према одрживости животне средине;
- развијају одговоран однос према разноврсности неживе природе;
- умеју да на основу стечених знања изаберу квалитетне и здраве стилове живота;
- стичу способност за уочавање, формулисање, анализирање и решавање проблема;
- развијају одговоран однос према разноврсности живог света;
- поседују развијену свест о личном ангажовању у заштити и очувању наше планете.

Ред. бр.	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика
1.	ОДРЖИВОСТ, ЖИВОТНА СРЕДИНА И УТИЦАЈ ЧОВЕКА	Наставне методе: - Вербално-текстуална метода, - метода демонстрације, - самосталан рад ученика, - метода руковођења самосталним радом ученика—пројекти, истраживања, - проблемско-истраживачка настава, - метода сценске комуникације, - симулације, - играње улога, - дебата,	Посматрање, праћење учешћа у активностима, ученички радови, квизови, описно оцењивање ученика, самооцењивање, изложбе.
2.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА ОДРЖИВОСТИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	- кооперативна метода, - амбијентално учење, - партиципативне методе, - решавање проблем-ситуација, - радионице. Облици рада: Фронтални, групни, у пару, индивидуални.	
3.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА РАЗНОВРСНОСТИ НЕЖИВЕ ПРИРОДЕ	Активности наставника: Наставник као извор знања, креатор, организатор и координатор активности, мотиватор, планира и прати, подстиче, оцењује... негује позитивну климу у одељењу. Активности ученика: - Посматрање, - описивање,	

4.	ОДГОВОРАН ОДНОС ПРЕМА РАЗНОВРСНОСТИ ЖИВОГ СВЕТА	- процењивање, - груписање, - праћење, - бележење, - практиковање, - експериментисање, - истраживање, - сакупљање, - креирање, - играње улога, - активности у оквиру мини-пројекта.	
----	--	---	--

ВЕЖБАЊЕМ ДО ЗДРАВЉА - 36 часова

Циљ и задаци- да ученик овлада знањима, развије вештине и формира ставове и вредности од значаја за одговоран однос према здрављу, физичком вежбању и здравим животним навикама

Задаци предмета – Дефиниција здравља, развој сазнања о правилном и неправилном вежбању, здравој исхрани, ризицима дијета, сврси вежбања, правилно држање тела.

Ред. бр.	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика
1.	Вежбање, здравље и животна средина: *појам и врсте здравља, начини његовог праћења и чувања *Утицај вежбања на здравље, раст и развој. Људско тело- кости . зглобови и мишићи *Специфичности вежбања у спорту и ван спорта * правилно и неправилно вежбање Мотивација за вежбање и фактори који утичу на одустајање	Демонстрације, презентације. Мини предавања дебате, студије случаја, анализе видео прилога, гостовање стручњака, посета просторима за вежбање, спортским и рекреативним дешавањима	Континуирано праћење од стране наставника: *На који начин и колико ученици учествују у активностима * на који начин прикупљају податке * како аргументују своје ставове * иницијални и излазни тестови

	+Када не треба вежбати? *Вежбање и имунитет *значај вежбања на чистом ваздуху *Вежбање и очување животне средине *повтреде при вежбању и прва помоћ		
2.	Исхрана и вежбање: *Исхрана као извор енергије *Карактеристике основних животних намирницаважних за вежбање * гојазност и мршавост – ризици и компликације * како и где се информишемоо здравом начину исхране. Производи који се рекламирају , а треба их избегавати * различите врсте дијета и њихови позитивни инегативни ефекти *Правилна исхрана пре и после вежбања		
3.	Вежбање и физички изглед: *Идеал физичког изгледа некад и сад *Правилно држање тела и физички изглед *Претерана употреба дигиталних технологија и последица на здравље и физички изглед *Утицај вежбања и здравих бначина живота на физички изглед		
4	У вежбању једнаки		

	*Остваривање права детета на раст , развој, здравље, игру, дружење кроз вежбање прилагођено могућностима и потребама *Доступност опреме и простора за вежбање * Родна (не)равноправност у вежбању и спорту * Вежбање после болести и повреда * Значај вежбања за особе са сметњама у развоју и инвалидитетом и спортови прилагођени њиховим могућностима		
--	---	--	--

МЕДИЈСКА ПИСМЕНОСТ – 36 ЧАСОВА

Циљ наставе	Циљ учења слободне наставне активности <i>Медијска писменост</i> је да подстакне развој медијске културе ученика и допринесе јачању способности разумевања, деконструкције и креирања медијских садржаја, које ће ученику помоћи за даљи когнитивни, емоционални и социјални развој у савременом медијацентричном окружењу.				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
ПОЈАМ И ФУНКЦИЈЕ МЕДИЈА И Медији и публика (корисници). Традиционални медији (штампа, радио, телевизија, филм) и нови медији (интернет). Улога и место медија у савременом друштву. Медијске навике (<i>Мој медијски дан</i>). ДЕКОНСТРУКЦИЈА И КОНСТРУКЦИЈА МЕДИЈСКЕ ПОРУКЕ Медијски садржаји као конструкти стварности. Деконструкција и конструкција медијских		– идентификује/процени комуникацијски процес у односу медији – публика (корисници); – разликује традиционалне и нове медије поредећи начине пласирања порука; – упореди основне особености различитих медија и изводи закључке о функцијама медија; – опише и анализира своје медијске навике; – разликује медијске садржаје од стварности, идентификујући их као конструкте стварности; – деконструише једноставније примере медијских порука; – одговорно креира једноставније медијске	- рад у групама - радионице - презентације - илустрација-демонстрација - практични рад	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима Дигитална компетенција Решавање проблема Сарадња Одговорно учешће у демократском друштву Одговоран однос према здрављу Одговоран однос према околини Естетичка	Наставник континуирано прати напредак ученика: -начину на који ученици учествују у активностима, -како прикупљају податке, -како аргументују, -које ставове изражавају. Поуздани показатељи напретка су квалитет постављених питања, способност да се промени мишљење у контакту са аргументима, разликовање чињеница од интерпретације, способност да се изведе закључак, прихвати другачије мишљење, примени научено, предвиди последице. Код неких садржаја могу

порука. ОГЛАШАВАЊЕ Комерцијални медијски садржаји у различитим медијима (рекламе, скривене поруке намењене пласирању одређених идеја, садржаја и животних стилова). Профит као циљ оглашавања. типичан медијских садржаја на осећања, вредности и понашање публике – куповину и потрошњу. МЕДИЈСКИ САДРЖАЈИ НА МОБИЛНИМ ДИГИТАЛНИМ ПЛАТФОРМАМА И ПРЕТРАЖИВАЊЕ НА ИНТЕРНЕТУ Комуникација у дигиталном окружењу. Поузданост и веродостојност информација на интернету. Претраживачи „на	садржаје. – критички вреднује оглашавање у различитим медијским садржајима и препознаје профит као основни циљ; – наводи примере манипулације у медијским садржајима којима се подстичу куповина и потрошња, одређена осећања, вредности и ставови потрошача. – разликује функције и могућности мобилних дигиталних платформи; – идентификује недостатке и предности мобилног телефона као уређаја за комуницирање, информисање и забаву; – препознаје сврху и начин функционисања претраживача „на мрежи” и агрегатора садржаја; – вреднује и разврстава једноставније примере информација са интернета према изворима из којег потичу, делећи их на поуздане и непоуздане; – препознаје ризично понашање на друштвеним мрежама.		компетенција Предузимљивост и оријентација ка предузетништву	се урадити иницијални и излазни тест којим ће се утврдити знања, вештине, ставови пре и после рада на неком садржају.
---	--	--	--	--

мрежи” и агрегатори садржаја. Вредновање и селекција доступних информација. Персонализована претрага на Гуглу. Анализа апликација на мобилном телефону. Зависност од мобилних телефона.					
---	--	--	--	--	--

ВРЛИНЕ И ВРЕДНОСТИ КАО ЖИВОТНИ КОМПАС I – 36 ЧАСОВА

Циљ и задаци програма:

Циљ програма је оснаживање личног развоја ученика и подстицање развоја вредности и врлина као главних ослонаца и водича у животу за добробит појединца и друштва, као и развој социјалних вештина значајних за просперитет, физичко и ментално здравље и живот у атмосфери узајамног уважавања и бриге једних за друге.

Задаци:

- Развијање универзалних животних вредности
- Подстицање и развијање капацитета за показивање саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима
- Оспособљавање ученика да препознају врлине код себе и других људи и оснажи их да развијају врлине које желе
- Развијање социјалних вештина код ученика кроз подстицање развоја асертивне комуникације, препознавање емоција, самоконтролу.

Р. Број	Тема/област	Начин реализације	Начин праћења реализације циљева и напредовања ученика	Исходи
1.	Животне вредности Живот. Породица. Здравље. Слобода. Љубав. Образовање. Мир. Другарство. Заједништво. Опште добро. Социјална правда или једнакост.	Радионице, рад на пројекту, покретање акција, волонтирање, дискусије, дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, студије случаја, промоције, организовање кампања, гледање филмова, гостујући предавачи	Континуирано праћење напретка ученика (ангажовање, аргументовање, залагање), вредновање квалитета постављених питања, повезивање појава, налажење примера, закључивање, размена мишљења, дискусије, проналажење креативних решења, квизови, улазни/излазни тестови	Ученик зна да: - наведе неколико универзалних животних вредности и доведе их у везу са људским понашањем - покаже саосећање са другим људима, препозна примере бриге за друге и покаже спремност да помогне другоме у складу са својим могућностима - образложи значај дружења и наведе како се другарство негује - препозна примере негативног понашања где је лична добробит испред општег добра - у дискусији покаже вештину активног слушања, износи свој став заснован на аргументима, „напада“ проблем а не особу - сарађује и буде члан тима - идентификује код себе врлине које поседује и које жели да развије - препозна и именује врлине код блиских особа и ликова у књижевности, филму
2.	Људске врлине Праведност. Истинољубивост. Одговорност. Захвалност. Поштење. Толеранција. Емпатија. Поверење. Солидарност. Самоприхватање. Одмереност.	Радионице, рад на пројекту, покретање акција, дискусије, дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, студије случаја, промоције, организовање кампања, гледање филмов	Континуирано праћење напретка ученика (ангажовање, аргументовање, залагање), вредновање квалитета постављених питања, повезивање појава, налажење примера, закључивање, размена мишљења, дискусије, проналажење креативних решења, квизови, улазни/излазни тестови	
3.	Социјалне вештине	Радионице, рад на пројекту, покретање акција, дискусије,	Континуирано праћење напретка ученика	

	Просоцијално понашање. Брига за себе и друге. Сарадња. Асертивна комуникација. Препознавање сопствених и туђих осећања. Самоконтрола. Волонтирање. Конструктивно решавање конфликта. Одређивање приоритета. Критичко мишљење.	дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, студије случаја, промоције, организовање кампања, гледање филмов	(ангажовање, аргументовање, залагање), вредновање квалитета постављених питања, повезивање појава, налажење примера, закључивање, размена мишљења, дискусије, проналажење креативних решења, квизови, улазни/излазни тестови	- сарађује и буде члан тима - разликује асертивну комуникацију од агресивне и пасивне - наведе неколико техника самоконтроле осећања - прихвати одговорност за сопствено понашање - образложи карактеристике конструктивног решавања конфликта - наведе неколико глобалних и локалних организација које се баве хуманитарним радом - искаже поштовање и захвалност према људима који чине добра дела за опште добро * Додатно исходи који се односе на седми и осми разред: • доведе у везу вредности, врлине и осећања са понашањем људи • критички разматра систем вредности у друштву • препозна активности којима се промовишу људске врлине и вредности и изражава позитиван став према томе
4.	Добročинство Филантропија – појам и значај. Добročинитељи и задужбинарство некад и сад. Црвени крст. Хуманитарне невладине организације. Добротворне фондације.	Радионице, рад на пројекту, покретање акција, дискусије, дебате, играње улога, анализа информација, истраживање и анализа добијених резултата, студије случаја, промоције, организовање кампања, гледање филмов	Континуирано праћење напретка ученика (ангажовање, аргументовање, залагање), вредновање квалитета постављених питања, повезивање појава, налажење примера, закључивање, размена мишљења, дискусије, проналажење креативних решења, квизови, улазни/излазни тестови	

	Осмишљавање и реализација мање акције за добробит неког појединца, групе или заједнице.			
--	---	--	--	--

Напомена: Слободна наставна активности Вредности и врлине као животни компас I и II нуде се ученицима од петог до осмог разреда с тим да је могу бирати само једном у другом циклуса. Програми су исти садржајно, али су по исходима захтевнији у 7. и 8. разреду, па самим тим потребна су прилагођавања с обзиром на узраст ученика.

БОРАВАК У ПРИРОДИ И ПЛАНИНАРЕЊЕ I – 36 ЧАСОВА

Циљ наставе	Циљ програма је да се ученици кроз стицање знања, усвајање вештина, формирање ставовова и вредности мотивишу и оснаже за безбедан и одговоран боравак и кретање у природи.				
Међупредметно повезивање	Свет око нас, природа и друштво, биологија, географија, физика, математика, информатика и рачунарство, ТИТ, ликовна култура				
Годишњи фонд часова	36		Недељни фонд часова	1	
НАСТАВНЕ ТЕМЕ	Оријен. број часова	Исходи за предмет на крају разреда	Начин реализације исхода/циљева (дидактичко-методичка решења)	Међупредметне компетенције	Начин праћења остварености циљева и постигнућа ученика
ЧОВЕК И ПРИРОДА Човек и природа - трајна и нераскидива веза. Циљеви, смисао и значај боровка и кретања човека у	36	Аргументовано образложи смисао и значај боровка и кретања човека у природи;	-презентације, -демонстрације,	-Компетенција за целоживотно учење. Решавање проблема.	Насравник треба континуирано да прати напредак ученика:

природи. Природа као место учења, примене научног и успостављања равнотеже духа и тела. Очување природе човекова обавеза и одговорност. Историја организованог планинарског покрета у свету и код нас. Планинарски савез Србије и планинарски клубови. Обележавање Међународног дана планина и Дан пешачења. Знаменити планинари.		-Искаже интересовање за боравак и кретање у природи; -Очување природе посматрао обавезу и одговорност; -Разликује начине боравка у природи и врсте планинарских терена; -Доведе у везу правилан избор опреме са безбедношћу боравка и кретањем у природи; -Наведе принципе правилног паковања ранца; -Наведе најчешће опасности и повреде у природи, начине правилног реаговања и могућности да се опасност избегне; -Наведе препоруке Планинарског савеза Србије за безбедан боравак у планини; -Наведе бројеве хитне помоћи, полиције, ватрогасаца и горске службе спасавања;	-мини предавања, -студије случаја, -симулације, -играње улога, -дебате, -рад у паровима и малим групама, -квизови, - групна анализа погледаног филма, -гостовање стручњака, -посете различитим дешавањима, укључивање у акције.	Одговорно учешће у демократском друштву. Сарадња. Комуникација. Одговоран однос према здрављу. Одговоран однос према околини. Дигитална компетенција. Рад с подацима и информацијама. Естетичка компетенција.	-активност ученика -прикупљање података -како аргументују и евалуирају -међусобна сарадња, помагање -развијање критичког мишљења -испољаване иницијативе Други начини провере: -квизови
БОРАВАК И КРЕТАЊЕ У ПРИРОДИ Планинарски терени и објекти. Начини боравка у природи Опрема за боравак и кретање у природи. Субјективне и објективне опасности у природи, превенција и начини реаговања. Најчешће повреде у природи, прва помоћ и спасавање. Јавне службе од значаја у опасним ситуацијама. Припрема за					

боравак у природи. Оријентација у природи. Технике кретања.		-Одреди стране света помоћу компаса, звезде северњаче и сунца и оријентише се у природи користећи дигиталну опрему и информационе технологије; -Исказује позитиван став према физичкој припреми као предуслову за безбеданборавак и кретање у природи; -Наведе и опише основнетехнике кретања у природи; -Опише утицај метеоролошких елемената и појавана боравак и кретање у природи и препозна предзнаке лепоги лошег времена; -Образложи како се у природи прави заклон од невремена; -Наведе и образложи примере правилне исхранеи хидратације пре, током инакон боравак и кретања у природи; -На сликама препозна и отровне биљке из природе;			
УТИЦАЈ ВРЕМЕНСКИХ УСЛОВА НА БОРАВАК И КРЕТАЊЕ У ПРИРОДИ Утицај метеролошких елемента и појава на боравак икретање у планини. Предзнаци лепог и лошег времена. Прављење заклона од невремена.					
ИСХРАНА И ХИГИЈЕНА ТОКОМ БОРАВКА И КРЕТАЊА У ПРИРОДИ Правилна исхрана и хидратација у припреми за боравак у природи, током боравак у природи и после напорне физичке активности. Отровне и штетне биљке уприроди. Хигијена током боравак и кретања уприроди.					
КОДЕКС БОРАВКА И КРЕТАЊА У ПРИРОДИ Одговоран однос према себи, другима и природи. Сарадња, комуникација и					

решавање проблема у организованој групи која борави и креће се у природи.		-Наведе основна правила одржавања хигијене током боравка и кретања у природи; -Дискутује о одговорном и не одговорном понашању према себи, другима и природи; -Образложи значај и начин комуникације у групи која борави и креће се у природи; -Искаже солидарност и спремност да реагује у ситуацији угрожености безбедности и здравља чланова групе; -Објасни значај планирања за боравак и кретање у природи -Наведе основне елементе дневника који се води током боравака у природи; -Доживи и забележи лепоту природе;			
ОРГАНИЗАЦИЈА ИЗВОЂЕЊА ПЛАНИНАРСКИХ АКТИВНОСТИ Припрема и израда плана акције. Реализација акције. Планинарски дневник. Естетски доживљај боравка и кретања у природи.					

Програм допунске и додатне наставе у петом разреду

Програм допунске и додатне наставе за пети разред - СРПСКИ ЈЕЗИК

Допунска настава – српски језик

Општи циљеви и задаци		Подстицање ученика на самостално закључивање и повезивање језика са свакодневним животом. Развијање љубави према књижевности и мотивисање за напредовање у учењу.			
Редн и број	Назив теме	Оријен тацион и број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Усмено изражавање	4	-причање догађаја и доживљаја -причање измишљеног догађаја на основу плана -ентеријер -уочавање књижевних портрета	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
2.	Писмено изражавање	4	-препричавање (хронолошки ред) -описивање појединости у природи -зимски пејзаж	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика

			-портретисање -писмо -вест	напредовања), рад у пару и рад у групи	
3.	Граматика	12	-главни реченични делови -глаголи (служба у реченици) -глаголски и именски предикат -појам променљивости и непроменљивости речи -значење и употреба падежа -промена именица (независни и зависни падежи, деклинација) -придеви (творба, промена) -личне заменице (промена, наглашени и ненаглашени облици) -неличне именичке заменице -глаголски вид -глаголски род -глаголски облици (глаголске основе, наставци) -сложени глаголски облици -реченица, служба речи	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика

			-узвици, речце, писање речце НЕ		
4.	Правопис	4	-диктат: ћирилица, латиница -правописна вежба (управни говор) -писање присвојних придева изведених од властитих именица -писање инструментала и локатива одричних именичких заменица -систематизација градива	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
5.	Књижевност	14	-народна књижевност (појам, подела, прозне врсте –бајка, шаљива прича, новела; лирске врсте- митолошке и обичајне песме; епске песме – неисторијски и преткосовски циклус) -уметничка књижевност (појам, подела, лирске песме, поема, епика-приповетке, романи)	Индивидуални приступ (уважавање способности, тешкоћа са којима се ученици сусрећу, личног напредовања), рад у пару и рад у групи	Посматрање и праћење напретка у раду на редовној настави, као и вођење евиденције о напредовању ученика
Укупно часова		36			

Додатна настава – српски језик

Општи циљеви и задаци ДОДАТНЕ НАСТАВЕ		Подстицање ученика на креативност, истраживање и логичко закључивање. Мотивисање за стицање нових знања из матерњег језика и књижевности. Развијање љубави према језику и националној култури.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Усмено изражавање	4	-причање догађаја и доживљаја -причање измишљеног догађаја на основу плана -ентеријер -уочавање књижевних портрета	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави
2.	Писмено изражавање	4	-препричавање (хронолошки ред) -описивање појединости у природи -зимски пејзаж -портретисање -писмо -вест	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави
3.	Правопис	3	-састављање речника локалних речи и израза	Рад у групи, истраживачки рад, решавање тестова	Праћење постигнућа ученика на редовној настави

			-вежбе у замењивању локализама р стандардног језика -развијање реченичних делова у реченици (и обрнуто); -уметнути изрази и реченице; -управни и неуправни говор		
4.	Граматика	14	Ученик је савладао: -променљивост и непроменљивост речи - функција речи у језику; - узвици, везници, речце , предлози; -разлика придева и прилога – функција; -значење и употреба вокатива, функција субјекта у народним песмама -аблативни и деони генитив -локатив (објекат и инструментал	Рад у групи, истраживачки рад	Праћење постигнућа ученика на редовној настави

5.	Књижевност	11	Упознавање и разликовање: -народна књижевност (појам, подела, прозне врсте –бајка, шаљива прича, новела; лирске врсте- митолошке и обичајне песме; епске песме – неисторијски и преткосовски циклус) -уметничка књижевност (појам, по лирске песме, поема, епика- припо романи)		
Укупно часова		36			

Програм допунске наставе- ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Општи циљеви и задаци		- кроз додатна везбања помоћи ученицима да лакше усвоје ново градиво из петог разреда; - подстаћи ученике да се више посвете учењу енглеског језика кроз вежбе прилагођене њима и њиховом знању, али и он вежбе које ће им показати да није тешко савладати страни језик уз додатну мотивацију			
Назив теме	Оријентацион и број часова	Начин реализације	Специфичности-циљеви-задаци	Начин праћења ефеката допунске наставе)	
1.School: alphabet, verb TO BE, vocabulary (school objects, colours, numbers,animals)	5	Индивидуализација, индивидуални приступ	Ученици треба да: - савлада и даље усаврши енглеску абецеду - научи и даље усаврши употребу помоћног глагола TO BE - науче и даље усаврше идентификацију и именовање особа, објеката, животиња, боја и бројева у вези са	Праћење рада и постигнућа на редовној настави, белешке о напредовању сваког ученика	

			темама - разумеју једноставна упуства и команде	
2. Friends: Present tenses: simple and continuous, reading	5	Индивидуализација, увежбавање способности	Ученици треба да: - науче и даље усаврше садашње просто и трајно време у енглеском језику	
3. Family: Have/has got, plural of nouns, parts of body, reading practices	5	Уважавање способности, прилагођени рад за сваког ученика	Ученици треба да: - науче и усаврше употребу глагола HAVE/HAS got ради изражавања поседовања или описивања - науче и даље усаврше једнину и множину - науче и даље усаврше вокабулар у вези са деловима тела - савлада технике читања у себи и гласног читања	
4. Time to celebrate: holidays, numbers 1 to 20, the days of the week, months, modal verb CAN, present simple tense, reading practices	7	Уважавање тешкоћа са којима се ученици сусрећу, индивидуализација	Ученици треба да: - науче и усаврше вокабулар везан за празнике, рођендане - обнови основне бројеве до 10 и даље усаврши основне бројеве до 20 - усаврши вокабулар у вези са данима у недељи и месецима у години - савлада и научи да користи модални глагол CAN ради изражавања нечијих способности и могућности - обнови и даље усаврши грађење и употребу садашњег простог времена - савлада технике читања	
5. Let's go shopping: vocabulary (food, drink, clothes), adjectives, reading practices	8	Уважавање способности, прилагођени рад за сваког ученика	Ученици треба да: - науче и даље усаврше вокабулар у вези са храном и пићем - науче и даље усаврше вокабулар у вези са одећом - науче да питају за цену нечега	

			- савладају употребу неодређених детерминатора SOME/ANY уз бројиве и небројиве именице - науче и даље усаврше поређење придева - савлада технике читања у себи и гласног читања	
--	--	--	---	--

Програм допунске и додатне наставе за пети разред – ИСТОРИЈА

Допунска настава - историја

Општи циљеви и задаци		Подршка ученицима који из неких разлога не могу да постигну задовољавајуће резултате у савладавању градива.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	1	Да ученици усвоје основна знања о историји-науци, историјском времену, простору и историјској хронологији, као и периодизацији прошлости и историјским изворима, да имају развијен критички однос према прошлости, да поседују свест о повезаности појава из прошлости са појавама из садашњости.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
2.	ПРАИСТОРИЈА	1	Да ученици усвоје основна знања о најважнијим одликама праисторије, да разумеју узроке и последице најважнијих	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару,	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави.

			историјских појава за период праисторије, да познају културна и техничко- технолошка достигнућима у периоду праисторије, да овладају вештином коришћења историјских карата за период праисторије.	јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Белешке о напредовању ученика.
3.	СТАРИ ИСТОК	1	Да ученици усвоје појам и трајање старог века, како, где и када су настале прве државе, поделу друштва на сталеже, веровања људи старог века, да уочавају значај појаве писма у старом веку и улогу науке у развоју и напретку човечанства; да овладају вештином коришћења историјских карата, повезују различите историјске садржаје са одговарајућом временском одредницом.	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика
4.	АНТИЧКА ГРЧКА	3	Да ученици науче положај Грчке, грчка племена, историју Крита и Микене, да усвоје знања о хомерском добу и колонизацији; грчким полисима, Грчко-персијском и Пелопонеском рату; о грчкој религији, уметности, књижевности и науци; да развију интересовање за грчку уметност и културу; уочавају лепоту грчке митологије Да ученици науче о успону	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.

			Македоније у 4. веку пре н.е; освајањима, и моралним особинама Александра Великог, и распаду његове државе; о одликама хеленистичке културе; да самостално раде на тексту и на карти.		
5.	АНТИЧКИ РИМ	3	Да ученици науче о оснивању и успону Рима, о његовом државном и друштвеном уређењу, о улози истакнутих историјских личности, да уочавају узроке пропасти Римског царства; да користе историјске карте, повезују различите историјске садржаје са одговарајућом временском одредницом. Да ученици стекну знања о народима који су у античко доба насељавали територију данашње Србије, о римском освајању и уређењу римске власти на овим просторима, о римским градовима на тлу Србије; да користе историјске карте	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
Укупно часова		9			

Додатна настава - историја

Општи циљеви и задаци		Проширивање и продубљивање знања, умења и вештина код ученика заинтересованих за овај предмет, као и развијање љубави према историји и историјским истраживањима.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	ОСНОВИ ПРОУЧАВАЊА ПРОШЛОСТИ	1	Да ученици умеју да примене знање из историјске хронологије (уме прецизно да одреди којој деценији и веку, историјском периоду припада одређена година, личност и историјски феномен).	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
2.	ПРАИСТОРИЈА	1	Да ученици разумеју како су повезане појаве из прошлости и садашњости. Да ученик уме да објасни специфичности важних историјских појмова и да их примени у одговарајућем историјском контексту	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
3.	СТАРИ ИСТОК	1	Да ученици умеју да одреде на основу анализе историјских извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора).	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.

4.	АНТИЧКА ГРЧКА	3	Да ученици умеју да закључе зашто је дошло до одређених историјских догађаја и које супоследице важних историјских дешавања. Да ученик уме да одреди на основу анализе историјског извора контекст у којем је настао извор и контекст о којем говори извор (идеолошки, културолошки, социјални, политички, географски контекст извора)	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
5.	АНТИЧКИ РИМ	3	Да ученик уме да прочита историјске информације у различитим симболичким модалитетима и повеже их са претходним историјским знањем (закључује на основу историјске карте без понуђене легенде, упоређује два графика и закључује о појави).	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација.	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању ученика.
Укупно часова		9			

Програм допунске и додатне наставе за пети разред – ГЕОГРАФИЈА

Програм додатне наставе - географија

Општи циљеви и задаци ДОДАТНЕ НАСТАВЕ		Проширивање и продубљивање знања , умења и вештина код ученика заинтересованих за овај предмет, као и развјање љубави према географији и географским истраживањима			
Редн и број	Назив теме	Оријентацион и број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката додатне наставе и остварености циљева
1.	Васиона и Земља	4	Да учаници разумеју настанак простора у коме се налазимо, из чега се састоји и како то можемо користити у животу	Индивидуални приступ, рад у групи, рад у пару, јачање мотивације, самопоуздања, вршњачка едукација	Праћење рада и постигнућа ученика на редовној настави. Белешке о напредовању.
2.	Географска карта	5	Да ученици умеју да препозна ју карте по садржини и разме- ру, примену у геог. и свакодне вном животу		
3.	Планета Земља	9	Да ученици умеју да распозна-ју слојеве у грађи Земље, да умеју да закључе како је дошло до стварања рељефа, да издвоје разлике у ваздушном омотачу, да умеју да изразе свој став и мишљење		
Укупно часова		18			

Програм допунске и додатне наставе за пети разред – МАТЕМАТИКА

Допунска настава - математика

Општи циљеви и задаци		усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе; усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу. Увежбавање и понављање стечених знања и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу. Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја. Посебно помоћи ученицима који раде по прилагођеном програму. Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из било ког разлога нису усвојили наставно градиво. Омогућити да ученик кроз вежбу овлада теоретским и практичним делом градива у складу са својим могућностима.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задачи	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	СКУПОВИ	5	- Схвати смисао речи: „и“, „или“, „не“, „сваки“, „неки“. - понавља, допуњује и сређује раније стечених знања о важнијим геометријским фигурама (права, дуж, полуправа, раван, кружница и круг, полураван, простор и др.) - дели са остатком једноцифреним бројем и зна када је један број дељив другим, изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим	Кроз једноставне примере, поштујући индивидуалне способности ученика; Рад у пару на часовима геометрије; Подршка наставника у складу са потребама; Прилагођавање захтева	Праћење напредовања ученика на часовима допунске наставе, вођење белешки о томе, праћење ученика на редовним часовима и кроз домаће задатке
2.	СКУПОВИ ТАЧАКА	4			
3.	ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	4			
4.	УГАО	6			
5.	РАЗЛОМЦИ	14			
6.	ОСНА СИМЕТРИЈА	3			

			имениоцем); рачуна, на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број - влада појмовима: угао (разликује неке врсте углова и паралелне и нормалне праве) - преведе децимални запис броја у разломак и обратно. Изврши једну основну рачунску операцију са бројевима истог записа, помажући се сликом кад је то потребно (у случају сабирања и одузимања разломака само са истим имениоцем); рачуна, на пример $1/5$ од n, где је n дати природан број - интуитивно схвата појам подударних фигура (кретањем до поклапања)		
Укупно часова		36			

Додатна настава - математика

Општи циљеви и задаци		проширивање знања из редовне наставе математике, усвајање додатних садржаја у складу са интересима и могућностима појединих ученика. Припремање ученика за такмичења.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задачи	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	ДИРИХЛЕОВ ПРИНЦИП	1	-Решавање задатака логичког типа на различите начине ради подстицања ученикове креативности и потенцијала. -Задатке са такмичења бирати по темама које се обрађују или их груписати по подручјима (рачунски задаци, геометријски задаци, дељивост...) -Оперише са појмом дељивостиу проблемским задацима -Користи бројеве и бројевне изразе у реалним ситуацијама -Рачуна са угловима укључујући и претварање угаони мера, закључује користећи особине паралелних и нормалних правих, укључујућу углове на трансверзали. -Користи једначине и неједначине и решава сложеније текстуалне задатке	Кроз једноставне примере, поштујући индивидуалне способности ученика; Рад у пару на часовима геометрије; Подршка наставника у складу са потребама; Прилагођавање захтева	Праћење напредовања ученика на часовима допунске наставе, вођење белешки о томе, праћење ученика на редовним часовима и кроз домаће задатке
2.	СКУПОВИ	4			
3.	ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЈЕКТИ	3			
4.	ДЕЉИВОСТ БРОЈЕВА	5			
5.	УГАО	4			
6.	РАЗЛОМЦИ	5			
7.	ЛОГИЧКО КОМБИНАТОРНИ ЗАДАЦИ	3			
8.	ЗАДАЦИ СА ТАКМИЧЕЊА	6			
9.	ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИЧКОГ ЛИСТА	5			
Укупно часова		36			

Програм допунске и додатне наставе за пети разред – БИОЛОГИЈА

Допунска настава - биологија

Општи циљеви и задаци		Ученици ће се упознати са јединством грађе и функције организама, одликама живота у екосистему, са наслеђивањем и еволуцијом, пореклом живог света и здравим начинима живота људи			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	2	Разликује основне разлике у грађи животиња, биљака и бактерија, на нивоу ћелија и организама	На часовима допунске наставе кроз предавање и објашњавање, рад у пару, индивидуални рад	Задавањем кратких тестова са допуњавањем, заокруживањем и означавањем
2.	Живот у екосистему	1	Прави разлику између животног средине и станишта, популације, екосистема и еколошке нише		
3.	Наслеђивање и еволуција	1	Разликује природну и вештачку селекцију у окружењу		
4.	Порекло и разноврсност живота	1	Зна да наброји доказе еволуције и да их објасни		
5.	Човек и здравље	1	Разуме значај личне хигијене и хигијене животног простора		
Укупно часова		6			

Програм додатне наставе - биологија

Општи циљеви и задаци		Ученици ће се упознати са јединством грађе и функције организама, одликама живота у екосистему, са наслеђивањем и еволуцијом, пореклом живог света и здравим начинима живота људи.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката на остварености циљева
1.	Јединство грађе и функције као основа живота	2	Користи лабораторијски прибор, школски микроскоп, бинокуларну лупу, самостално израђује микроскопске препарате, посматра их	Лабораторијске вежбе, практичан рад	Посматрање активности ученика у индивидуалном и тимском раду
2.	Живот у екосистему	1	Истражује утицаје средине на испољавање особина, поштујући и принципе научног метода	Дискусије, групни рад	Посматрање активности ученика у индивидуалном и тимском раду
3.	Наслеђивање и еволуција	1	Повезује еволутивне промене са наследном варијабилношћу и природном селекцијом	Симулације	Посматрање активности ученика у индивидуалном и тимском раду
4.	Порекло и разноврсност живота	1	Анализира доказе еволуције, тумачи филогенетске низове	Анализирање, рад у пару	Посматрање активности ученика у индивидуалном и тимском раду
5.	Човек и здравље	1	Истражује здраве стилове живота	Истраживање, рад у пару	Посматрање активности ученика у индивидуалном и тимском раду
Укупно часова		6			

Програм допунске и додатне наставе за пети разред- ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

Програм допунске наставе - француски језик

Општи циљеви и задаци		- Усвајање наставних садржаја које ученици нису усвојили током редовне наставе. - Усвајање наставних садржаја предвиђених наставним планом и програмом на основном нивоу. - Увежбавање и понављање стечених знања и вештина и давање упутстава за савладавање потешкоћа у учењу. - Пружање индивидуалне помоћи ученицима у учењу и бољем разумевању наставних садржаја. Посебно помоћи ученицима који раде по прилагођеному програму. - Пружање помоћи ученицима који због болести, слабог предзнања или из било ког другог разлога нису усвојили одређено наставно градиво. - Омогућити да ученик кроз вежбу овлада, како усменим, тако и писменим компетенцијама у оквиру својих могућности. - Подстаћи ученике да се више посвете учењу француског језика кроз вежбе прилагођене њима и њиховом знању, али и оне вежбе које ће им показати да није тешко савладати страни језик уз додатну мотивацију.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	Поздрављање и представљање		Ученик треба да: -се представи и опише себе и другу особу; - усвоји лексику везану за школу (предмете у учионици као и школске предмете); - правилно мења глаголе прве групе у презенту.	-Индивидуални приступ (прилагођавање објашњења и облика вежбања потребама, предзнању и брзини усвајања сваког ученика) - Самостални рад или рад у пару уз подршку наставника.	-Наставни листићи за проверу усвојености градива. - Описно праћење напредовања ученика, како на часовима допунске, тако и на часовима редовне наставе.
2.	Описивање карактеристика живих бића предмета, појава и места		- одговори на најједноставнија питања у вези задатих особа, места и предмета у свом окружењу; -усвоји лексику бројева и примени их у датумима, бројевима телефона;	- Пружање помоћи при савладавању потешкоћа са којима се ученици сусрећу у савладавању градива (технике учења). - Вршњачка едукација.	- Прилагођени тестови за проверу (допунска наст.). - Усмена и писмена провера усвојености садржаја (редовна настава). - Давање бројчане оцене.

			-прихвати или одбије позив.		
3.	Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја	Наставници ће одредити број часова допунске наставе у складу са својим задужењима и специфичностима одељења, као и евентуалним индивидуалним потребама појединих ученика.	-усвоји упитне речи; - усвоји лексику везану за чланове породице; -користи присвојне придеве; -прича о својим плановима користећи блиско будуће време.	-Индивидуални приступ (прилагођавање објашњења и облика вежбања потребама, предзнању и брзини усвајања сваког ученика) - Самостални рад или рад у пару уз подршку наставника. - Пружање помоћи при савладавању тешкоћа са којима се ученици сусрећу у савладавању градива (технике учења). - Вршњачка едукација.	-Наставни листићи за проверу усвојености градива. - Описно праћење напредовања ученика, како на часовима допунске, тако и на часовима редовне наставе. - Прилагођени тестови за проверу (допунска наст.). - Усмена и писмена провера усвојености садржаја (редовна настава). - Давање бројчане оцене.
4.	Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности		-прича о ваншколским активностима; - разуме разлику између FAIRE DE и JOUER A; - усвоји лексику везану за спортове и активности у слободно време.		
5.	Исказивање просторних односа и величина		-смести у просторни оквир одређена места, предмете (предлози за места); - -усвоји лексику везану за места у граду као и за превозна средства.		
6.	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)		-упозна франкофоне државе; - усвоји лексику за професије и националности; - разуме питања везана за време (хронолошко и метеоролошко) и одговори на њих.		
Укупно часова					

Програм додатне наставе - француски језик

Општи циљеви и задаци		- Праћење и подстицање даровитих и посебно заинтересованих ученика, организујући додатни рад према њиховим способностима, склоностима и интересовањима. - Проширивање знања из француског језика, књижевности и културе. - Припремање ученика за предстојећа такмичења (у осмом разреду) из страних језика. Садржаји додатне наставе се темеље на садржајима редовне наставе, с тим што на овим часовима ученици имају прилику да прошире и продубе те садржаје и своја функционална знања француског језика у новим ситуацијама и на аутентичним документима.			
Редни број	Назив теме	Оријентациони број часова	Специфични циљеви/задаци	Начин реализације	Начин праћења ефеката допунске наставе и остварености циљева
1.	- Представљање и описивање себе и других; - Описивање места и предмета	Наставници ће одредити број часова додатне наставе у складу са својим задужењима и интересовањима ученика.	Ученик треба да: - описује себе, друге особе и околину, школски контекст и приватан живот, свакодневне навике и активности.	- Индивидуални рад. - Рад у пару и групи.	-Презентовање радова пред публиком. - Говорне вежбе.
2.	- Описивање и честитање празника, рођендана и значајних догађаја; - Описивање уобичајених и тренутних активности, планова и способности		- пише краће белешке о важним информацијама и тренутним потребама; - осмишљава и пише честитке; - поставља једноставнија питања о темама које одговарају његовим интересовањима (слободно време, хоби, школа, породица, другови) и одговара на слична питања саговорника.	- Истраживачки рад (библиотека, интернет). - Усмено и писмено изражавање. - Израда паноя и презентација. - Вежбе симулације ситуације (дијалог).	- Писање краћих састава. - Описно праћење рада и постигнућа ученика.
3.	- Исказивање просторних односа; - Сналажење у граду		- описује свој град, четврт, улицу; - црта план града и усмено га представља; - објашњава којим путем иде у школу, на тренинг и сл.		

4.	Исказивање времена (хронолошког и метеоролошког)		- говори и пише о тренутним временским приликама; - разуме основне сличности и разлике између своје и циљних култура у области умећа живљења и прихвата постојање разлика; - примењује неке основне елементе у области умећа живљења (нпр. начин обраћања и поздрављања).		
Укупно часова					